

ΓΓΕΤ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

«ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΤΑΚ»

Κοινοπραξίες Έρευνας και Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής προτεραιότητας

Τελική Έκθεση Αποτίμησης Προγράμματος

Δεκέμβριος 2015

Υπεύθυνος Έκθεσης: Τόνια Δαμβακεράκη

Ομάδα εμπλεκομένων στις συνεντεύξεις: Άγγελος Μαγκλής, Γρηγόρης Καλαμακίδης, Chris Kennard

Peer reviewer: Αλέξανδρος Νιώρας

Περιεχόμενα

Executive Summary	3
Εισαγωγή	6
Το Πλαίσιο της Αποτίμησης - Μεθοδολογική Προσέγγιση	10
Συλλογή δεδομένων –Επεξεργασία δεδομένων-Επιβεβαίωση στοιχείων	10
Συνεντεύξεις με στελέχη της ΓΓΕΤ	11
Δημιουργία ερωτηματολογίων- Πιλοτικός Έλεγχος.....	12
Έρευνα πεδίου.....	12
Case Studies.....	13
Συνεντεύξεις με στελέχη της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας.....	13
Σχετικές εκθέσεις και δημοσιεύσεις	13
Focus Group.....	15
Κατάσταση της Ελληνικής Οικονομίας κατά την προκήρυξη του προγράμματος	16
Περιληπτικά στοιχεία του Προγράμματος	19
Τι χρηματοδοτήθηκε;	24
Ποσοτικά στοιχεία του Προγράμματος.....	25
Συμπεράσματα ανά θέμα υπό εξέταση - Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, των συνεντεύξεων και των case studies	30
Σχεδιασμός – Προκήρυξη/ Αξιολόγηση - Διαχείριση.....	30
Καταλληλότητα προγράμματος / τομείς εθνικής προτεραιότητας	34
Χαρακτηριστικά συμμετεχόντων	35
Χαρακτηριστικά έργου	36
Κίνητρα & Στόχοι συμμετοχής.....	39
Προβλήματα εντός του οργανισμού & στο ευρύτερο περιβάλλον	39
Τελικά Συμπεράσματα & Προτάσεις για Μελλοντικό Σχεδιασμό.....	45
Δημιουργία ΣΔΙΤ: Η ιδέα για δημιουργία ΣΔΙΤ πάνω σε δράσεις ΕΤΑΚ, δεν είναι καινούρια. Ήδη από το 2007, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας εξέταζε την ιδέα δημιουργία ΣΔΙΤ για δράσεις ΕΤΑΚ όπως αναφέρεται και στην έκθεση της για τον ΟΟΣΑ (Review of Greece’s Innovation Policy by the OECD, 2007).	50
Παραρτήματα	54
Παράρτημα Α: Ερωτηματολόγιο προς δημόσιους φορείς.....	54
Παράρτημα Β: Ερωτηματολόγιο προς φορείς	73
Παράρτημα Γ: Ερωτηματολόγιο για μη-εγκεκριμένα έργα.....	95
Παράρτημα Δ: Ερωτηματολόγιο για μη υποβληθείσες προτάσεις	111
Παράρτημα Ε: Συμπληρωματικοί πίνακες	124

Executive Summary

Το Μέτρο 4.5 του ΕΠΑΝ «Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε Τομείς Εθνικής Προτεραιότητας» είχε ως στόχο την προώθηση των συνεργασιών μεταξύ παραγωγικών και ερευνητικών φορέων σε έργα μακροχρόνιας εμβέλειας με σκοπό την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων / υπηρεσιών

Με το Μέτρο αυτό κατέστη δυνατόν να συνεχιστούν οι χρηματοδοτήσεις μεγάλων έργων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, μέχρι το στάδιο του βιομηχανικού πρωτοτύπου, σε τομείς υψηλής προτεραιότητας για την εθνική ή και περιφερειακή οικονομία. Τα έργα υλοποιήθηκαν από κοινοπραξίες επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και άλλων ενδιαφερομένων φορέων με σκοπό την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της οικονομίας συνολικά.

Οι τομείς προτεραιότητας ορίστηκαν κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος, με βάση τα διαφαινόμενα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της εθνικής ή της τοπικής οικονομίας και το έμπρακτο ενδιαφέρον των επιχειρήσεων και άλλων «χρηστών» των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Οι θεματικές προτεραιότητες που επιλέχτηκαν για την εφαρμογή του μέτρου ήταν ο Αθλητισμός, το Φυσικό περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη, το Δομημένο περιβάλλον – σεισμοί, οι Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εξοικονόμηση ενέργειας, ο Πολιτισμός – Τουρισμός έντασης γνώσης, η Υγεία – Βιοϊατρική, Διαγνωστικές και Θεραπευτικές Μέθοδοι, οι νέες μορφές οργάνωσης των επιχειρήσεων, της εργασίας και της κατάρτισης, οι τεχνολογίες τροφίμων – υδατοκαλλιέργειες, και οι μεταφορές και τεχνολογίες πλοήγησης¹.

Τα **θετικά στοιχεία** του προγράμματος όπως προέκυψαν από την αποτίμηση, έχουν να κάνουν με:

- Επίτευξη νέων ερευνητικών συνεργασιών.
- Αύξηση της επιστημονικής εξειδίκευσης
- Αύξηση αριθμού δημοσιεύσεων.
- Κατάρτιση και επιμόρφωση προσωπικού και απόκτηση νέας τεχνογνωσίας.
- Δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Σημαντική επίδραση της δράσης στη δημιουργία δικτύων συνεργασιών.
- Σημαντική επίδραση στην εικόνα και τη φήμη των συμμετεχόντων οργανισμών.
- Διαμορφώση δικτύων και απόκτηση εμπειριών οι οποίες αποτελούν και μία βάση για την υλοποίηση αντίστοιχων δράσεων στο μέλλον.

Από την άλλη, οι **κύριες αστοχίες & αποτυχίες** του προγράμματος ήταν οι ακόλουθες:

- Καθυστερήσεις στις αξιολογήσεις των προτάσεων και στην ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.
- Ασαφής αιτιολόγηση αποτελεσμάτων.

¹ http://www.gsrt.gr/DigitalLibrary/Files/Files/ContentFiles227/metro_4.5.pdf

- Οριζόντιες περικοπές προϋπολογισμών χωρίς προσαρμογή στον τρόπο υλοποίησης ή τα παραδοτέα του έργου.
- Μεγάλο διοικητικό βάρος και γραφειοκρατία για τις επιμέρους εκθέσεις προόδου.
- Μεγαλύτερη έμφαση στις οικονομικές εκθέσεις παρά σε αυτές του φυσικού αντικειμένου.
- Καθυστερήσεις στις εκταμιεύσεις των δόσεων χρηματοδότησης
- Μεγάλος αριθμός φορέων που συμμετείχαν στο έργο με αποτέλεσμα να δυσκολεύουν οι συνθήκες συνεργασίας
- Δεν υπήρξε επαρκής πρόβλεψη για την βιωσιμότητα των έργων/αξιοποίηση αποτελεσμάτων μετά το πέρας του έργου.

Οι κυριότερες προτάσεις βελτίωσης, συνοπτικά αφορούν:

1. Τον τρόπο που ορίζονται οι προτεραιότητες και οι στόχοι για το πρόγραμμα, δίνοντας προτεραιότητα στην άποψη πανεπιστημιακών, ερευνητών, εκπροσώπων της αγοράς (βιομηχανία, επιχειρήσεις, κλπ), περιφέρειες και εκπρόσωποι των κοινωνικών φορέων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο
2. Την απλοποίηση της διαδικασίας της προκύρηξης χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα τα αντίστοιχα Ευρωπαϊκά προγράμματα που αξιοποιούν ηλεκτρονική υποβολή των προτάσεων.
3. Τον τρόπο αξιολόγησης διαφοροποιώντας κυρίως τους αξιολογητές και τα βαθμολογικά όρια για την έγκριση των έργων που προτείνονται.
4. Την ενδιάμεση αξιολόγηση της υλοποίησης των έργων, όπου προτείνεται να εντοπίζονται ποια έργα έχουν ήδη παράξει ή πρόκειται (με βάση την αξιολόγηση) να παράξουν τέτοιο αποτέλεσμα ώστε να δημιουργηθεί το τελικό προϊόν. Με τον τρόπο αυτό, τα αναποτελεσματικά έργα θα μπορούν να σταματούν ενώ όσα φαίνονται ελπιδοφόρα θα μπορούν να πριμοδοτούνται για να διασφαλίσουν επιτυχημένη ολοκλήρωση των στόχων τους.
5. Τη γραφειοκρατία και τους τρόπους βελτίωσης της παρακολούθησης των έργων. Προτείνεται η χρήση online υποβολής των επιμέρους οικονομικών και των εκθέσεων δραστηριοτήτων του έργου.
6. Το φυσικό αντικείμενο και την παρακολούθησή του. Προτείνεται να δίνεται μεγαλύτερη σημασία στην παρακολούθηση του φυσικού αντικειμένου καθώς επίσης και η εμπλοκή εμπειρογνομώνων που έχουν άμεση σχέση με το αντικείμενο για να μπορέσουν να εντοπίσουν κατά πόσο το τεχνικό κομμάτι του έργου έχει προχωρήσει προς τη σωστή κατεύθυνση και το βαθμό στον οποίο τα αποτελέσματα θα μπορέσουν να αξιοποιηθούν ή όχι.
7. Τον τρόπο καταβολής της χρηματοδότησης. Προτείνεται άμεση χρηματοδότηση από τον φορέα διαχείρισης προς κάθε συμμετέχοντα φορέα και όχι στον υπεύθυνο/ διαχειριστή του έργου καθώς έτσι υπάρχουν καθυστερήσεις και μεγάλα διαχειριστικά κόστη.
8. Την πριμοδότηση επιτυχημένων έργων. Προτείνεται να υπάρχει εξαρχής πρόβλεψη για περαιτέρω χρηματοδότηση των ιδιαίτερα αποτελεσματικών έργων ώστε να υπάρχει η δυνατότητα συνεπακόλουθων ενεργειών για την εισαγωγή των αποτελεσμάτων/ προϊόντων που προέκυψαν στην αγορά.

9. Την προβολή – διάχυση των αποτελεσμάτων των έργων. Προτείνεται να υπάρχει περαιτέρω υποστήριξη των επιτυχημένων έργων μέσα από οριζόντιες δράσεις του φορέα διαχείρισης ώστε να υπάρχει δυνατότητα γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων και να δημιουργούνται ευκαιρίες εισαγωγής στην αγορά.
10. Την βελτίωση της διαφάνειας. Προτείνεται να υπάρχει ανοιχτή πρόσβαση όλων των ερευνητικών αποτελεσμάτων που προέκυψαν από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα προς όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση που συντάξε η INTRASOFT International αφορά την αποτίμηση της επίδρασης του προγράμματος Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς εθνικής προτεραιότητας για τις δύο φάσεις που προκηρύχθηκε το πρόγραμμα (Μέτρο 4.5 (2002 -2003) και ΠΕΠ (2006-2007)).

Η αξιολόγηση του προγράμματος για τη δημιουργία κοινοπραξιών έρευνας και ανάπτυξης σε τομείς εθνικής προτεραιότητας, αποτελεί μέρος του έργου «Μελέτες Αποτίμησης Δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ» που διεξάγεται από την Ατλαντίς Συμβουλευτική Α.Ε. σε συνεργασία με την Intrasoft International και Agilis ΑΕ για τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.

Σύμφωνα με τον Edler², τα συνεργατικά ερευνητικά έργα όπως οι Κοινοπραξίες Ε&Α, μπορεί να περιλαμβάνουν διασυνδέσεις ερευνητικών οργανισμών, επιχειρήσεων, χορηγών, στόχων και μεθόδων. Συνεργατικά έργα ανταλλαγής γνώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν την ένωση ή την ενσωμάτωση των συνεργατών από τον έναν οργανισμό στον άλλον, καθώς μπορεί να διαφοροποιούνται σημαντικά σε ότι αφορά τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την λειτουργία τους. (Edler, et.al, 2013). Αντίστοιχα, οι Cunningham και Gok (2013) αναφέρουν ότι η λογική για την υποστήριξη πολιτικών που συνδέουν τους φορείς στον τομέα της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην ανεπάρκεια των δυνάμεων της αγοράς και του συστήματος. Η ανεπάρκεια της αγοράς (δηλ. Ανεπάρκεια επενδύσεων σε Ε&Α) μπορεί να οφείλεται σε ελλιπή πληροφόρηση, ασυμμετρία στόχων και προσδοκιών, μεγάλο κόστος συναλλαγών και συνεργασιών και εμπόδια που σχετίζονται με θέματα ρύθμισης πνευματικής ιδιοκτησίας.

Για την αντιμετώπιση τέτοιου είδους ανεπαρκειών, στρεβλώσεων και δομικών και συστημικών αδυναμιών που υπήρχαν στην Ελληνική οικονομία κατά την περίοδο 2000-2002, το Υπουργείο Ανάπτυξης και η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας δημιούργησαν το Μέτρο 4.5 - Πρόγραμμα Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης με στόχο την ενθάρρυνση και την «προώθηση των συνεργασιών μεταξύ παραγωγικών και ερευνητικών φορέων σε έργα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης μακροχρόνιας εμβέλειας με σκοπό την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών και την αντιμετώπιση κοινωνικών και πολιτισμικών αναγκών που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας.

Το «Μέτρο 4.5 – Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής Προτεραιότητας», δημιουργήθηκε ώστε να δοθεί η δυνατότητα να συνεχιστούν οι χρηματοδοτήσεις μεγάλων έργων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, μέχρι το στάδιο του

---

² Edler, J., Cunningham,P., Gök, A.and Shapira, P. (2013) Impacts of innovation policy: Synthesis and Conclusion of the NESTA COMPENDIUM Project. Compendium of Evidence on the Effectiveness of Innovation Policy Intervention, NESTA.

βιομηχανικού πρωτοτύπου, σε τομείς υψηλής προτεραιότητας για την εθνική και περιφερειακή οικονομία.

Η πρώτη προκήρυξη δημοσιεύτηκε στα πλαίσια του ΕΠΑΝ το 2002-2003, για το Μέτρο 4.5, με 9 επιμέρους τομεακές δράσεις, ενώ εντάχθηκαν και έργα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας με δράσεις που στόχο είχαν να προωθήσουν α) το ηλεκτρονικό επιχειρείν και β) την ηλεκτρονική μάθηση. Συνολικά χρηματοδοτήθηκαν 160 έργα.

Θεματική Ενότητα	Αριθμός έργων	Π/Υ (€)
ΕΠΑΝ Μέτρο 4.5	119	142.671.819,76
ΑΠΕ	13	16.880.350,92
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	12	12.621.474,05
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	10	5.806.153,41
ΤΡΟΦΙΜΑ - ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΙΕΣ	12	16.808.601,00
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΠΛΟΗΓΗΣΗ	9	11.764.080,73
ΥΓΕΙΑ – ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ &ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	21	13.595.800,50
ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΣΕΙΣΜΟΙ	13	21.373.664,02
ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	19	35.869.717,00
ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	10	7.951.978,13
ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	41	35.148.266,69
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ	19	17.952.640,62
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ	22	17.195.626,07
ΣΥΝΟΛΟ	160	177.820.086,45

Η δεύτερη προκήρυξη προέκυψε αρκετά αργότερα όταν στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) κάποιες περιφέρειες είχαν περίσσειμα προϋπολογισμού που αφορούσε τη χρηματοδότηση έργων έρευνας και καινοτομίας και ζήτησαν τη συνδρομή της ΓΓΕΤ. Η προκήρυξη ήταν ανοικτή στο διάστημα 2006-2007 και χρηματοδότησε 95 έργα.

Σκοπός και στις δύο φάσεις που έτρεξε το πρόγραμμα ήταν η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ενθαρρύνοντας ερευνητικές συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών μέσω μακροχρόνιας έρευνας και έργα τεχνολογικής ανάπτυξης σε διάφορες θεματικές περιοχές οι οποίες κρίθηκαν ως περιοχές εθνικής σημασίας. Ο στόχος ήταν η παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών ώστε να ικανοποιηθούν οι κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες.

Όπως είναι αναμενόμενο, τη μερίδα του λέοντος και στις δύο φάσεις του προγράμματος έλαβαν οι μεγάλες περιφέρειες οι οποίες ούτως ή άλλως συγκεντρώνουν τη μεγαλύτερη μάζα ερευνητικών κέντρων, πανεπιστημίων και ερευνητών αλλά και τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

Τα πιο σημαντικά στοιχεία σχετικά με το Πρόγραμμα, αφορούν τα παρακάτω:

- Το πρόγραμμα δεν είχε ιδιαίτερα στοιχεία καινοτομίας ή πρωτοτυπίας. Διακρινόταν όμως από σαφήνεια στόχων που αφορούσαν στη συνέχιση της χρηματοδότησης μεγάλων έργων έρευνας και ανάπτυξης μέχρι το στάδιο του βιομηχανικού πρωτοτύπου, σε τομείς υψηλής προτεραιότητας για την εθνική και την περιφερειακή οικονομία.
- Η επιλογή των τομέων που επιλέχτηκαν ως προτεραιότητες για την Ελληνική οικονομία και ανταγωνιστικότητα επιλέχτηκαν μετά από δημόσια διαβούλευση.
- Συνολικά τέθηκαν 9 θεματικοί τομείς προτεραιότητας και 2 ακόμη στα πλαίσια της Κοινωνίας της Πληροφορίας (παρουσιάζονται στα περιληπτικά στοιχεία του προγράμματος).
- Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν αφορούσαν βασική, βιομηχανική και προ-ανταγωνιστική έρευνα μεμονωμένα ή συνδυαστικά.
- Οι στόχοι που τέθηκαν για το πρόγραμμα ήταν ιδιαίτερα φιλόδοξοι αφού αποσκοπούσαν στη χρηματοδότηση σημαντικού αριθμού έργων και επιχειρήσεων αλλά και στη δημιουργία ερευνητικών αποτελεσμάτων και νέων θέσεων εργασίας.

Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης, η αποτίμηση των επιπτώσεων του Μέτρου τόσο στα πλαίσια του ΕΠΑΝ όσο και στο πλαίσιο των ΠΕΠ βασίστηκε σε μία πληθώρα πηγών που περιλαμβάνουν:

- Μελέτη διεθνών βέλτιστων πρακτικών,
- Μελέτη κοινωνικοοικονομικής ανάλυσης,
- Βιβλιογραφική επισκόπηση,
- Συνεντεύξεις με στελέχη της ΓΓΕΤ που σχετίζονταν άμεσα με το Πρόγραμμα σε διάφορες φάσεις του (σχεδιασμός, παρακολούθηση κ.α.),

- Έρευνα πεδίου³ στους συμμετέχοντες του προγράμματος (επισυνάπτονται τα σχετικά ερωτηματολόγια – Παράρτημα 1),
- Στατιστική ανάλυση αποτελεσμάτων έρευνας πεδίου
- Case Studies⁴ σε οργανισμούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, και αφορούν τις δύο φάσεις του προγράμματος, όλους τους τομείς προτεραιότητας και το σύνολο των περιφερειών που συμμετείχαν
- Εκθέσεις και δημοσιεύσεις,
- Παρατηρήσεις/ προτάσεις από την Ομάδα των Διεθνών Εμπειρογνομώνων που υποστηρίζουν το έργο
- Focus Group.

Από την αποτίμηση όλων των παραπάνω, προκύπτουν πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία που επιβεβαιώνουν την ανάγκη ύπαρξης παρόμοιων προγραμμάτων στο μέλλον, με εστίαση σε συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την περαιτέρω ανάπτυξη της ερευνητικής δραστηριότητας σε τομείς όπου μπορεί άμεσα να υπάρξει βιομηχανική ή επιχειρηματική εφαρμογή.

Από την άλλη, τονίζεται τόσο από τους συμμετέχοντες όσο και από την ίδια τη Γενική Γραμματεία ότι είναι απαραίτητο για το σχεδιασμό τέτοιων δράσεων να ληφθούν υπόψη προβλήματα που αφορούν στο μέγεθος των έργων, τον αριθμό των συμμετεχόντων φορέων, τα χρηματοδοτικά σχήματα και τα αντίστοιχα ποσοστά χρηματοδότησης καθώς επίσης και το μεγάλο γραφειοκρατικό κόστος και για τις δύο πλευρές τόσο όσον αφορά την υποβολή των προτάσεων όσο και την υλοποίηση και διαχείριση των εγκεκριμένων έργων.

Στις ενότητες που ακολουθούν παρουσιάζονται το πλαίσιο της αποτίμησης, οι συνθήκες και το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον κατά την περίοδο της προκήρυξης και εφαρμογής του προγράμματος, τα χαρακτηριστικά και οι στόχοι του προγράμματος, τα γενικότερα αποτελέσματα του προγράμματος (συμμετοχή ανά τομεακή δράση, προϋπολογισμοί, αριθμός έργων ανά θεματικό τομέα και περιφέρεια, κλπ), τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου και των case studies και τέλος, τα συμπεράσματα και οι προτάσεις για τον μελλοντικό σχεδιασμό.

---

³ Συμπληρώθηκαν 57 ερωτηματολόγια, που αντιστοιχεί σε ρυθμό απόκρισης (response rate) 8,2%.

⁴ Πραγματοποιήθηκαν 30 case studies με συμμετέχοντες φορείς. Τα case studies βασίστηκαν σε συνεντεύξεις, έρευνα γραφείου και συμπληρωμένα ερωτηματολόγια από τους συμμετέχοντες.

Το Πλαίσιο της Αποτίμησης - Μεθοδολογική Προσέγγιση

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται αναλυτικά τα διάφορα βήματα και μεθολογικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την συλλογή και ανάλυση των πληροφοριών στις οποίες βασίστηκε η παρούσα αξιολόγηση.

Συλλογή δεδομένων –Επεξεργασία δεδομένων-Επιβεβαίωση στοιχείων

Η βάση δεδομένων η οποία χρησιμοποιήθηκε για την διεξαγωγή της έρευνας πεδίου και την διενέργεια των case studies βασίστηκε στα ακόλουθα στοιχεία:

- Βάση Access με τα δεδομένα του Πληροφορικού Συστήματος Διαχείρισης Έργων Έρευνας και Τεχνολογίας της ΓΓΕΤ.
- Τροποποιητικές αποφάσεις, ενδιάμεσες και τελικές πιστοποιήσεις Κοινοπραξιών (Word, Excel)
- Φυσικά αρχεία (όπου αυτό ήταν δυνατό γιατί δεν βρέθηκαν οι περισσότεροι φάκελοι στα αρχεία της ΓΓΕΤ).

Η επεξεργασία δεδομένων περιελάμβανε τα εξής :

- Διαγραφή των δράσεων εκτός σκοπού του έργου,
- Ενσωμάτωση όλων των δεδομένων των προτάσεων και έργων (ηλεκτρονικά αρχεία, φυσικά αρχεία) σε δύο κοινά αρχεία Excel,
- Απόδοση μοναδικού κωδικού σε κάθε οργανισμό που εμφανίζεται στα δεδομένα (εταιρεία, πανεπιστήμιο, κ.λπ.) ,
- Ταίριασμα των κωδικών αριθμών προτάσεων και έργων ώστε να συνδεθούν τα records στην τελική βάση,
- Υπολογισμός τιμών υπολογιζόμενων μεταβλητών (π.χ. αν είναι ΜΜΕ μία εταιρεία, λόγος αξίας εξαγωγών προς κύκλο εργασιών),
- Λοιπός καθαρισμός δεδομένων,

Η επιβεβαίωση στοιχείων των οργανισμών έγινε αξιοποιώντας τις παρακάτω μεθόδους:

- Τηλεφωνική επιβεβαίωση στοιχείων συμμετεχόντων
- Διαδικτυακή επιβεβαίωση στοιχείων μέσω:
  - ❖ www.vrisko.gr
  - ❖ www.greekafm.com
  - ❖ www.xo.gr
  - ❖ Διαφορών search-engines
  - ❖ Διαδικτυακές σελίδες των συμμετεχόντων εταιριών/ οργανισμών/φορέων
  - ❖ Εταιρικά προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. Facebook, LinkedIn)
  - ❖ Σύγκριση με βάση δεδομένων Ατλαντίς Συμβουλευτική
  - ❖ Χρήση δικτύου επαφών Ατλαντίς Συμβουλευτική

Πρέπει να σημειωθεί ότι η βάση που μας παραδόθηκε από την ΓΓΕΤ είχε πολλά κενά, ελλείψεις και λάθη, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται πολλές και σημαντικές διαφορές

μεταξύ των πληροφοριών που υπήρχαν στην βάση δεδομένων της ΓΓΕΤ και των πληροφοριών που κατάφεραν να συλλέξουν τα μέλη της ομάδας έργου.

Κάποιες από τις διαφορές (π.χ. τηλέφωνα, διευθύνσεις, ονόματα υπευθύνων τμημάτων R&D) πιθανώς οφείλονται σε παράγοντες που σχετίζονται κυρίως με την χρονική απόσταση μεταξύ της υλοποίησης των έργων και της αποτίμησής τους. Υπάρχουν, όμως, κάποια κενά και ελλείψεις που έχουν να κάνουν με τον τρόπο παρακολούθησης (π.χ. μέσα στη βάση των κοινοπραξιών, κανένα έργο δεν είχε τίτλο ή ακρωνύμιο, συμμετέχοντες οργανισμοί στην κοινοπραξία, κλπ.) και το γεγονός ότι από κάποιο χρονικό σημείο και μετά δεν έχει καταγραφεί κανένα στοιχείο στη βάση λόγω διακοπής της σύμβασης με τον υπεύθυνο υπεργολάβο.

Είναι χαρακτηριστική η ασυμμετρία στον τρόπο παρακολούθησης μεταξύ των βάσεων παρακολούθησης για το Μέτρο 4.5 και για τα ΠΕΠ αντίστοιχα. Για την πρώτη περίπτωση, η βάση έχει καταγράψει το σύνολο των συμμετεχόντων φορέων στις δράσεις (παρότι τα στοιχεία δεν συνδέονται άμεσα με τα ίδια τα έργα και υπάρχει μεγάλη δυσκολία στον εντοπισμό των συμμετεχόντων στην ίδια κοινοπραξία) των Κοινοπραξιών. Ενδεικτικά, στη βάση παρακολούθησης για το Μέτρο 4.5, στο σύνολο των 1176 εγγραφών υπάρχουν 989 κενά όσον αφορά κωδικό και όνομα δράσης, κωδικό έργου, περιγραφή έργου, κωδικός περιφέρειας, όνομα περιφέρειας, ημερομηνία έναρξης και λήξης έργου, κωδικός οργανισμού που είχε την επιστημονική ευθύνη του έργου, όνομα επιστημονικού υπευθύνου, διεύθυνση, τηλέφωνο και email. Επιπλέον, για τις εγγραφές που έχουν πληροφορίες σχετικά με κωδικό έργου και δράσης, υπάρχουν 44 κενά στην περιγραφή των έργων, στην ημερομηνία έναρξης και λήξης του έργου, όνομα επιστημονικού υπευθύνου, και όλα τα στοιχεία επικοινωνίας με αυτόν.

Από την άλλη, στα ΠΕΠ δεν έχουν καταγραφεί όλοι οι συμμετέχοντες φορείς, αλλά μόνο οι διαχειριστές και επιστημονικοί υπεύθυνοι ανά έργο με αποτέλεσμα να έχουμε καταγεγραμμένα και τα 95 έργα παρότι και σε αυτή την περίπτωση λείπουν αρκετά στοιχεία όπως ο τίτλος του έργου, το ακρωνύμιο και οι λοιποί συμμετέχοντες.

Συνεντεύξεις με στελέχη της ΓΓΕΤ

Ο σκοπός των συνεντεύξεων με στελέχη της ΓΓΕΤ που ήταν υπεύθυνα για το σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των υπό αξιολόγηση δράσεων ήταν η συλλογή ποιοτικών στοιχείων για τις δράσεις, η αξιοποίηση της εμπειρίας της ΓΓΕΤ για τη βελτίωση του σχεδίου υλοποίησης του έργου καθώς και η ανάπτυξη μιας βαθύτερης κατανόησης των λόγων εφαρμογής των δράσεων, της διαχείρισής τους, των επιδράσεων που είχαν και των προβλημάτων που τυχόν προέκυψαν. Εξετάστηκε, επίσης, ο χρόνος που απαιτήθηκε για την υλοποίηση και σε ποιο βαθμό κάθε μία δράση είχε άλλες επιδράσεις. Αυτό μας επέτρεψε να κατανοήσουμε το εύρος και το σχετικό αντίκτυπο που είχαν οι δράσεις τόσο σε τοπικό, περιφερειακό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Δημιουργία ερωτηματολογίων- Πιλοτικός Έλεγχος

Οι βασικές παράμετροι διαμόρφωσης του ερωτηματολογίου ορίστηκαν από τις ανάγκες του έργου και ήταν η επίδραση της συμμετοχής σε δράσεις ΕΤΑΚ στον συμμετέχοντα οργανισμό, τα κίνητρα συμμετοχής του οργανισμού στην εκάστοτε δράση και οι επιπτώσεις του έργου σε επίπεδο οργανισμού μεταξύ άλλων.

Ο πιλοτικός έλεγχος είναι μία συνηθισμένη διαδικασία που ήταν αναγκαία να πραγματοποιηθεί πριν ξεκινήσει η έρευνα πεδίου, καθώς με την δοκιμαστική εφαρμογή σε ένα μικρό αριθμό (5 για τις Κοινοπραξίες) συμμετεχόντων οργανισμών εξετάστηκε η ποιότητα των ερωτηματολογίων και έγινε καταγραφή προβλημάτων στην έντυπη αλλά και ηλεκτρονική εφαρμογή των ερωτηματολογίων και ερωτήσεων όπου οι συμμετέχοντες στην συνέντευξη αντιμετώπισαν δυσκολίες στη συμπλήρωση. Οι δοκιμές αφορούσαν όλες τις μορφές του ερωτηματολογίου (έντυπο και ηλεκτρονικό) και με τις δύο μορφές συλλογής στοιχείων (προσωπική συνέντευξη και στην αυτόνομη συμπλήρωση). Τα συμπεράσματα συνέβαλαν στον τελικό σχεδιασμό του ερωτηματολογίου. Κατά την διάρκεια αλλά και μετά το πέρας του πιλοτικού ελέγχου και βάσει των αποτελεσμάτων, έγιναν από την ομάδα έργου οι απαραίτητες προσαρμογές και τροποποιήσεις των ερωτηματολογίων ώστε να αυξηθεί όχι μόνο ο βαθμός αποτελεσματικότητάς τους όσον αφορά την αποτίμηση των δράσεων, αλλά και ο βαθμός απόκρισης σε αυτά.

Έρευνα πεδίου

Η έρευνα αφορά σε όλους τους συμμετέχοντες του Προγράμματος Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής προτεραιότητας τόσο για το μέτρο 4.5 του ΕΠΑΝ (Προκήρυξη 2002-2003), όσο και για τα ΠΕΠ (προκήρυξη 2006-2007).

Για το μέτρο 4.5, τα ΠΕΠ εστάλησαν συνολικά ερωτηματολόγια που αφορούσαν 724 συμμετέχοντες σε εγκεκριμένα έργα, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που εντάχθηκαν μέσω του προγράμματος της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Το σχετικό ερωτηματολόγιο που εστάλη επισυνάπτεται στο Παράρτημα 1.

Λόγω της αρχικά χαμηλής απόκρισης των ερωτηθέντων στα e-mails η ομάδα έργου πραγματοποίησε πολλούς κύκλους επικοινωνίας τηλεφωνικώς και μέσω emails με το σύνολο των συμμετεχόντων, ώστε να ασκηθεί 'πίεση' για να συμπληρωθεί ο ελάχιστος αριθμός απαντήσεων που θα επέτρεπε την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Καθώς ο ρυθμός απόκρισης στην πρόσκληση και στα reminder ήταν εξαιρετικά μικρός, η ομάδα έργου προέβη σε πλήθος τηλεφωνημάτων στους συμμετέχοντες καταλήγοντας σε τηλεφωνική συμπλήρωση των ερωτηματολογίων. Στο απαιτούμενο χρονικό διάστημα που είχαμε για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, μπορέσαμε να συλλέξουμε μεγαλύτερο όγκο ερωτηματολογίων αλλά και σημαντικά ποιοτικά στοιχεία όσον αφορά κάθε έργο αλλά και το πρόγραμμα των κοινοπραξιών συνολικά.

Δεν κατέστη δυνατή η επικοινωνία με ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων που ήταν το δείγμα στη δράση των Κοινοπραξιών είτε επειδή είχαν κλείσει, είχαν εξαγοραστεί ή

συγχωνευτεί είτε επειδή δεν βρέθηκε οποιοδήποτε στοιχείο επικοινωνίας⁵. Σε κάποιες επιχειρήσεις, δεν ήταν δυνατόν να βρούμε κάποιον που να γνώριζε πληροφορίες σχετικά με το έργο (οι υπεύθυνοι έργων δεν εργάζονταν πια εκεί). Συνεπώς, σε αυτές τις περιπτώσεις είχαμε ουσιαστική δυσκολία στο να εντοπίσουμε κάποιον που θα μπορούσε να αποτυπώσει την εμπειρία του οργανισμού και τα σχετικά οφέλη ή προβλήματα και τις αντίστοιχες επιπτώσεις που υπήρξαν κατά την υλοποίηση του έργου και μετά.

Σε όλες τις περιπτώσεις η εισαγωγή δεδομένων στην βάση της έρευνας έγινε με το λογισμικό Agilis Data Harvester, που είναι μια διαδικτυακή εφαρμογή δημιουργίας έξυπνου ερωτηματολογίου και υλοποίησης έρευνας που έχει αναπτυχθεί από την εταιρία με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Case Studies

Παράλληλα με την έρευνα πεδίου υλοποιήθηκαν συνολικά 30 case studies, εκ των οποίων κάποια ήταν μέσω επιτόπιων και τηλεφωνικών συνεντεύξεων στους συμμετέχοντες οργανισμούς/επιχειρήσεις παράλληλα με την έρευνα πεδίου. Ο επικεφαλής από πλευράς αναδόχου της κάθε δράσης είχε την εποπτεία και ήταν ο υπεύθυνος για την υλοποίηση των case studies ώστε να αποκτήσει ίδια γνώμη για να υπάρχει και η φυσική σημασία της αξιολόγησης στη μετέπειτα σύνθεση της έκθεσης συμπερασμάτων. Οι πληροφορίες που χρησιμοποιήθηκαν για τη διενέργεια case studies προήλθαν από πολλαπλές πηγές, όπως συνεντεύξεις / ερωτηματολόγια, επιτόπιες παρατηρήσεις, φυσικούς φακέλους έργων, το διαδίκτυο και την βάση δεδομένων.

Εδώ είναι κρίσιμο να επισημανθεί ότι υπάρχει μεγάλο πρόβλημα στο σύστημα παρακολούθησης της ΓΓΕΤ καθώς και στο φυσικό αρχείο. Μετά από εκτεταμένη έρευνα μέσα στο φυσικό αρχείο δεν βρήκαμε παρά ελάχιστους ολοκληρωμένους φακέλους ενώ οι περισσότεροι δεν περιείχαν καν εκθέσεις ολοκλήρωσης των έργων.

Συνεντεύξεις με στελέχη της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας

Ο σκοπός των συνεντεύξεων με στελέχη της ΓΓΕΤ που ήταν υπεύθυνα για το σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των υπό αξιολόγηση δράσεων ήταν η συλλογή ποιοτικών στοιχείων για τις δράσεις, η αξιοποίηση της εμπειρίας της ΓΓΕΤ για την βελτίωση του σχεδίου υλοποίησης του έργου καθώς και η ανάπτυξη μιας βαθύτερης κατανόησης των λόγων εφαρμογής των δράσεων, της διαχείρισής τους, των επιδράσεων που είχαν και των προβλημάτων που τυχόν προέκυψαν .

Σχετικές εκθέσεις και δημοσιεύσεις

Για την αποτίμηση, ελήφθησαν υπόψη σχετικές εκθέσεις και δημοσιεύσεις που αφορούσαν το πρόγραμμα. Αυτές αφορούν τόσο τις προκηρύξεις, σχετικές περιλήψεις, παρουσιάσεις από στελέχη της ΓΓΕΤ με απογραφικά στοιχεία καθώς και η ex-ante αξιολόγηση που

---

⁵ Γύρω στο 40% της βάσης.

πραγματοποιήθηκε για το Μέτρο 4.5. Ελήφθησαν, επίσης, υπόψη διεθνείς βιβλιογραφικές πηγές που αφορούσαν σε παρεμφερή προγράμματα και μεθοδολογίες καθώς και σε βέλτιστες πρακτικές για παρόμοιες δράσεις.

Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες πηγές:

Cunningham, P.N. και Gök, A. (2012). Impact of Innovation Policy Schemes for Collaboration. Part of the Compendium of Evidence on the Effectiveness of Innovation Policy Intervention, NESTA.

Edler, J., Cunningham, P, Gök, A. and Shapira, P. (2013) Impacts of innovation policy: Synthesis and conclusion of the NESTA COMPENDIUM Project. Compendium of Evidence on the Effectiveness of Innovation Policy Intervention, NESTA.

PACEC, 2011. Evaluation of the Collaborative Research and Development Programmes: Final Report.

Reid, A., Cunningham, P.N., Edler, J., Kamburow, T. and Simmonds, P. Evaluation of Innovation Activities. Guidance on methods and practices. Study funded by the European Commission, Directorate-General for Regional Policy. March 2012.

Η ελληνική οικονομία και η απασχόληση - Ετήσια Έκθεση 2010. Αθήνα. ΙΝΕ ΓΣΕΕ. (2010).

Ευρωπαϊκή Επιτροπή - TFGR - Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα. (2011). 1η τριμηνιαία έκθεση.

Αθηνά Μπελεγρή-Ρομπόλη, Μ. Μ. Π. Μ., 2010. Διακλαδικές Σχέσεις στην Ελληνική Οικονομία, Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

ΚΕΠΕ. Οικονομικές Εξελίξεις. Τεύχος 18, Ιούνιος 2012

Ηλίας Ιωακείμογλου. Η ελληνική οικονομία 1960-2007. Ανάπτυξη, παραγωγική δομή και αγορά εργασίας. Ιανουάριος 2008, ΙΝΕ-ΟΤΟΕ⁶

Microsoft Innovation Center (2010). Ελληνικός Χάρτης Καινοτομίας. Αποτύπωση Δεδομένων, Συγκριτική Ανάλυση, Προτάσεις. (Επιστημονική επιμέλεια: Δρ. Δημήτρης Δενιόζος).

European Innovation Scoreboard 2009.

Καθηγητής Νικόλαος Καραμούζης, Δρ. Τάσος Αναστασάτος. Η Ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας: Πηγές, Προοπτικές και ο Ρόλος των Επενδύσεων και των Εξαγωγών, Οκτώβριος 2011, Περιοδικό Οικονομία & Αγορές.

John Contrafouris-Emmanuel, The Greek Pharmaceutical Industry: a Study of the National and Sectoral Interface Within a System of Innovation Context, University of London, 2005.

---

⁶ http://www.ine.otoe.gr/Upl/pdf/Greece_IneOtoe.pdf

Focus Group

Στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης αξιολόγησης έγινε προσπάθεια για τη διενέργεια ενός Focus Group με τη συμμετοχή εκπροσώπων της ΓΓΕΤ, καταξιωμένων στελεχών από τον ακαδημαϊκό χώρο, καθώς και εκπροσώπων επιχειρήσεων, ώστε να συζητηθούν τα συμπεράσματα που παρουσιάζονται στις ακόλουθες ενότητες. Συνολικά το διάστημα Ιουνίου - Οκτωβρίου 2015 έγιναν 5 προσπάθειες να διοργανωθεί το Focus Group, αλλά η συμμετοχή ήταν χαμηλή ενώ δεν βρέθηκε ημερομηνία που να μπορέσουν ακόμη και κάποιοι από τους υποψήφιους συμμετέχοντες να βρεθούν γύρω από το ίδιο τραπέζι. Συνεπώς, για να ολοκληρωθεί η διαδικασία, η ομάδα έργου επέλεξε μία εναλλακτική προσέγγιση, ώστε να λάβει κριτικές, παρατηρήσεις και προτάσεις για την παρούσα αξιολόγηση, αυτή των προσωπικών συνεντεύξεων. Στο πλαίσιο αυτό, διενεργήθηκαν 5 συνεντεύξεις με ανθρώπους που γνωρίζουν την πολιτική της Ε&ΤΑ τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό και με εκπροσώπους επιχειρήσεων και της ΓΓΕΤ.

Συγκεκριμένα συμμετείχαν:

- Paul Cunningham, University of Manchester
- Έφη Αμανατίδου, University of Manchester
- Νίκος Βονόρτας, George Washington University
- Πολύβιος Ραζής, BSI
- Αστέρης Χατζηπαραδείσης, ΓΓΕΤ

Παρότι οι 3 πρώτοι ανήκουν στην ομάδα έργου, δεν εμπλέκονται άμεσα με την αξιολόγηση της δράσης των Κοινοπραξιών και λόγω της μεγάλης διεθνούς εμπειρίας τους η άποψη και τα σχόλιά τους φάνηκαν ιδιαίτερος χρήσιμα στην ολοκλήρωση της αποτίμησης και τη συγγραφή της έκθεσης.

Επιπλέον, είναι κρίσιμο να τονιστεί, ότι παρότι κλήθηκαν αρκετοί εκπρόσωποι επιχειρήσεων, αλλά και μέλη της ΓΓΕΤ να συμμετάσχουν στο Focus Group δεν υπήρξε καθόλου προθυμία ώστε να υπάρχει ακόμη μεγαλύτερο εύρος απόψεων και η δυνατότητα περαιτέρω βελτίωσης της έκθεσης με βάση τη δική τους συνεισφορά.

Κατάσταση της Ελληνικής Οικονομίας κατά την προκήρυξη του προγράμματος

Οικονομία

Η Ελληνική οικονομία κατά τη διάρκεια των ετών 1995-2008 παρουσίαζε συνεχή αύξηση του ΑΕΠ, της παραγωγικότητας της εργασίας και των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου.

Όμως, η μεγέθυνση αυτή συνδυάστηκε με ένα χαμηλό επίπεδο εθνικής αποταμίευσης και ένα μείγμα αναπτυξιακής και οικονομικής πολιτικής που οδήγησε στην σταδιακή τεχνολογική, καινοτομική, οργανωτική και ποιοτική απαξίωση της παραγωγικής υποδομής στην μεταποίηση και στην γεωργία⁷. Αντίθετα, έμφαση δόθηκε σε τομείς υπηρεσιών, όπως ο τουρισμός, οι κατασκευές και η ναυτιλία, αξιοποιώντας κυρίως ανειδίκευτη εργασία. Ταυτόχρονα, διάφορα προβλήματα στο επιχειρηματικό περιβάλλον, όπως η έντονη γραφειοκρατία καθώς και εμπόδια στην είσοδο συγκεκριμένων αγορών, περιορισμοί στην άσκηση επαγγελμάτων ή σε αμοιβές και τιμές δημιούργησαν στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό⁸, γεγονός που αντανακλάται στις σχετικά μεγάλες αυξήσεις των τιμών σε σχέση με άλλες χώρες της ΕΕ.

Όλο αυτό το διάστημα η μεγέθυνση⁹ της οικονομίας στηριζόταν κυρίως στην εγχώρια ζήτηση (δημόσια έργα, αυξήσεις πραγματικών μισθών, μεγάλη αύξηση της τραπεζικής πίστης προς τα νοικοκυριά) που προοριζόταν για κατανάλωση. Συνεπώς, μεγάλο μέρος των κεφαλαίων που εισέρευσαν στη χώρα όχι μόνο δεν διοχετεύτηκαν σε παραγωγικές επενδύσεις, αλλά χρησιμοποιήθηκαν για να στηρίξουν την κατανάλωση¹⁰.

Η ανάκαμψη της Ελληνικής οικονομίας από το 1996 μέχρι το 2007, οδήγησε σε μεγάλες εισαγωγές μηχανολογικού εξοπλισμού¹¹, με αποτέλεσμα να εισαχθούν νέες τεχνολογίες και νέες οργανωτικές μέθοδοι στις επιχειρήσεις, να υπάρξει έντονη υποκατάσταση εργασίας από κεφάλαιο και να αυξηθεί σημαντικά η παραγωγικότητα της εργασίας.

Η κινητήριος δύναμη πίσω από αυτή την οικονομική μεγέθυνση κατά την περίοδο 1995-2007, ήταν ο τομέας των υπηρεσιών και των κατασκευών, ενώ η συμβολή της βιομηχανίας ήταν μικρή. Την ίδια περίοδο μειώθηκε σημαντικά και η συνεισφορά του γεωργικού τομέα στο ΑΕΠ της χώρας ενώ ο τουρισμός αντίθετα, συνέβαλε ουσιαστικά στην μεγέθυνσή του, και μεταμόρφωσε πολλές περιοχές της Ελλάδας. Σημαντικά κεφάλαια εισέρευσαν στη χώρα και από την ναυτιλία.

⁷ ΙΝΕ ΓΣΕΕ. (2010). *Η ελληνική οικονομία και η απασχόληση - Ετήσια Έκθεση 2010*. Αθήνα.

⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΤFGR - Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα. (2011). *1η τριμηνιαία έκθεση*.

⁹ Αθηνά Μπελεγρή-Ρομπόλη, Μ. Μ. Π. Μ., 2010. *Διακλαδικές Σχέσεις στην Ελληνική Οικονομία*, Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

¹⁰ ΚΕΠΕ. Οικονομικές Εξελίξεις. Τεύχος 18, Ιούνιος 2012

¹¹ Ηλίας Ιωακείμογλου. *Η ελληνική οικονομία 1960-2007. Ανάπτυξη, παραγωγική δομή και αγορά εργασίας*. Ιανουάριος 2008

Παρά τις προσπάθειες όμως για αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό από το 1995 και μετά, δεν μπόρεσαν να ανατραπούν τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας. Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από τον δυϊσμό του παραγωγικού συστήματός της, μεταξύ των μεγάλων και μεσαίων καινοτόμων επιχειρήσεων και των μικρών, συχνά οικογενειακών, επιχειρήσεων.

Την ίδια περίοδο, το άνοιγμα των βόρειων συνόρων της χώρας οδήγησε στη φυγή επιχειρήσεων έντασης εργασίας προς χώρες με χαμηλότερο εργατικό κόστος (στην Ανατολική Ευρώπη και τα Βαλκάνια), με αρνητικές συνέπειες για την απασχόληση (ιδίως σε νομούς τη Βόρειας Ελλάδας). Ταυτόχρονα, η αύξηση του ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο – με την άνοδο κυρίως των ασιατικών αγορών – επέτεινε την ανάγκη προσαρμογών στην ελληνική οικονομία.

Σε αυτό το περιβάλλον, οι επιχειρήσεις άρχισαν σταδιακά να μεταβάλλουν τις στρατηγικές τους, αναζητώντας ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα μέσω της διαφοροποίησης και της ανάπτυξης καινοτομικών προϊόντων¹². Σε μεγάλο βαθμό, όμως, η διαχρονική αύξηση του ποσοστού των καινοτόμων επιχειρήσεων δεν είχε στρατηγικό βάθος, αλλά βασίστηκε στη βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος και στις ευμενείς διεθνείς συγκυρίες. Μπορεί δηλαδή ένα μεγάλο ποσοστό επιχειρήσεων να ακολουθήσει τις παγκόσμιες και ευρωπαϊκές τάσεις υιοθετώντας, στην καλύτερη περίπτωση, καινοτομίες οργανωτικές και διαδικαστικές ή εμπορικές, χωρίς όμως να πετυχαίνει την παραγωγή υψηλής εγχώριας προστιθέμενης αξίας¹³.

Η βελτίωση των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων σε αρκετές περιπτώσεις δεν τροφοδοτήθηκε από αυτόνομες διαδικασίες (δυνάμεις) και αναδιάρθρωση των κλάδων, αλλά βασίστηκε στη βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, στις ευμενείς διεθνείς συγκυρίες και στην προνομιακή πρόσβαση σε συμβάσεις του δημοσίου. Το γεγονός αυτό, δηλαδή ότι αρκετές ελληνικές επιχειρήσεις δεν εκμεταλλεύθηκαν την οικονομική συγκυρία για την αναδιάρθρωσή τους, αποτυπώνεται και από την ένταση της εισαγωγικής διείδυσης, τη μείωση της ανταγωνιστικότητας και από τη χαμηλή προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων.

Ταυτόχρονα, η ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ δημιούργησε νέες απαιτήσεις για την ελληνική οικονομία. Προϋπέθετε τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, την εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού και τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών που αξιοποιούσαν σύγχρονα τεχνολογικά πλεονεκτήματα και δυνατότητες.

E&TA

Στην αμέσως προηγούμενη περίοδο (1994-1999) είχε υλοποιηθεί το ΕΠΕΤ II, το οποίο ενίσχυσε σημαντικά τον ερευνητικό ιστό της χώρας και βοήθησε τις επιχειρήσεις να

¹² Προοδευτικά, όπως καταδεικνύουν οι Εθνικές Απογραφές καινοτομίας για τα έτη 1994 -1998, της ΓΓΕΤ.

¹³ Microsoft Innovation Center (2010). Ελληνικός Χάρτης Καινοτομίας. Αποτύπωση Δεδομένων, Συγκριτική Ανάλυση, Προτάσεις. (Επιστημονική επιμέλεια: Δρ. Δημήτρης Δενιόζος).

συμμετάσχουν ενεργά σε δραστηριότητες Ε&ΤΑ. Από την άλλη, το πρόγραμμα είχε σημαντικές αστοχίες που είχαν σαν αποτέλεσμα.

- να χρηματοδοτηθούν κυρίως δημόσιοι ερευνητικοί φορείς,
- να μην αξιοποιηθούν εμπορικά τα αποτελέσματα της έρευνας,
- να απαξιωθούν τεχνολογικά τα έργα λόγω καθυστερήσεων στην υλοποίηση και ταυτόχρονη ταχύτατη εξέλιξη του τομέα Ε&Τ.

Οι γενικότερες συνθήκες στην οικονομία, όπως η κυρίαρχη παρουσία των τομέων χαμηλής τεχνολογίας, τα σημαντικά θεσμικά και γραφειοκρατικά εμπόδια και το συνεχές μεταβαλλόμενο πλαίσιο πολιτικής, συντέλεσαν στον προσανατολισμό των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων προς τμήματα της οικονομίας, με χαμηλότερη ένταση γνώσης και μικρότερη προστιθέμενη αξία (ΕΚ, 2013). Επιπλέον, η διάχυση της νέας γνώσης στον παραγωγικό ιστό παρέμενε χαμηλή, εξαιτίας τόσο της μειωμένης ζήτησης των επιχειρήσεων, όσο και του ερευνητικού προσανατολισμού του δημόσιου ερευνητικού συστήματος.

Με την προηγούμενη εμπειρία από το ΕΠΕΤ II σε συνδυασμό με τις παραπάνω συνθήκες στην οικονομία, και με στόχο να ανταποκριθεί στις προκλήσεις, το Υπουργείο Ανάπτυξης και η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας σχεδίασαν το Πρόγραμμα ΕΠΑΝ για τον επαναπροσδιορισμό των παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2000-2006, προωθώντας δράσεις και προγράμματα που στόχευαν στην οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία. Για την περίοδο 2000-2006, οι παρεμβάσεις του ΕΠΑΝ για Ε&ΤΑ είχαν σημαντικό ρόλο όσον αφορά την υποστήριξη της αναπτυξιακής προσπάθειας σε όλους τους άλλους τομείς της Ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Σε ένα παγκοσμιοποιημένο και έντονα ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον, όπου η ανθρώπινη γνώση αναδείχτηκε ως ο σημαντικότερος πλουτοπαραγωγικός πόρος και όπου η γνώση, αλλά και συγκεκριμένες εφαρμογές και μέθοδοι αξιοποίησής της, εξελίσσονταν αλλά και απαξιώνονταν με ραγδαίους ρυθμούς, κρίθηκε απαραίτητο ο σχεδιασμός και, κυρίως, η υλοποίηση των παρεμβάσεων Ε&Τ περιεχομένου να είχαν τέτοια μορφή ώστε να εξασφάλιζαν ένα ποιοτικό άλμα σε ότι αφορά την επικαιρότητα, την εξωστρέφεια και την αποτελεσματικότητα του προγράμματος σε σχέση με το παρελθόν.¹⁴

Το Μέτρο 4.5. - Πρόγραμμα Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς εθνικής προτεραιότητας σχεδιάστηκε στα πλαίσια του ΕΠΑΝ (Άξονας 4 – Τεχνολογική Καινοτομία και Έρευνα), με στόχο να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των αδυναμιών και την ανατροπή των στρεβλώσεων και των εμποδίων, προωθώντας συνεργασίες μεταξύ ερευνητικών και επιχειρηματικών φορέων. Σκοπός ήταν η ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας μέσα από συνεργασίες μεταξύ παραγωγικών και ερευνητικών φορέων, σε έργα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης μακροχρόνιας εμβέλειας, με σκοπό την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας.¹⁵

¹⁴ ΕΧ ΑΝΤΕ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

¹⁵ http://www.gsrt.gr/DigitalLibrary/Files/Files/ContentFiles227/metro_4.5.pdf

Περίληπτικά στοιχεία του Προγράμματος

Το πρόγραμμα Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής Προτεραιότητας δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερα πρωτοποριακό ή καινοτόμο. Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην περίληψη του ΕΠΑΝ, το «Μέτρο 4.5 – Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής Προτεραιότητας», δημιουργήθηκε ώστε να δοθεί η δυνατότητα να συνεχιστούν οι χρηματοδοτήσεις μεγάλων έργων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, μέχρι το στάδιο του βιομηχανικού πρωτοτύπου, σε τομείς υψηλής προτεραιότητας για την εθνική και περιφερειακή οικονομία.

Υπήρξαν δύο προκηρύξεις. Η πρώτη δημοσιεύτηκε στο πλαίσιο του ΕΠΑΝ το 2002-2003, για το Μέτρο 4.5 με 9 επιμέρους τομεακές δράσεις, ενώ εντάχθηκαν και έργα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας με δράσεις, που στόχο είχαν να προωθήσουν α) το ηλεκτρονικό επιχειρείν και β) την ηλεκτρονική μάθηση. Συνολικά χρηματοδοτήθηκαν 160 έργα.

Η δεύτερη προκήρυξη προέκυψε αρκετά αργότερα όταν στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ), κάποιες περιφέρειες είχαν περίσσεια προϋπολογισμού που αφορούσε τη χρηματοδότηση έργων έρευνας και καινοτομίας. Με έναυσμα αυτό, ζήτησαν τη συνδρομή της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας και κατέληξαν στο σχεδιασμό μιας δράσης που είχε τα ίδια χαρακτηριστικά και τομείς προτεραιότητας με την Προκήρυξη του ΕΠΑΝ – Μέτρο 4.5, αλλά σαν στόχο είχε την ανάπτυξη συγκεκριμένων περιφερειών. Τη διαχείριση της δράσης ανέλαβε επίσης η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, λόγω ελλιπούς εμπειρίας από πλευράς των Περιφερειών. Η προκήρυξη ήταν ανοικτή στο διάστημα 2006-2007 και χρηματοδότησε 95 έργα.

Στόχος των Κοινοπραξιών Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης ήταν «η προώθηση των συνεργασιών μεταξύ παραγωγικών και ερευνητικών φορέων σε έργα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης μακροχρόνιας εμβέλειας με σκοπό την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών και την αντιμετώπιση κοινωνικών και πολιτισμικών αναγκών που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και περιλαμβάνει τους ακόλουθους τομείς προτεραιότητας:

- Αθλητισμός
- Φυσικό περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη
- Δομημένο περιβάλλον – σεισμοί
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εξοικονόμηση ενέργειας
- Πολιτισμός – Τουρισμός έντασης γνώσης
- Υγεία – Βιοϊατρική, Διαγνωστικές και Θεραπευτικές Μέθοδοι
- Νέες μορφές οργάνωσης των επιχειρήσεων, της εργασίας και της κατάρτισης
- Τεχνολογίες τροφίμων – υδατοκαλλιέργειες
- Μεταφορές και τεχνολογίες πλοήγησης».¹⁶

¹⁶ http://www.gsrt.gr/DigitalLibrary/Files/Files/ContentFiles227/metro_4.5.pdf

Συνολικά, προκηρύχθηκαν 9 θεματικές δράσεις στα πλαίσια του Μέτρου 4.5, με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά, όπως φαίνονται από τον πιο κάτω πίνακα:

Πίνακας 1: Δράσεις στα πλαίσια του Μέτρου 4.5 και χαρακτηριστικά τους

Δράση	Σχετικές Πληροφορίες
Δράση 4.5.1 Φυσικό περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη	<p>Συνολικός Προϋπολογισμός Δράσης: περίπου 36 εκ. €</p> <p>Μέγιστο ποσοστό δημόσιας δαπάνης: 69%</p> <p>Προϋπολογισμός ανά έργο: 1-3 εκ. €</p> <p>Μέγιστη διάρκεια έργου: 36 μήνες</p> <p>Δραστηριότητες: Βασική έρευνα, Βιομηχανική έρευνα, Προ-ανταγωνιστική έρευνα</p>
<p>Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση των συνεργασιών επιχειρήσεων & ερευνητικών φορέων - Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών σε συνδυασμό με την ποιότητα ζωής, διαχείριση φυσικών πόρων, πρόληψη περιβαλλοντικών καταστροφών, σύγκλιση με δομές και στρατηγικές της ΕΕ και αντιμετώπιση κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. - Συνεισφορά στην υλοποίηση, εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη περιβαλλοντικής πολιτικής, ιδιαίτερα την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής έρευνας στις πολιτικές αποφάσεις και τη βιώσιμη ανάπτυξη στην Ελλάδα. 	<p>Θεματικές Προτεραιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Θαλάσσιο περιβάλλον, παράκτια οικοσυστήματα, αλιευτικοί πόροι και υδάτινοι πόροι - Ατμοσφαιρικό περιβάλλον - Δασικές πυργαγιές - Ανακύκλωση υλικών συμπεριλαμβανομένης και της αφαλάτωσης
Δράση 4.5.2 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εξοικονόμηση ενέργειας	<p>Συνολικός Προϋπολογισμός Δράσης: περίπου 18 εκ. €</p> <p>Μέγιστο ποσοστό δημόσιας δαπάνης: 50%</p> <p>Προϋπολογισμός ανά έργο: 1-2,5 εκ. €</p> <p>Μέγιστη διάρκεια έργου: 36 μήνες</p> <p>Δραστηριότητες: Βιομηχανική έρευνα, Προανταγωνιστική έρευνα</p>
<p>Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση των συνεργασιών επιχειρήσεων & ερευνητικών φορέων - Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών που συνεισφέρουν στη 	<p>Θεματικές Προτεραιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αιολική ενέργεια - Φωτοβολταϊκά συστήματα - Βιομάζα - Γεωθερμία

Δράση	Σχετικές Πληροφορίες
<p>μείωση του κόστους και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ΑΠΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Στη βελτίωση/ ενσωμάτωση των ΑΠΕ στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας στα κτίρια, τη βιομηχανία, τις μεταφορές. 	<ul style="list-style-type: none"> - Τεχνολογίες Υδρογόνου και Κυψελίδες Καυσίμου - Ενσωμάτωση των ΑΠΕ στα ενεργειακά συστήματα - Εξοικονόμηση ενέργειας στις μεταφορές και τη βιομηχανία - Εξοικονόμηση ενέργεια στα κτίρια
<p>Δράση 4.5.3 Πολιτισμός – τουρισμός έντασης γνώσης</p>	<p>Συνολικός Προϋπολογισμός Δράσης: περίπου 12 εκ. €</p> <p>Μέγιστο ποσοστό δημόσιας δαπάνης: 50%</p> <p>Προϋπολογισμός ανά έργο: 0,5 -1,5 εκ. €</p> <p>Μέγιστη διάρκεια έργου: 36 μήνες</p> <p>Δραστηριότητες: Βιομηχανική έρευνα Προ-ανταγωνιστική έρευνα</p>
<p>Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση των συνεργασιών επιχειρήσεων & ερευνητικών φορέων - Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών που συνεισφέρουν στην αναβάθμιση των αντίστοιχων κλάδων και στην αντιμετώπιση των κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας 	<p>Θεματικές Προτεραιότητες:</p> <p>Πολιτιστική κληρονομιά</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τεχνολογίες διαχείρισης πληροφορίας μνημείων, έργων τέχνης, χειρόγραφων και αρχείων - Διαχείριση υλικού πολιτιστικής κληρονομιάς <p>Σύγχρονος πολιτισμός</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αλληλεπιδρώντες Δράστες για την υπολογιστική προσωπογραφία
<p>Δράση 4.5.4 Αθλητισμός</p>	<p>Συνολικός Προϋπολογισμός Δράσης: περίπου 6 εκ. €</p> <p>Μέγιστο ποσοστό δημόσιας δαπάνης: 50%</p> <p>Προϋπολογισμός ανά έργο: 0,25 -0,6 εκ. €</p> <p>Μέγιστη διάρκεια έργου: 36 μήνες</p> <p>Δραστηριότητες: Βιομηχανική έρευνα, Προ-ανταγωνιστική έρευνα</p>
<p>Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση των συνεργασιών επιχειρήσεων & ερευνητικών φορέων - Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών που συνεισφέρουν στην αντιμετώπιση των κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών που 	<p>Θεματικές Προτεραιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ευφυή συστήματα διαχείρισης εισόδου, πρόσβασης και εισιτηρίων αθλητικών διοργανώσεων - Εξυπηρέτηση των θεατών αθλητικών διοργανώσεων

Δράση	Σχετικές Πληροφορίες
<p>επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δημιουργία σύγχρονων εργαλείων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών και για τη μείωση του κόστους παραγωγής - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και οργανισμών - Αύξηση εξαγωγών του σύγχρονου αθλητικού προϊόντος 	<ul style="list-style-type: none"> - Πολυγλωσσικές και μεταφραστικές υπηρεσίες για την υποστήριξη διεθνών αθλητικών διοργανώσεων - Εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες σε αθλητικές διοργανώσεις - Εργομετρικός έλεγχος και αποκατάσταση - Ανάλυση κίνησης αθλητών - Έλεγχος, μέθοδοι και υλικά φαρμακοδιέγερσης - Κίνητρα για ευχάριστη άσκηση - Ανεύρεση, επιλογή και προετοιμασία αθλητικών ταλέντων - Παρουσιάσεις παγκόσμιων αθλητικών διοργανώσεων, και ιδιαίτερα των Ολυμπιακών Αγώνων
<p>Δράση 4.5.5 Τρόφιμα – γεωργική ανάπτυξη</p>	<p>Συνολικός Προϋπολογισμός Δράσης: περίπου 17 εκ. €</p> <p>Μέγιστο ποσοστό δημόσιας δαπάνης: 50%</p> <p>Προϋπολογισμός ανά έργο: 0,6 -1,8 εκ. €</p> <p>Μέγιστη διάρκεια έργου: 36 μήνες</p> <p>Δραστηριότητες: Βιομηχανική έρευνα, Προ-ανταγωνιστική έρευνα</p>
<p>Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση των συνεργασιών επιχειρήσεων & ερευνητικών φορέων - Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών 	<p>Θεματικές Προτεραιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τρόφιμα - Γεωργική ανάπτυξη - Υδατοκαλλιέργειες
<p>Δράση 4.5.6 Μεταφορές και τεχνολογίες πλοήγησης</p>	<p>Συνολικός Προϋπολογισμός Δράσης: περίπου 11 εκ. €</p> <p>Μέγιστο ποσοστό δημόσιας δαπάνης: 50%</p> <p>Προϋπολογισμός ανά έργο: 0,5 -1,5 εκ. €</p> <p>Μέγιστη διάρκεια έργου: 36 μήνες</p> <p>Δραστηριότητες: Βιομηχανική έρευνα, Προ-ανταγωνιστική έρευνα</p>
<p>Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση των συνεργασιών επιχειρήσεων & ερευνητικών φορέων - Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών που συνεισφέρουν στην αειφόρο ανάπτυξη του τομέα των μεταφορών. - Προώθηση δράσεων για τη βελτίωση της ασφάλειας των υποδομών και 	<p>Θεματικές Προτεραιότητες:</p> <p>Τεχνολογίες διαχείρισης στόλου οχημάτων</p> <p>Τεχνικές κατασκευής συγκοινωνιακής υποδομής</p> <p>Τεχνολογίες σχεδιασμού και κατασκευής οχημάτων</p>

Δράση	Σχετικές Πληροφορίες
<p>κατασκευών, την ανάπτυξη συστημάτων /μεθοδολογιών ενημέρωσης και δραστηριοποίησης του χρήστη</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση της ανάπτυξης εργαλείων που στηρίζουν τη λήψη σχετικών αποφάσεων , εξασφαλίζουν τη γρήγορη και αποτελεσματική διαχείριση της λειτουργίας των μεταφορών, της πληροφορίας και της γνώσης. 	
<p>Δράση 4.5.7 Υγεία – Βιοϊατρική, Διαγνωστικές και Θεραπευτικές Μέθοδοι</p>	<p>Συνολικός Προϋπολογισμός Δράσης: περίπου 12 εκ. €</p> <p>Μέγιστο ποσοστό δημόσιας δαπάνης: 65%</p> <p>Προϋπολογισμός ανά έργο: 0,587 -1,5 εκ. €</p> <p>Μέγιστη διάρκεια έργου: 36 μήνες</p> <p>Δραστηριότητες: Βασική έρευνα, Βιομηχανική έρευνα, Προ-ανταγωνιστική έρευνα</p>
<p>Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση των συνεργασιών επιχειρήσεων & ερευνητικών φορέων - Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών που συνεισφέρουν στην ενίσχυση της έρευνας και στην ανάπτυξη βασικών κλάδων του χώρου της βιοϊατρικής διάγνωσης και θεραπείας 	<p>Θεματικές Προτεραιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διάγνωση - θεραπεία - Μοριακοί και παθογενετικοί μηχανισμοί - Βιοϊατρική τεχνολογία
<p>Δράση 4.5.8 Δομημένο περιβάλλον και διαχείριση σεισμικού κινδύνου</p>	<p>Συνολικός Προϋπολογισμός Δράσης: περίπου 20 εκ. €</p> <p>Μέγιστο ποσοστό δημόσιας δαπάνης: 65%</p> <p>Προϋπολογισμός ανά έργο: 1 -2,5 εκ. €</p> <p>Μέγιστη διάρκεια έργου: 36 μήνες</p> <p>Δραστηριότητες: Βασική έρευνα, Βιομηχανική έρευνα, Προ-ανταγωνιστική έρευνα</p>
<p>Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση των συνεργασιών επιχειρήσεων & ερευνητικών φορέων - Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών που συνεισφέρουν στην αειφόρο ανάπτυξη του δομημένου περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση 	<p>Θεματικές Προτεραιότητες:</p> <p>Δομημένο περιβάλλον και οχλήσεις</p> <p>Διαχείριση σεισμικού κινδύνου</p>

Δράση	Σχετικές Πληροφορίες
των επιπτώσεων του σεισμικού κινδύνου.	
Δράση 4.5.9 Νέες μορφές οργάνωσης των επιχειρήσεων, της εργασίας και της κατάρτισης.	<p>Συνολικός Προϋπολογισμός Δράσης: περίπου 7 εκ. €</p> <p>Μέγιστο ποσοστό δημόσιας δαπάνης: 70%</p> <p>Προϋπολογισμός ανά έργο: 0,5 -1,5 εκ. €</p> <p>Μέγιστη διάρκεια έργου: 36 μήνες</p> <p>Δραστηριότητες: Βασική έρευνα, Βιομηχανική έρευνα, Προ-ανταγωνιστική έρευνα</p>
<p>Στόχοι:</p> <p>Έρευνα για τις νέες μορφές οργάνωσης των επιχειρηματικών λειτουργιών και των θέσεων και αγορών εργασίας</p> <p>Επιτυχημένη μεταφορά, τεχνολογική ανάπτυξη και επίδειξη συστημάτων και τεχνολογιών που έχουν ήδη αναπτυχθεί ή αναπτύσσονται στην καθημερινή πρακτική των επιχειρήσεων και στο περιεχόμενο της απασχόλησης</p>	<p>Θεματικές Προτεραιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη και μεταφορά νέων μεθόδων και συστημάτων διοίκησης, οργάνωσης και παραγωγής - Υποστήριξη μεταβολών του εργασιακού μοντέλου και των σχέσεων εργασίας - Σύνδεση κατάρτισης με την αγορά εργασίας

Πηγή: ΓΓΕΤ

Όπως αναφέρεται και παραπάνω, στο πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου, υπήρξε συντονισμός με τις σχετικές δράσεις των ΠΕΠ για τις αντίστοιχες δράσεις έρευνας και τεχνολογίας ώστε να ισχύσουν οι ίδιοι κανόνες και διαδικασίες επιλογής και χρηματοδότησης σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο.

Το πρόγραμμα έλαβε χρηματοδότηση κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το υπόλοιπο 25% προήλθε από εθνικούς πόρους. Ο συνολικός προϋπολογισμός για τα έργα που έλαβαν χρηματοδότηση (δημόσια δαπάνη) και για το ΕΠΑΝ – Μέτρο 4.5 (συμπεριλαμβανομένων και των έργων που εντάχθηκαν από το Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας - Ηλεκτρονικό Επιχειρείν και Ηλεκτρονική Μάθηση) ανήλθε σε € 94.267.180,65. Η αντίστοιχη δημόσια δαπάνη για τα έργα που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των ΠΕΠ ανήλθε σε € 47,3 εκ (συμπεριλαμβανομένων και των έργων που εντάχθηκαν από το Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας – Ηλεκτρονικό Επιχειρείν, Ηλεκτρονική Μάθηση και Επεξεργασία Εικόνας και Ήχου).¹⁷

Τι χρηματοδοτήθηκε;

Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν αφορούσαν :

- Βασική έρευνα με στόχο τη διεύρυνση των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων που δεν συνδέονταν με βιομηχανικούς ή εμπορικούς σκοπούς. Τα αποτελέσματα

¹⁷ Πηγή: ΓΓΕΤ

αυτής της έρευνας θα πρέπει να διατίθενται προς όλους και χωρίς κανένα περιορισμό.

- Βιομηχανική έρευνα με στόχο την απόκτηση νέων γνώσεων, ώστε να χρησιμεύσουν στη διαμόρφωση τελικών προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών ή τη βελτίωση υπαρχόντων προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών με τελικό σκοπό την εμπορική εκμετάλλευση.
- Προ-ανταγωνιστική έρευνα με στόχο την οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων βιομηχανικής έρευνας, με τη δημιουργία πρωτοτύπου που δεν θα χρησιμοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς.

Δεν μπορούμε να έχουμε ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με τα ποσοστά τα οποία αντιστοιχούν σε κάθε τύπο ερευνητικής δραστηριότητας, γιατί τα έργα είχαν τέτοιο χαρακτήρα που τους επέτρεπε να επιλέγουν για την υλοποίηση τους συνδυαστικά τις παραπάνω κατηγορίες (ανάλογα με τη θεματική δράση) και ξεχωριστά για κάθε ενότητα εργασίας. Με δεδομένο αυτό, δεν μπορεί κάποιο έργο να χαρακτηριστεί ως αμιγώς έργο βασικής, βιομηχανικής ή προ-ανταγωνιστικής έρευνας.¹⁸

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα (ΕΠΑΝ, Μέτρο 4.5) είχε θέσει ιδιαίτερα φιλόδοξους στόχους για την ερευνητική κοινότητα, τις επιχειρήσεις αλλά και την οικονομία γενικότερα. Για την ακρίβεια, στο πλαίσιο του σχεδιασμού, στόχος ήταν, μέχρι το 2006 να χρηματοδοτηθούν περί τα **150 έργα**, ενισχύοντας **τουλάχιστον 160 επιχειρήσεις** και να κατατεθούν **περίπου 10 διπλώματα ευρεσιτεχνίας**. Επίσης, σύμφωνα με τους αρχικούς στόχους, από την εφαρμογή του Προγράμματος, αναμενόταν η δημιουργία περίπου **150 νέων θέσεων εργασίας** και περίπου **280 θέσεων απασχόλησης για νέους ερευνητές**.

Από την αποτίμηση προκύπτει ότι κάποιοι από τους στόχους ξεπέρασαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα: χρηματοδοτήθηκαν 160 έργα και πολύ περισσότερες από 160 επιχειρήσεις (από το μέτρο 4.5 έλαβαν χρηματοδότηση περισσότεροι από 700 φορείς και από τα ΠΕΠ περισσότεροι από 300). Σύμφωνα και με την ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης για το μέτρο 4.5 τον Ιούνιο του 2003 ήταν ήδη υπό συμβασιοποίηση περίπου 730 νέοι ερευνητές. Τόσο από την ενδιάμεση αξιολόγηση¹⁹ όσο και από όσα μας είπαν στις συνεντεύξεις που κάναμε για τα case studies, μπορούμε με ασφάλεια να συμπεράνουμε ότι κατατέθηκαν αιτήσεις για περισσότερα από 10 διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Ποσοτικά στοιχεία του Προγράμματος

Στη διάρκεια της πρώτης προκήρυξης του Προγράμματος για τις Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής Προτεραιότητας, χρηματοδοτήθηκαν και υλοποιήθηκαν 160 έργα, εκ των οποίων **119** ήταν στο πλαίσιο του ΕΠΑΝ, Μέτρο 4.5 και **41**

¹⁸ Από την ενδιάμεση αξιολόγηση προκύπτει ότι από τα πρώτα 123 έργα που είχαν ενταχθεί στις 9 θεματικές δράσεις, 95 αναμενόταν να παράγουν βιομηχανικά πρωτότυπα/ καινοτόμα προϊόντα, οπότε μπορούμε να πούμε ότι ποσοστό 77% σε εκείνη τη φάση αντιστοιχούσε σε έργα με βασικό αντικείμενο την προ-ανταγωνιστική έρευνα.

¹⁹ Μέχρι τον Ιούνιο του 2003 αναμενόταν να ληφθούν 23 διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

στα πλαίσια του Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας, όπως φαίνεται και από τον πίνακα 2 παρακάτω.

Πίνακας 2: Προϋπολογισμός και Δημόσια Δαπάνη ανά θεματική ενότητα για το Πρόγραμμα Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής Προτεραιότητας

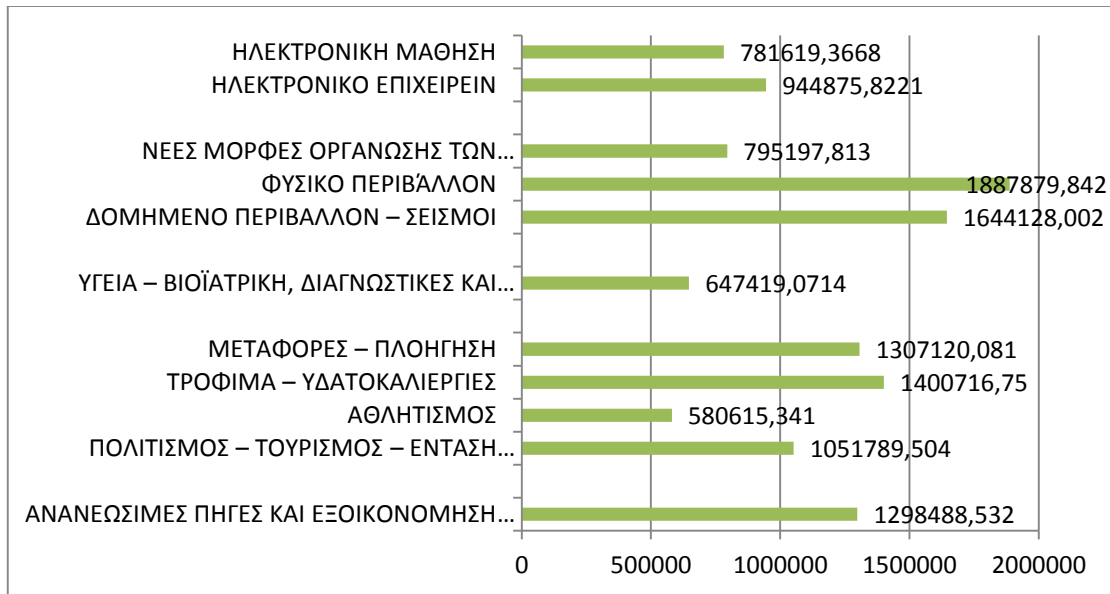
Θεματική ενότητα	Αριθμός έργων	Προϋπολογισμός (€)	Δημόσια Δαπάνη (€)
ΕΠΑΝ Μέτρο 4.5	119	142.671.819,76	77.686.636,97
ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	13	16.880.350,92	7.573.591,98
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΕΝΤΑΣΗ ΓΝΩΣΗΣ	12	12.621.474,05	6.142.629,10
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	10	5.806.153,41	2.824.003,40
ΤΡΟΦΙΜΑ – ΥΔΑΤΟΚΑΛΙΕΡΓΙΕΣ	12	16.808.601,00	8.163.802,00
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΠΛΟΗΓΗΣΗ	9	11.764.080,73	5.391.099,78
ΥΓΕΙΑ – ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	21	13.595.800,50	7.616.999,58
ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΣΕΙΣΜΟΙ	13	21.373.664,02	12.795.460,19
ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	19	35.869.717,00	22.456.669,29
ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	10	7.951.978,13	4.722.381,65
ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	41	35.148.266,69	16.580.543,68
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ	19	17.952.640,62	8.393.618,22
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ	22	17.195.626,07	8.186.925,46
ΣΥΝΟΛΟ	160	177.820.086,45	94.267.180,65

Πηγή: Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα, τα περισσότερα έργα χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της δράσης της ΚτΠ για την Ηλεκτρονική μάθηση με 22 έργα και η δράση για Υγεία – Βιοϊατρική με 21 έργα. Ακολουθούν το Ηλεκτρονικό Επιχειρείν και το Φυσικό Περιβάλλον με 19 έργα. Τον υψηλότερο προϋπολογισμό έλαβε η δράση για το Φυσικό Περιβάλλον με 35,86 εκ. Ευρώ και μέσο όρο προϋπολογισμού 1,8 εκ. Ευρώ, ενώ τα έργα στα πλαίσια της Δράσης για το Δομημένο Περιβάλλον – Σεισμοί, έχουν μέσο όρο προϋπολογισμού 1,6 εκ. Ευρώ.

Το επόμενο διάγραμμα μας δείχνει τον μέσο προϋπολογισμό ανά εγκεκριμένο έργο, ανά Δράση:

Γράφημα 1: Μέσος Προϋπολογισμός εγκεκριμένων έργων ανά Δράση

Ανά γεωγραφική Περιφέρεια είχαμε την παρακάτω κατανομή όσον αφορά τη συμμετοχή φορέων όπως φαίνεται στον Πίνακα 3 παρακάτω:

Πίνακας 3: Συμμετοχές φορέων ανά περιφέρεια

Περιφέρεια	Συμμετέχοντες στο ΕΠΑΝ – Μέτρο 4.5	Συμμετέχοντες στο ΕΠΚτΠ	Σύνολο
Αν. Μακεδονία & Θράκη	13	7	20
Κεντρική Μακεδονία	125	29	154
Ήπειρος	4	1	5
Θεσσαλία	20	2	22
Ιονίοι Νήσοι	1	1	2
Δυτική Ελλάδα	35	13	48
Στερεά Ελλάδα	6	2	8
Αττική	438	132	570
Πελοπόννησος	6	0	6
Βόρειο Αιγαίο	5	4	9
Νότιο Αιγαίο	6	9	15
Κρήτη	45	5	50
Σύνολο	704	205	909

Όσον αφορά στους τομείς προτεραιότητας που χρηματοδοτήθηκαν στο Μέτρο 4.5 του ΕΠΑΝ όπως φαίνεται από τον πίνακα 4, ο τομέας της Υγείας και του Φυσικού Περιβάλλοντος είχαν τα περισσότερα έργα.

Πίνακας 4: Στοιχεία έργων Ερευνητικών Κοινοπραξιών ΕΠΑΝ – Μέτρο 4.5

Τομέας	Έργα	Φορείς	Πιστοποιημένη Δαπάνη Δημοσίου (εκ. Ευρώ)
Ενέργεια	13	64	5,7
Φυσικό Περιβάλλον	19	144	21,1

Τομέας	Έργα	Φορείς	Πιστοποιημένη Δαπάνη Δημοσίου (εκ. Ευρώ)
Υγεία	21	107	6,4
Τρόφιμα	12	84	6
Πολιτισμός	12	65	5,2
Δομημένο Περιβάλλον	13	119	11,8
Νέες μορφές οργάνωσης	10	56	4,4
Μεταφορές	9	45	5
Αθλητισμός	10	43	5,4
Σύνολο	119	727	68,1

Πηγή: Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας

Όπως αναφέρεται και πιο πάνω συνολικά 119 έργα χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΠΑΝ Μέτρο 4.5.

Στον Πίνακα 5, βλέπουμε την κατανομή των έργων που εγκρίθηκαν στα πλαίσια της προκήρυξης των ΠΕΠ ανά περιφέρεια, τον αριθμό των συμμετεχόντων φορέων και τη σχετική δημόσια δαπάνη (δεν έχουν καταγραφεί στη βάση της ΓΓΕΤ στοιχεία για 2 έργα, οπότε, παρότι χρηματοδοτήθηκαν 95, είναι καταγεγραμμένα στοιχεία μόνο τα 93 στον πιο κάτω πίνακα). Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, μόνο ορισμένες περιφέρειες είχαν διαθέσιμο προϋπολογισμό για έργα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης. Οι περιφέρειες αυτές ήταν η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, η Δυτική Ελλάδα, η Αττική, οι Ιόνιοι Νήσοι, το Βόρειο Αιγαίο και η Κρήτη. Όπως ήταν αναμενόμενο τα περισσότερα έργα υλοποιήθηκαν στην Αττική, με δεύτερη τη Δυτική Ελλάδα, τρίτη την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη και τέταρτη την Κρήτη. Είναι κρίσιμο να τονίσουμε ότι στην προκήρυξη των ΠΕΠ, εγκρίθηκε το σύνολο των προτάσεων που κατατέθηκαν.

Πίνακας 5: Στοιχεία έργων Ερευνητικών Κοινοπραξιών ΠΕΠ

Περιφέρεια	Έργα	Φορείς	Πιστοποιημένη Δαπάνη (εκ. Ευρώ)
Αν. Μακεδονία – Θράκη	20	33	3,4
Δ. Ελλάδα	24	78	6,4
Αττική	27	97	6,3
Ιόνιοι Νήσοι	9	38	2,3
Β. Αιγαίο	5	18	1,7
Κρήτη	18	81	6
Σύνολο	93²⁰	345	26,2

Κατά μέσο όρο τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν είχαν προϋπολογισμό από €400.000 - € 2.500.000 με τη δημόσια χρηματοδότηση να κυμαίνεται μέχρι και 70% για κάποιους τομείς προτεραιότητας όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.

²⁰ Το σύνολο των εγκεκριμένων έργων είναι 95. Τα στοιχεία που έχουμε όμως από τη βάση της ΓΓΕΤ που αφορούν τον αριθμό των φορέων και την αντίστοιχη πιστοποιημένη δαπάνη είναι για τα 93.

Πίνακας 6: Δράσεις – Μέτρο 4.5 & Ποσοστό δημόσιας δαπάνης

Δράσεις – Μέτρο 4.5	Ποσοστό Δημόσιας Δαπάνης
Δράση 4.5.1 Φυσικό περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη	69%
Δράση 4.5.2 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εξοικονόμηση ενέργειας	50%
Δράση 4.5.3 Πολιτισμός – τουρισμός έντασης γνώσης	50%
Δράση 4.5.4 Αθλητισμός	50%
Δράση 4.5.5 Τρόφιμα – γεωργική ανάπτυξη	50%
Δράση 4.5.6 Μεταφορές και τεχνολογίες πλοήγησης	50%
Δράση 4.5.7 Υγεία – Βιοϊατρική, Διαγνωστικές και Θεραπευτικές Μέθοδοι	65%
Δράση 4.5.8 Δομημένο περιβάλλον και διαχείριση σεισμικού κινδύνου	65%
Δράση 4.5.9 Νέες μορφές οργάνωσης των επιχειρήσεων, της εργασίας και της κατάρτισης	70%

Συμπεράσματα ανά θέμα υπό εξέταση - Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, των συνεντεύξεων και των case studies

Το Μέτρο 4.5 του ΕΠΑΝ σχεδιάστηκε από την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Υπουργείο Ανάπτυξης) σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών και υλοποιήθηκε την περίοδο 2002-2003, με στόχο να έχουν ολοκληρωθεί όλα τα έργα μέχρι και το 2006.

Ακολούθησε μια δεύτερη προκήρυξη στο πλαίσιο των ΠΕΠ κατά την περίοδο 2006-2007, η οποία προέκυψε λόγω του ότι στο πλαίσιο των ΠΕΠ ορισμένες περιφέρειες είχαν προβλέψει πόρους για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, αλλά δεν είχαν την δυνατότητα να τις σχεδιάσουν. Έτσι, ζητήθηκε η συνδρομή της ΓΓΕΤ για το σχεδιασμό και την προκήρυξη των σχετικών δράσεων στα πρότυπα του αντίστοιχου προγράμματος της Υπηρεσίας.

Σχεδιασμός – Προκήρυξη/ Αξιολόγηση - Διαχείριση

Σχεδιασμός

Όπως φαίνεται από πιο πάνω, τον σχεδιασμό των ΠΕΠ ανέλαβε η ΓΓΕΤ. Δεδομένης της προηγούμενης εμπειρίας και της μεγάλης συμμετοχής στο Μέτρο 4.5, αποφασίστηκε να διατηρηθεί ο στοχευμένος σχεδιασμός στους ίδιους τομείς προτεραιότητας. Σύμφωνα με τις συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν με τους διαχειριστές της ΓΓΕΤ, καθώς υπήρχαν αρκετά διαθέσιμα χρήματα και στόχος ήταν να αυξηθεί η απορρόφηση των κονδυλίων των ΠΕΠ, εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση, όλες οι προτάσεις που είχαν υποβληθεί – ακόμη και κάποιες με ιδιαίτερα χαμηλές βαθμολογίες (δηλαδή έργα χωρίς ιδιαίτερα χαρακτηριστικά καινοτομικότητας ή δυναμικής για δημιουργία προϊόντος, κλπ).²¹

Ένα πράγμα που θεωρείται μεν προαπαιτούμενο αλλά δεν προβλέπεται μέσα στις επιλέξιμες δαπάνες για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα ΕΤΑΚ είναι το κόστος της διαχείρισης του έργου (project management). Συνήθως, είναι το κομμάτι που απαιτεί τον περισσότερο χρόνο και προσπάθεια και έχει πολύ μεγάλο κόστος για τους συμμετέχοντες.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

Αξιολόγηση προτάσεων

Ο χρόνος που απαιτήθηκε για την αξιολόγηση των υποβληθέντων προτάσεων και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων ήταν περισσότερος, από τον αναμενόμενο (περίπου 1 χρόνο μετά την υποβολή), δημιουργώντας ένα αίσθημα ανεπάρκειας από πλευράς της διαχειριστικής αρχής. Τόσο από τα αποτελέσματα της έρευνας²², όσο και από τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν, προκύπτει ότι θα έπρεπε να υπάρχει καλύτερος σχεδιασμός ώστε οι αξιολογήσεις να γίνονται ταχύτερα και να μη χάνεται το momentum για

²¹ Αυτό επισημάνθηκε ιδιαίτερα από πλευράς Γενικής Γραμματείας, καθώς καταδεικνύει το χαμηλό επίπεδο που υπήρχε σε μέρος των εγκεκριμένων έργων.

²² Ερώτηση Β2.13.1 Ερωτηματολογίου.

ερευνητικά έργα και ιδέες που θα μπορούσαν να έχουν ιδιαίτερα καινοτόμα αποτελέσματα αν δεν υπήρχαν χρονοτριβές.

Όσον αφορά τον χρόνο που απαιτήθηκε για την ενημέρωση των απορριφθέντων προτάσεων, από την έρευνα φαίνεται ότι αυτός ξεπερνούσε τις προσδοκίες των συμμετεχόντων. Αντίστοιχα, η αιτιολόγηση των απορριφθέντων κρίθηκε ανεπαρκής και δεν βρήκε σύμφωνους τους φορείς που υπέβαλαν την πρόταση.

Όσον αφορά την τεκμηρίωση του αποτελέσματος της αξιολόγησης και του εγκεκριμένου προϋπολογισμού, από πλευράς των αξιολογητών, αυτά σύμφωνα με την έρευνα κρίνονται ικανοποιητικά.²³ Αυτό όμως θα μπορούσε να θεωρηθεί ως προβλεπόμενο, δεδομένου ότι οι απαντήσεις από τα μη εγκεκριμένα έργα είναι ελάχιστες.

- Η αξιολόγηση πρέπει να γίνεται όπως σε όλα τα μέρη του κόσμου, από σταθερές εξειδικευμένες επιτροπές τα μέλη των οποίων μελετούν τις προτάσεις και συναντιούνται για την τελική απόφαση. Η αξιοκρατία πρέπει να είναι το μόνο κριτήριο.
- Σημαντικό πρόβλημα δημιούργησε η έκθεση αξιολόγησης της πρότασης, καθώς τα σχόλια των αξιολογητών δεν ήταν ούτε ξεκάθαρα, ούτε αναλυτικά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν σημαντικές δυσκολίες στην σύνταξη και συμφωνία (χειριστής ΓΓΕΤ – κοινοπραξία έργου) του Τεχνικού Παραρτήματος του έργου.
- Αν δεν επιταχυνθούν όλες οι διαδικασίες αξιολόγησης, χρηματοδότησης εγκεκριμένων προτάσεων, κλπ, δεν υπάρχει καμία ελπίδα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της έρευνας.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

Αριθμός συμμετεχόντων

Από τη στατιστική ανάλυση προκύπτει ότι ο μέσος αριθμός των συνεργαζόμενων φορέων ήταν περίπου τριπλάσιος στο πρόγραμμα Κοινοπραξίες, σε σχέση με άλλα προγράμματα (π.χ. το πρόγραμμα ΠΑΒΕΤ). Αυτό, θα μπορούσε να ερμηνευτεί ως ότι το πρόγραμμα Κοινοπραξίες ευνοούσε τα συνεργατικά έργα σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι το πρόγραμμα ΠΑΒΕΤ.

Από την άλλη, σύμφωνα με τις συνεντεύξεις, η μη ύπαρξη περιορισμού στον αριθμό των συμμετεχόντων φορέων, και για την ακρίβεια η ενθάρρυνση μεγάλου αριθμού εταίρων ανά έργο (ακολουθώντας τα Ευρωπαϊκά πρότυπα (FP6) που ενίσχυαν τις μεγάλες κοινοπραξίες), είχε σαν αποτέλεσμα να υπάρχει ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός φορέων ανά έργο, αυξάνοντας έτσι το βαθμό δυσκολίας όσον αφορά τη διαχείριση των έργων (τόσο εσωτερικά όσο και από τη ΓΓΕΤ).

²³ Ερώτηση Β213.2 & β2.13.3 Ερωτηματολογίου.

Διάρκεια

Η διάρκεια των έργων (από 18 μέχρι 36 μήνες) κρίνεται επαρκής και ικανοποιητική από τους συμμετέχοντες καθώς δίνει αρκετό χρόνο από τη έγκριση της πρότασης μέχρι την υλοποίηση των προβλεπόμενων δράσεων και την επίτευξη των στόχων που είχαν τεθεί.

Προϋπολογισμός & ποσοστό χρηματοδότησης

Όσον αφορά το ύψος του προϋπολογισμού, κατά μέσο όρο, οι συμμετέχοντες βρήκαν ότι οι προϋπολογισμοί ήταν επαρκείς²⁴, αν και σε αρκετές περιπτώσεις υπήρξαν μεγάλες οριζόντιες περικοπές οι οποίες θεωρήθηκαν άδικες και αδικαιολόγητες.

Ο εγκεκριμένος Π/Υ ήταν ο απαιτούμενος Π/Υ για την υλοποίηση ενός τέτοιου φιλόδοξου έργου και σε συνδυασμό με την κατάλληλη χρονική διάρκεια, οδήγησαν στην επιτυχή ολοκλήρωσή του.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις / case studies

Τα ποσοστά χρηματοδότησης κρίνονται ικανοποιητικά αν και οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι θα μπορούσαν να βελτιωθούν ακόμη περισσότερο, δημιουργώντας έτσι ένα ακόμη κίνητρο για τη συμμετοχή τους. Κατά μέσο όρο τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν είχαν προϋπολογισμό από € 400.000 - € 2.500.000 με τη δημόσια χρηματοδότηση να φτάνει μέχρι και 70% για κάποιους τομείς προτεραιότητας.

Είναι παράδοξο οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε τέτοια έργα να συγχρηματοδοτούν κατ' ουσία τη συμμετοχή στην έρευνα δημόσιων ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων που ήδη λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση για τον ίδιο ακριβώς σκοπό (διεξαγωγή έρευνας). Θα έπρεπε οι ιδιωτικοί φορείς να λαμβάνουν μεγαλύτερη χρηματοδότηση.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

Οδηγός Εφαρμογής

Ο Οδηγός Εφαρμογής του προγράμματος, κρίνεται επαρκής από τους περισσότερους συμμετέχοντες στην έρευνα²⁵ αν και από τις συνεντεύξεις προκύπτει ότι θα μπορούσε να είναι περισσότερο ενδεδειγμένος ως προς το κομμάτι των απαιτούμενων διαδικασιών για την έκθεση και την τεκμηρίωση δαπανών, δικαιολογητικών κλπ, ώστε να μην απαιτείται συνεχώς να ζητούν διευκρινήσεις από την διαχειριστική αρχή.

Διαχείριση – Παρακολούθηση

Η διαχείριση του μέτρου ήταν υπό την ευθύνη της ΓΓΕΤ και στις δύο φάσεις και γενικά δεν εκφράστηκαν παράπονα όσον αφορά τον τρόπο χειρισμού και την αντιμετώπιση προβλημάτων. Για την ακρίβεια η παρακολούθηση υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης κρίνεται ικανοποιητική από το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων.

²⁴ Μόνο στην περίπτωση των ΠΕΠ (προκήρυξη 2006) χρηματοδοτήθηκε το σύνολο των προτάσεων που είχαν υποβληθεί. Αυτό δεν συνέβη στην περίπτωση του Μέτρου 4.5 του ΕΠΑΝ (προκήρυξη 2001)

²⁵ Ερώτηση Β2.13.16 Ερωτηματολογίου.

Πιο συγκεκριμένα, στις περισσότερες των περιπτώσεων φαίνεται ότι τα στελέχη της ΓΓΕΤ παρείχαν επαρκή υποστήριξη και είχαν ικανοποιητική εποπτεία των έργων. Οι περισσότεροι εκ των συμμετεχόντων δήλωσαν ικανοποιημένοι από την αποσαφήνιση αποριών πάσης φύσεως, όπως και από την επίλυση προβλημάτων. Γενικότερα, η προθυμία των στελεχών να παρέχουν βοήθεια και στήριξη στους συμμετέχοντες κρίνεται πολύ ικανοποιητική από τους περισσότερους συμμετέχοντες.²⁶ Υπήρξαν όμως και περιπτώσεις όπου εκφράστηκε δυσαρέσκεια για τον πολύ αυστηρό έλεγχο και την προσκόλληση σε τυπικές διαδικασίες που δεν αφορούσαν το αντικείμενο του έργου, αλλά παρόλα αυτά το επηρέαζαν αρνητικά.

- Υπήρξαν περιπτώσεις που αναγκαστήκαμε να αλλάξουμε όλο το τεχνικό δελτίο του έργου ή να προχωρήσουμε σε αίτημα τροποποίησης για απλές αλλαγές που ουσιαστικά δεν επηρέαζαν ούτε το φυσικό αντικείμενο ούτε την οικονομική κατάσταση του έργου, όπως π.χ. την αντικατάσταση ενός ερευνητή από κάποιον άλλο, ή την πρόσληψη ενός ερευνητή.
- Απαιτείται μεγαλύτερη ταχύτητα στις απαντήσεις της Διαχειριστικής Αρχής στα διάφορα αιτήματα τροποποίησης, ώστε αυτές να λαμβάνονται υπόψη κατά την υλοποίηση των έργων και να μην παρουσιάζονται καθυστερήσεις.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

Γενικά, εκφράστηκαν ενστάσεις όσον αφορά την αναγκαιότητα τόσο χρονοβόρων διαδικασιών που αναγκάζουν τους συμμετέχοντες στα έργα να σπαταλούν πολύτιμους πόρους στην προετοιμασία οικονομικών εκθέσεων και συλλογή δικαιολογητικών που δεν προσέδωσαν καμία αξία στο ερευνητικό αντικείμενο του έργου.

Οι συμμετέχοντες φορείς του ιδιωτικού τομέα θεωρούν ότι θα έπρεπε να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία στον τρόπο διαχείρισης (παρά το ότι δηλώνουν συνηθισμένοι σε τέτοιες διαδικασίες από τη συμμετοχή τους σε άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα της ΓΓΕΤ), ενώ από πλευράς πανεπιστημίων υπάρχει αμφιβολία για το αν το διαχειριστικό αυτό κόστος αφορά τις υπηρεσίες και τα στελέχη της ΓΓΕΤ ή τις χρονοβόρες και επίπονες διαδικασίες που απαιτούν οι Ειδικόι Λογαριασμοί (ΕΛΚΕ) των Πανεπιστημίων.

- Η ΓΓΕΤ επέβαλε επίπονες γραφειοκρατικές διαδικασίες και απαιτούσε δυσανάλογο όγκο δικαιολογητικών και παραστατικών για κάθε επιμέρους θέμα που προέκυπτε κατά την διαχείριση του έργου. Π.χ. αιτήματα για οποιαδήποτε αλλαγή στην Ομάδα έργου των φορέων της κοινοπραξίας, αιτήματα για αλλαγή Π/Υ σε επιμέρους κατηγορίες δαπάνης ακόμη και όταν οι αλλαγές αυτές ήταν πολύ μικρές, αυστηρός έλεγχος κάλυψης εγκεκριμένου Π/Υ σε κάθε Ενότητα Εργασίας, κτλ. Χρειάζεται μεγαλύτερη ευελιξία.
- Θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να ακολουθείται μια πιο σύγχρονη μορφή παρακολούθησης των έργων από τη διαχειριστική αρχή, όπως γίνεται π.χ. στα προγράμματα Πλαισίου της Ε.Ε

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

²⁶ Ερώτηση Β2.13 ερωτηματολογίου.

Καταβολή επιχορηγήσεων & αποπληρωμής

Όσον αφορά την καταβολή των επιχορηγήσεων και της αποπληρωμής, υπήρξαν μεγάλες καθυστερήσεις στα περισσότερα έργα δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα στη χρηματοροή των έργων και έντονη δυσαρέσκεια στους συμμετέχοντες.

Σε πολλές περιπτώσεις λόγω καθυστερήσεων στις εκταμιεύσεις των δόσεων χρηματοδότησης, οι φορείς αναγκάστηκαν να καλύψουν το σύνολο των δαπανών με ίδιους πόρους, γεγονός που ορισμένες φορές οδηγούσε σε καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου λόγω έλλειψης ρευστότητας.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

Έλεγχος Φυσικού Αντικειμένου

Τις περισσότερες φορές η επιτυχία στον έλεγχο του φυσικού αντικειμένου εξαρτάται από το άτομο που εμπλέκεται σε αυτό από πλευράς διαχειριστικής αρχής. Στις περισσότερες των περιπτώσεων ο έλεγχος έγινε με ικανοποιητικό τρόπο για τους συμμετέχοντες και γενικά δεν εκφράστηκαν παράπονα στο κομμάτι αυτό.

- Η συνεργασία με τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης (ΓΓΕΤ) κύλησε ομαλά και οι πιστοποιήσεις και έλεγχοι αξιολόγησης (ενδιάμεσος/τελικός) έγιναν με δίκαιο και αξιόπιστο τρόπο.
- Η ΓΓΕΤ, πέρα από την αξιολόγηση των οικονομικών στοιχείων του έργου, θα πρέπει να κάνει και πιο ουσιαστική παρακολούθηση της πρόοδου του έργου σε όλη τη διάρκεια της υλοποίησής του. Όταν υπάρχουν καθυστερήσεις στην αξιολόγηση, συνήθως μειώνεται σημαντικά ο πραγματικός χρόνος υλοποίησης του έργου.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

Καταλληλότητα προγράμματος / τομείς εθνικής προτεραιότητας

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες σε γενικές γραμμές, θεωρούν ότι οι θεματικές προτεραιότητες που επιλέχθηκαν για τις 9 δράσεις ήταν όντως κρίσιμες και ότι σε περιφερειακό επίπεδο καλύφθηκαν επαρκώς. Από την άλλη, αρκετοί πιστεύουν ότι θα έπρεπε οι τομείς προτεραιότητας να προκύψουν μετά από διαβούλευση με φορείς της περιφέρειας (ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια και τεχνολογικά ιδρύματα, επιμελητήρια και εκπροσώπους των παραγωγικών φορέων κλπ.), ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πιο δυναμικοί και ανταγωνιστικοί τομείς ανά περιφέρεια θα μπορούσαν να αναδειχθούν κατάλληλα.

Όσον αφορά τη συμμετοχή στις τομεακές δράσεις, η μεγαλύτερη συμμετοχή ήταν για τις δράσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας (ηλεκτρονική μάθηση & ηλεκτρονικό επιχειρείν) με 25,93%, για τις Ανανεώσιμες Πηγές και εξοικονόμηση Ενέργειας (16,67%) και την Υγεία και Βιοϊατρική (14,81%).²⁷

²⁷ Ερώτηση Α1.13 Ερωτηματολογίου

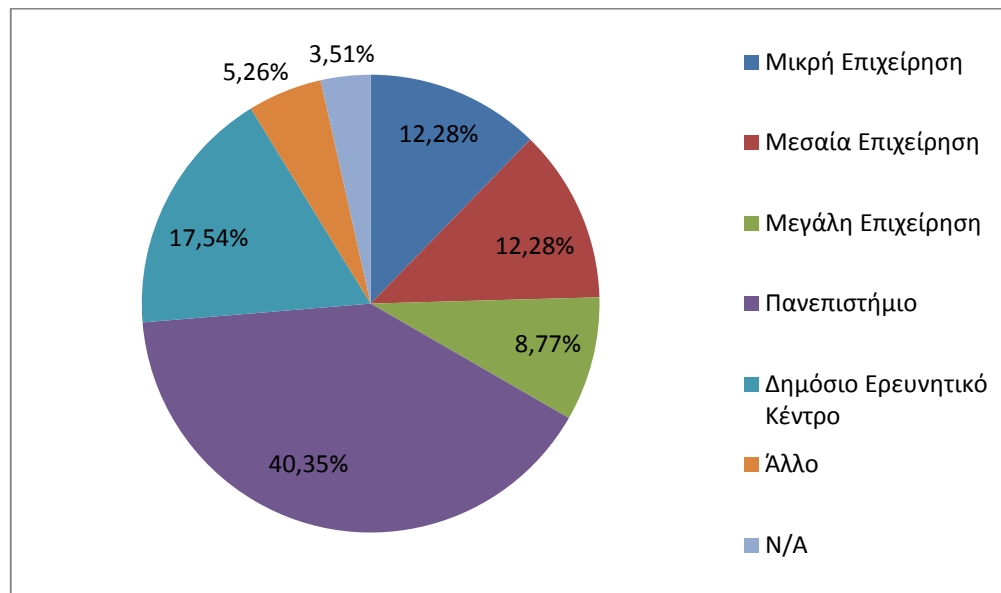
Αρκετά σημαντικό ποσοστό των συμμετεχόντων στην έρευνα θεωρούν ότι τα αποτελέσματα του έργου έχουν ενσωματωθεί πλήρως στη δραστηριότητα τους.²⁸ Αντίστοιχα, ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό, θεωρεί ότι η συμμετοχή του στο έργο δεν επηρέασε τη σημερινή πορεία του οργανισμού²⁹.

Χαρακτηριστικά συμμετεχόντων

Στην έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε ελήφθησαν συνολικά 57 απαντήσεις. Παρά το γεγονός ότι το ποσοστό απόκρισης είναι σχετικά χαμηλό σε σχέση με το σύνολο των αποδεκτών του ερωτηματολογίου, είναι κρίσιμο να τονιστεί ότι ουσιαστικά, στο σύνολο των έργων που χρηματοδοτήθηκαν το ποσοστό απόκρισης φτάνει το 22,3% δεδομένου ότι οι απαντήσεις που λάβαμε αφορούσαν μοναδικά έργα (57 έργα σε σύνολο 255 έργων).

Η εκπροσώπηση των φορέων που απάντησαν φαίνονται στον πιο κάτω γράφημα:

Γράφημα 2: Ποσοστά συμμετοχής στην έρευνα ανά τύπο φορέα

Όπως φαίνεται στο γράφημα, η εκπροσώπηση των επιχειρήσεων στο σύνολο της έρευνας φτάνει το 33,33%, των πανεπιστημίων το 40,35% και των δημόσιων ερευνητικών κέντρων σε 12,28%.

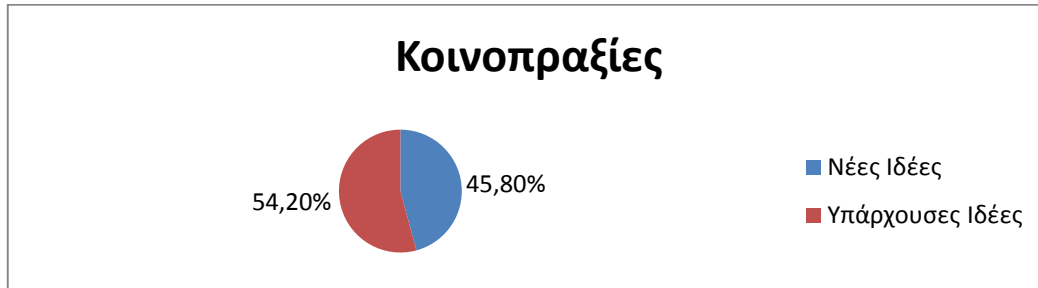
Από τη στατιστική ανάλυση που αφορούσε τους συμμετέχοντες οργανισμούς στη δράση, το 41,5% δήλωσαν ότι έχουν κατοχυρωμένες πατέντες – χωρίς να σχετίζονται με το έργο απαραίτητα.

²⁸ Ερώτηση Β2.1. Ερωτηματολογίου

²⁹ Ερώτηση Β1.6. Ερωτηματολογίου.

Χαρακτηριστικά έργου

Σύμφωνα με την έρευνα, περισσότερα από τα μισά έργα βασίστηκαν σε ιδέες που υπήρχαν από πριν και δεν δημιουργήθηκαν αποκλειστικά για τη συμμετοχή στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου, το αντικείμενο του έργου, αποτελεί στο 54,2% των περιπτώσεων συνέχεια παλαιότερης δραστηριότητας.³⁰ Σε ένα μεγάλο ποσοστό - που ξεπερνά το 60% - οι ιδέες για την υλοποίηση των έργων προήλθαν από προηγούμενη έρευνα που είχε διεξαχθεί εντός του οργανισμού παλαιότερα. Για τους περισσότερους φορείς (περίπου 80%), η έρευνα στο συγκεκριμένο τομέα ή αντικείμενο εξακολουθεί ακόμη.³¹

Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι το έργο τους είχε σαφήνεια στόχων ενώ οι στόχοι χαρακτηρίζονται ως φιλόδοξοι. Υπήρχε συμπληρωματικότητα μεταξύ των εταίρων και στις περισσότερες περιπτώσεις υπήρχε καλή συνεργασία και μεγάλο ενδιαφέρον για το έργο από όλους τους συμμετέχοντες φορείς. Υπήρχε, επίσης, κατάλληλη τεχνολογική υποδομή και κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό για την επιτυχή ολοκλήρωση του έργου. Οι συμμετέχοντες οργανισμοί είχαν τις κατάλληλες ικανότητες διαχείρισης έργων ΕΤΑΚ αλλά και τις απαραίτητες δυνατότητες για τη διεξαγωγή της έρευνας.

Οι κοινοπραξίες συνολικά είχαν τη δυνατότητα αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας και γενικά υπήρχε υψηλός βαθμός ενδιαφέροντος από το οικοσύστημα που περιέβαλε τους συμμετέχοντες φορείς.

Από την άλλη, υπήρχαν δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό και κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών, την πρόσβαση σε επιδοτήσεις για την αξιοποίηση του προϊόντος, ενώ γενικά υπήρχαν προβλήματα και εμπόδια στην πρόσβαση και υποβοήθηση των εξαγωγών.³²

Επιδράσεις

Όσον αφορά τις επιδράσεις του Προγράμματος στους συμμετέχοντες φορείς, οι σημαντικότερες είχαν να κάνουν με τη βελτίωση της εικόνας και της φήμης του οργανισμού,

³⁰ Ερώτηση Α.1.10 Ερωτηματολογίου.

³¹ Ερώτηση Α.1.11 Ερωτηματολογίου.

³² Ερώτηση Β.2.5 Ερωτηματολογίου

με τη δημιουργία ή βελτίωση νέων προϊόντων ή υπηρεσιών, και με τη δημιουργία ή βελτίωση συνεργασιών με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα.³³

Το πρόγραμμα των Κοινοπραξιών ωφελήθηκε περισσότερο από όλες τις υπόλοιπες υπό αξιολόγηση δράσεις στο κομμάτι που αφορά θέματα προσωπικού. Για την ακρίβεια, οι συμμετέχοντες δέχτηκαν τη θετικότερη επιρροή όσον αφορά τον αριθμό των δημοσιεύσεων, την επιμόρφωση πάνω σε χρήση νέων εργαλείων/ τεχνικών και τις σχέσεις συνεργασίας με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα.³⁴

Ενδεικτικά, έργα που είχαν σημαντικό αριθμό δημοσιεύσεων στην Ελλάδα και διεθνώς, σύμφωνα με τις συνεντεύξεις που μας δόθηκαν για τα case studies ήταν τα ακόλουθα:

- Το έργο ΔΕΛΤΙΟ – Ανάλυση πολυμεσικού περιεχομένου με χρήση εξελικτικών οντολογιών και εφαρμογή σε τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων, που χρηματοδοτήθηκε στα πλαίσια των ΠΕΠ, το μέτρο 3.3 και τη δράση Επεξεργασία Εικόνων, Ήχου και Γλώσσας. Το έργο είχε 13 διεθνείς δημοσιεύσεις.³⁵
- Το έργο UVNET – Ανάπτυξη Εθνικού Δικτύου μέτρησης της υπεριώδους ηλιακής ακτινοβολίας, που χρηματοδοτήθηκε στα πλαίσια του Μέτρου 4.5 και κάλυπτε τις δράσεις Πολιτισμός – Τουρισμός έντασης γνώσης, Υγεία-Βιοϊατρική, Διαγνωστικές και θεραπευτικές μέθοδοι και Δομημένο Περιβάλλον – Σεισμοί. Το έργο υλοποιήθηκε την περίοδο 2003 – 2006 και ήδη από το 2004 είχε 1 διεθνή δημοσίευση ενώ ακολούθησαν 5 ακόμη μέχρι και το τέλος του έργου.³⁶
- Το έργο «Καθορισμός του ρόλου της Οστεοποντίνης σε Καρδιαγγειακές ασθένειες» που υλοποιήθηκε την περίοδο 2003 – 2007, στα πλαίσια της δράσης Υγεία – Βιοϊατρική, Διαγνωστικές και θεραπευτικές μέθοδοι του Μέτρου 4.5, που είχε τουλάχιστον 3 διεθνείς δημοσιεύσεις³⁷.
- Το έργο VRLAB – Πειραματικά εργαστήρια εξ' αποστάσεως με χρήση τεχνολογιών εικονικής πραγματικότητας, που υλοποιήθηκε μεταξύ 2004 – 2006, στα πλαίσια της δράσης για την Κοινωνία της Πληροφορίας – ηλεκτρονική μάθηση και που έχει τουλάχιστον 3 διεθνείς δημοσιεύσεις.^{38, 39, 40}
- Το έργο ΙΠΙΣ - Ανάπτυξη αερομεταφερόμενου συστήματος τηλεπισκοπικών υπερφασματικών δεκτών για την εύρεση υποθαλάσσιων και παράκτιων πηγών γλυκού νερού, που υλοποιήθηκε στα πλαίσια του Μέτρου 4.5 και τη δράση Φυσικό

³³ Ερώτηση Β.2.6 Ερωτηματολογίου.

³⁴ Ερώτηση Β.2.4 Ερωτηματολογίου.

³⁵ <http://demos.atc.gr/deltio/?Page=results>

³⁶ <http://www.uvnet.gr/?request=publications>

³⁷ http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed?linkname=pubmed_pubmed&from_uid=20192976

³⁸ REMOTE EXPERIMENT LABORATORIES USING VIRTUAL REALITY TECHNOLOGIES: THE VRLAB PROJECT, October 2005.

³⁹ **VRLAB: an interactive 3D Learning Environment,**

KONSTANTINOS BARBATSIS, PANAGIOTIS FOTARIS, THEODOROS MASTORAS, ATHANASIOS MANITSARIS, WSEAS TRANSACTIONS ON COMPUTERS Issue 1, Vol. 5, January 2006

⁴⁰ **A web-based learning environment exploiting 3D Virtual Worlds,** KONSTANTINOS BARBATSIS, PANAGIOTIS FOTARIS, THEODOROS MASTORAS, ATHANASIOS MANITSARIS, Proceedings of the 1st WSEAS / IASME Int. Conf. on EDUCATIONAL TECHNOLOGIES, Tenerife, Canary Islands, Spain, December 16-18, 2005 (pp24-27)

Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη. Το έργο υλοποιήθηκε την περίοδο 2003 – 2006 και είχε αρκετές σημαντικές δημοσιεύσεις^{41, 42, 43}.

Τα συνολικά στοιχεία και τα συγκριτικά για όλες τις δράσεις περιλαμβάνονται στην έκθεση Στατιστικής Ανάλυσης.

Όσον αφορά την επίδραση του έργου σε διάφορες κοινότητες χρηστών, για τους συμμετέχοντες στην έρευνα, οι σημαντικότερες αφορούσαν την ευρύτερη ερευνητική κοινότητα, τους εταίρους του έργου και τον τομέα των υπηρεσιών.

Σχετικά με τις επιδράσεις του έργου στις τεχνολογικές ικανότητες του συμμετέχοντα οργανισμού, η στατιστική ανάλυση καταδεικνύει την αύξηση της τεχνογνωσίας του οργανισμού ως την πιο σημαντική και την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας από το εξωτερικό ως τη λιγότερο σημαντική.

Ο μέσος αριθμός νέων προϊόντων και υπηρεσιών ανά έργο για τις Κοινοπραξίες είναι 1,3. Στο ερώτημα αν δημιουργήθηκαν νέα ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα και υπηρεσίες, 27 συμμετέχοντες απάντησαν θετικά ενώ 5 αρνητικά. Στο ίδιο ερώτημα που αφορά νέες ή βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής θετικά απάντησαν 13 συμμετέχοντες και αρνητικά 17.

Στο ερώτημα αν υπήρξαν νέα ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα ή υπηρεσίες στην αγορά 21 συμμετέχοντες απάντησαν θετικά και 4 συμμετέχοντες απάντησαν αρνητικά. Αντίστοιχα, για το αν υπήρξαν νέες ή βελτιωμένες μέθοδοι παραγωγής στην αγορά, 7 απάντησαν θετικά και 10 αρνητικά.

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα, κατέδειξαν ότι το έργο επηρέασε τις προοπτικές του οργανισμού κυρίως για τη συμμετοχή τους σε άλλα εθνικά έργα ΕΤΑΚ (74%), σε άλλα Ευρωπαϊκά έργα ΕΤΑΚ (68,5%), στη διεξαγωγή εσωτερικών πρόσθετων έργων ΕΤΑΚ (59,2%) και στη σημερινή πορεία του οργανισμού σε θέματα ΕΤΑΚ (57,4%).⁴⁴

Ένα χαρακτηριστικό **παράδειγμα επιτυχημένου έργου** που όμως το ερευνητικό του αποτέλεσμα δεν χρησιμοποιήθηκε είναι το έργο ΘΕΡΜΟΠΟΛΙΣ, που χρηματοδοτήθηκε από το ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου, για τη Δράση ΑΠΕ και εξοικονόμηση ενέργειας. Το έργο υλοποιήθηκε την περίοδο 2006 – 2007 και αφορούσε στην ερευνητική και τεχνολογική προσέγγιση ανάπτυξης μίας συνολικής μεθοδολογίας αξιοποίησης γεωθερμικών πεδίων (thermopolis instrument) για όλα τα νησιά του Αιγαίου. Στην κοινοπραξία συμμετείχαν το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών, το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, το Τμήμα Μηχανολογίας του ΤΕΙ Χαλκίδας, και από ιδιώτες φορείς η Τεχνοδομική ΑΝΕΜΟΣ και η ΓΑΙΑΣ Μέτρον Α.Ε.. Αποτέλεσμα του έργου ήταν η κατασκευή δικτύου τηλεθέρμανσης μήκους 4,2 χιλιομέτρων που επρόκειτο να συνδεθεί για να παρέχει θέρμανση και ψύξη σε 6 δημόσια κτίρια. Παρότι ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση και είχε τεθεί σε λειτουργία στα δύο σχολικά κτήρια της περιοχής, στο Γηροκομείο, το

⁴¹ http://library.tee.gr/digital/m2045/m2045_karathanasi.pdf

⁴² http://library.tee.gr/digital/m2187/m2187_kolokousis.pdf

⁴³ ftp://digi-1.survey.ntua.gr/pol/Pol_Kolokoussis_PhD.pdf

⁴⁴ Ερώτηση Β.2.7. Ερωτηματολογίου

Πολύκεντρο και την εκκλησία στον Πολιχνίτο Λέσβου όπου πραγματοποιήθηκε η πιλοτική εφαρμογή, υπήρξε πρόβλημα με μια αντλία η οποία καταστράφηκε. Η αστοχία στην επιλογή της αντλίας για τη γεώτρηση είχε ως αποτέλεσμα να σταματήσει άδοξα η λειτουργία του έργου πριν προλάβει ουσιαστικά να ξεκινήσει. Το κόστος αντικατάστασης της αντλίας, που ξεπερνά τις 60.000 ευρώ, είναι ένας από τους λόγους που δεν έχει ακόμα αποκατασταθεί η λειτουργία τού «Θερμόπολις». Όχι όμως και ο μοναδικός. Μετά από διαμαρτυρία των ιδιοκτητών θερμοκηπίων το 2009, προέκυψε και ζήτημα απ' την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το αν το γεωθερμικό υλικό μπορεί να έχει άλλη χρήση πέραν αυτής στις γεωργικές καλλιέργειες. Από τότε μέχρι σήμερα η υπόθεση δεν έχει ουσιαστικά ξεκαθαρίσει και ένα σχέδιο που ξεκίνησε με τόση αισιοδοξία, μένει εγκαταλελειμμένο. Μάλιστα, ο οικίσκος της γεώτρησης έχει δεχθεί ήδη λεηλασίες από «κυνηγούς» μετάλλων και κανείς δε γνωρίζει τι ακριβώς απαιτείται για να καταστεί και πάλι λειτουργικός.⁴⁵

Κίνητρα & Στόχοι συμμετοχής

Από τη στατιστική ανάλυση φαίνεται ότι για τους οργανισμούς του προγράμματος Κοινοπραξίες, η επίτευξη νέων ερευνητικών συνεργασιών και η παρακολούθηση εξελίξεων ΕΤΑΚ είναι σημαντικότερα κίνητρα σε σχέση με τα άλλα προγράμματα. Με δεδομένη την κατανομή των συμμετεχόντων που παρουσιάστηκε στο γράφημα 2 παραπάνω, είναι λογικό οι ερευνητικοί φορείς (Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα) να δίνουν το στίγμα όσον αφορά τους βασικούς στόχους και προτεραιότητες.

Περίπου 60% από τους συμμετέχοντες είχαν συμμετάσχει σε σημαντικές δράσεις ΕΤΑΚ ήδη, πριν από τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης⁴⁶, ενώ περίπου το 76% των συμμετεχόντων δήλωσαν ότι είχαν πολύ σημαντικές δράσεις ΕΤΑΚ και μετά τη συμμετοχή τους στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.⁴⁷

Προβλήματα εντός του οργανισμού & στο ευρύτερο περιβάλλον

Τόσο η έρευνα⁴⁸ όσο και οι συνεντεύξεις που πραγματοποιήσαμε ανέδειξαν τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οργανισμοί στην Ελλάδα. Στην επιδίωξή τους να δημιουργήσουν καινοτόμα προϊόντα ή υπηρεσίες επικεντρώνονται στο προβληματικό θεσμικό πλαίσιο και την έλλειψη κουλτούρας, τόσο από πλευράς σχεδιασμού όσο και από πλευράς διαχείρισης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων, στον έντονο ανταγωνισμό κυρίως από εταιρείες του εξωτερικού που διαθέτουν καλύτερες υποδομές και υποστήριξη, και φυσικά, στην έλλειψη ρευστότητας, η οποία πάντα ήταν πρόβλημα, αλλά έχει ενταθεί ιδιαίτερα την τελευταία επταετία.

Ειδικότερα, όσον αφορά τις δράσεις που σχετίζονται με ΕΤΑΚ, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οργανισμοί σχετίζονται: α) με την αδυναμία εύρεσης επενδύτων/ χρηματοδότησης, β) τα θέματα που προκύπτουν όσον αφορά την εκμετάλλευση των

⁴⁵ <http://www.emprosnet.gr/article/55544-eykairia-epanekkinisis-toy-thermopolis>

⁴⁶ Ερώτηση Β.1.1. Ερωτηματολογίου

⁴⁷ Ερώτηση Β1.2. Ερωτηματολογίου

⁴⁸ Ερώτηση Γ.1.10 Ερωτηματολογίου

ερευνητικών αποτελεσμάτων καθώς και γ) σε αρκετές περιπτώσεις η έλλειψη κατάλληλου ή εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.⁴⁹ Ειδικά στο κομμάτι που αφορά την εκμετάλλευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, οι επιχειρήσεις μας επισήμαναν ότι παρά την άψογη συνεργασία στο πλαίσιο των έργων με τους δημόσιους ερευνητικούς φορείς, στη φάση της συζήτησης για την κατοχύρωση πατέντας ή ευρεσιτεχνίας, υπήρχαν συχνά τεχνικά κωλύματα από πλευράς των ερευνητικών φορέων που αφορούσαν τα πνευματικά δικαιώματα και τη χρήση τους πράγμα που οδήγησε σε μη ολοκλήρωση της αρχικής προσπάθειας.

Ενδεικτικά αναφέρουμε σαν παράδειγμα **το έργο ΕΚΦΡΑΣΗ** – Σύστημα για την υποστήριξη της συγγραφικής εργασίας, που χρηματοδοτήθηκε από τη δράση Κοινωνία της Πληροφορίας – Επεξεργασία Εικόνων, Ήχου και Γλώσσας την περίοδο 2003 -2006. Το έργο ΕΚΦΡΑΣΗ ολοκληρώθηκε με επιτυχία και αποτέλεσε μία καινοτόμο προσπάθεια στον χώρο της συγγραφικής εργασίας, με ταυτόχρονη ανάπτυξη σημαντικών γλωσσικών εργαλείων και πόρων. Το έργο ήταν μία πολύ σοβαρή προσπάθεια στον χώρο του και αναμενόταν ότι θα βοηθούσε σημαντικά τους χρήστες που ασχολούνταν επαγγελματικά με την συγγραφή κειμένων. Τα αποτελέσματα του έργου είχαν πολύ καλές προοπτικές βιομηχανικής εκμετάλλευσης (exploitation) και η κοινοπραξία μετά το πέρας του έργου δήλωσε ότι θα προχωρούσε προς αυτή την κατεύθυνση. Όμως, στη φάση αυτή, και ενώ τα υπόλοιπα μέλη της κοινοπραξίας επιθυμούσαν την υποβολή αίτησης για κατοχύρωση πατέντας, ο δημόσιος ερευνητικός φορέας που συμμετείχε εξέφρασε επιφυλάξεις και δεν θέλησε να μοιραστεί τα πνευματικά δικαιώματα, δεδομένου ότι είχε προηγουμένως διεξάγει σχετική έρευνα, τα αποτελέσματα της οποίας χρησιμοποιήθηκαν στο έργο, δημιουργώντας έτσι ασυμφωνία και τεχνικό κώλυμα. Αυτό, είχε σαν αποτέλεσμα το πρωτότυπο που προέκυψε να μην γίνει ποτέ προϊόν, ενώ χρησιμοποιήθηκε εσωτερικά από τον Καστανιώτη για κάποιο διάστημα και το μεθοδολογικό υπόβαθρο αξιοποιήθηκε από το ΙΕΛ για τη δημιουργία λεξικού που υποστήριζε συγκεκριμένη πλατφόρμα.

Ενώ ήμασταν ένα βήμα πριν την κατοχύρωση πατέντας, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ήθελαν να αξιοποιήσουν εμπορικά το αποτέλεσμα του έργου, το ερευνητικό κέντρο που είχε την επιστημονική εποπτεία για την έρευνα, εξέφρασε επιφυλάξεις και δεν θέλησε να μοιραστεί τα πνευματικά δικαιώματα στο σύνολό τους, δημιουργώντας έτσι τεχνικό κώλυμα που είχε σαν αποτέλεσμα το πρωτότυπο που προέκυψε να μην γίνει ποτέ προϊόν.

Αυτό είναι δυστυχώς ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε συχνά σε τέτοιου είδους έργα.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

Η κρίση, δεν θεωρείται ότι έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ικανότητα των οργανισμών να υλοποιούν έργα ΕΤΑΚ, και το 89,1% των συμμετεχόντων στην έρευνα δηλώνουν ότι θα συμμετείχαν ξανά σε αντίστοιχη μελλοντική δράση αν τους δινόταν η ευκαιρία.

⁴⁹ Ερώτηση Γ.1.11 Ερωτηματολογίου.

Γενικότερη αποτίμηση

Καινοτομία

Σύμφωνα με τη στατιστική ανάλυση, οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παρουσιάζουν αυξημένη ένταση καινοτομίας⁵⁰. Το αποτέλεσμα αυτό θα λέγαμε ότι κατά κάποιον τρόπο μας εκπλήσσει καθώς το πρόγραμμα Κοινοπραξίες δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερα πρωτοποριακό ή καινοτόμο.

Παρόλα αυτά, υπήρξαν κάποια ιδιαίτερα καινοτόμα έργα όπως, για παράδειγμα:

- Το έργο **UVNET** – Εθνικό Δίκτυο μέτρησης της υπεριώδους ακτινοβολίας, που είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία δικτύου σταθμών μέτρησης υπεριώδους ακτινοβολίας. Δημιουργήθηκε μια πλατφόρμα καταγραφής των μετρήσεων και μέχρι και σήμερα προσφέρονται υπηρεσίες από τους φορείς που υλοποίησαν το έργο. Οι υπηρεσίες αφορούν:
  - Πρόγνωση του δείκτη της υπεριώδους ηλιακής ακτινοβολίας
  - Μετρήσεις του δείκτη της υπεριώδους ηλιακής ακτινοβολίας
  - Μέτρηση της διαπερατότητας διαφόρων υλικών
  - Μετρήσεις της υπεριώδους ηλιακής ακτινοβολίας για τη διερεύνηση επιπτώσεων σε υλικά
  - Βαθμονόμηση και οπτικός χαρακτηρισμός οργάνων μέτρησης
- Το έργο **IPIΣ** - Ανάπτυξη αερομεταφερόμενου συστήματος τηλεπισκοπικών υπερφασματικών δεκτών για την εύρεση υποθαλάσσιων και παράκτιων πηγών γλυκού νερού. Στα πλαίσια του έργου αναπτύχθηκε ερευνητική εφαρμογή για την ανίχνευση υποθαλάσσιων και παράκτιων πηγών γλυκού νερού με ανάλυση και επεξεργασία υπερφασματικών δεδομένων σε περιοχές ενδεικνυόμενες από σχετικές υδρογεωλογικές μελέτες.
- Το έργο **ΣΙΘΩΝ** - Εφαρμογή και αξιολόγηση επίγειων και εναέριων μεθόδων τηλεματικής στον έγκαιρο εντοπισμό - αναγγελία – παρακολούθηση των δασικών πυρκαγιών. Το σύστημα SITHON αποτελείται από ένα πλήρως ασύρματο σύστημα επίγειας οπτικής απεικόνισης, ενός ψηφιακού συστήματος εναέριας θερμικής απεικόνισης και μιας Βάσης Γεωγραφικών Δεδομένων που παρέχει στο συντονιστικό κέντρο των πυρκαγιών τα στοιχεία που απαιτούνται για τον άμεσο εντοπισμό, τη μείωση του χρόνου λήψης αποφάσεων και του χρόνου πρώτης προσβολής, κάθε δασικής πυρκαγιάς. Στο σύστημα ΣΙΘΩΝ χρησιμοποιήθηκε η ευρυζωνική τεχνολογία και δημιουργήθηκε ένα ασύρματο δίκτυο οπτικών καμερών που εξασφαλίζει την έγκαιρη ανίχνευση και κοινοποίηση των δασικών πυρκαγιών και τη συνεχή παρακολούθηση των ευαίσθητων περιοχών σε πυρκαγιές. Το σύστημα ΣΙΘΩΝ εισάγει στην Ελλάδα νέες καινοτόμες τεχνολογίες για την ανίχνευση της πυρκαγιάς που επιτρέπει τη συνεχή παρακολούθηση του περιστατικού με στόχο

---

⁵⁰ Έκθεση Στατιστικής Ανάλυσης

να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της καταπολέμησης της πυρκαγιάς. Με το πλήρες λειτουργικό σύστημα ΣΙΘΩΝ επιτεύχθηκαν οι ακόλουθοι στόχοι⁵¹:

- Μια συνεχής αποτελεσματική παρακολούθηση μεγάλων δασικών εκτάσεων
  - Έγκαιρη ανίχνευση της εκδήλωσης πυρκαγιάς που ακολουθείται από την άμεση κοινοποίηση προς την Πυροσβεστική Υπηρεσία.
  - Ακριβής τοποθεσία της εκδήλωσης πυρκαγιάς, διευκολύνοντας το συντονισμό των πυροσβεστικών δυνάμεων για την πιο αποτελεσματική και γρήγορη μεταφορά στο συμβάν.
  - Συνεχής παροχή πληροφοριών για το βέλτιστο συντονισμό της καταπολέμησης της πυρκαγιάς.
  - Μείωση του αριθμού του προσωπικού που απασχολείται για την εποπτεία της περιοχής
  - Αποτελεσματική ψυχολογική επίδραση στους πιθανούς εμπρηστές και στους χρήστες των δασών γενικά.
  - Άμεσος και ακριβής προσδιορισμός πιθανών παραβάσεων (παράνομη βόσκηση, παράνομη υλοτομία, κ.λπ.).
  - Καταγραφή οικολογικών διαταραχών και πιθανών αλλαγών στο φυσικό περιβάλλον.
  - Μετάδοση σημαντικών πληροφοριών σε όλες τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες σε πραγματικό χρόνο.
- Το έργο **ΠΕΡΚΑ** - Κατ' οίκον Υποστήριξη Περιτοναϊκής Κάθαρσης. Αφορούσε στην ανάπτυξη πρωτότυπου συστήματος για την συλλογή των βιολογικών παραμέτρων που απαιτούνται για την παρακολούθηση της διαδικασίας της κατ' οίκον περιτοναϊκής κάθαρσης, την αυτόματη αποστολή αυτών των στοιχείων και την βέλτιστη παρουσίασή τους στο ειδικό ιατρικό προσωπικό, ενώ συγχρόνως υποστηρίζει τη δυνατότητα επικοινωνίας ιατρού-ασθενούς, καθώς και τη γενική ενημέρωση του ασθενούς και των οικείων του. Στόχος ήταν η ανάπτυξη ειδικού συστήματος για τη συλλογή των στοιχείων που αναφέρονται παραπάνω από οξύμετρο (SPO2 και σφίξεις), πιεσόμετρο, ζυγαριά και τη συσκευή ή το σύστημα περιτοναϊκής κάθαρσης, και την αυτόματη αποστολή τους μέσω τηλεφωνικής γραμμής ή κινητής τηλεφωνίας. Επίσης, στόχος ήταν η ανάπτυξη ειδικού λογισμικού για την αρχειοθέτηση, επεξεργασία, διαχείριση και παρουσίαση των παραπάνω στοιχείων στον ειδικό ιατρό, με τη δυνατότητα για έξυπνη ειδοποίηση και συναγερμό. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε θέματα διαλειτουργικότητας, ώστε το εν λόγω σύστημα να επιτρέπει απρόσκοπτη επικοινωνία με άλλες συμπληρωματικές

⁵¹ <http://docplayer.gr/5278610-Sithon-efarmogi-kai-axiologisi-epigeion-kai-enaerion-methodon-tilematikis-ston-egkairo-entopismo-anaggelia-parakoloythisi-ton-dasikon-pyrkagion.html>

εφαρμογές (όπως για παράδειγμα ηλεκτρονικός φάκελος υγείας). Σήμερα η ερευνητική ανάπτυξη και υποστήριξη της υπηρεσίας ΠΕΡΚΑ συνεχίζεται και επεκτείνεται με την πρωτοβουλία του ΔΠΘ και τη συνδρομή των συνεργατών της κοινοπραξίας.

Εμπόδια

Τα μεγαλύτερα εμπόδια που αντιμετώπισαν οι συμμετέχοντες στην έρευνα κατά τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα των Κοινοπραξιών αφορούν τον έντονο ανταγωνισμό, τα προβλήματα ρευστότητας και το προβληματικό θεσμικό πλαίσιο. Αντίστοιχα, κατά τη συμμετοχή τους σε προηγούμενα έργα ΕΤΑΚ, τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετώπισαν αφορούσαν την έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού και την αδυναμία εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Αναβολή έργου σε περίπτωση μη χρηματοδότησης

Σχετικά με την επιλογή *Αναβολή όλου του έργου για αργότερα* ανά δράση ΕΤΑΚ, οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα Κοινοπραξίες έχουν δώσει τις πιο πολλές θετικές απαντήσεις στην επιλογή αυτή. Υποθέτουμε ότι η επιλογή αυτή φανερώνει ότι ο οργανισμός πίστευε στην προοπτική του έργου αλλά αδυνατούσε τη δεδομένη χρονική στιγμή να το υλοποιήσει και ήλπιζε να το καταφέρει κάποια στιγμή στο μέλλον. Άρα, μάλλον οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα Κοινοπραξίες σε περίπτωση που δεν εγκρινόταν η πρότασή τους θα τα ανέβαλαν εξολοκλήρου έως ότου να βρεθεί η κατάλληλη συγκυρία.⁵²

Θα ήταν ιδιαίτερα πρακτικό από όλες τις πλευρές αν τέτοιου είδους προγράμματα (Κοινοπραξίες) προέβλεπαν τη δημιουργία κάποιου τύπου ΣΔΙΤ ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια και η χρήση του αποτελέσματος και μετά το πέρας του έργου.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

Ίδια συμμετοχή

Σύμφωνα με τη στατιστική ανάλυση, η πλειονότητα των οργανισμών του προγράμματος Κοινοπραξίες δεν είχαν χρηματοδοτήσει ποτέ έργα ΕΤΑΚ με ιδίους πόρους, γεγονός το οποίο πιθανόν να σηματοδοτεί μειωμένη δέσμευση σε έργα ΕΤΑΚ, σε σχέση π.χ. με το πρόγραμμα ΠΑΒΕΤ, βασιζόμενοι στο σκεπτικό ότι υπάρχει μεγαλύτερη δέσμευση για έργα τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί κατευθείαν από τον οργανισμό.

Προτάσεις συμμετεχόντων για βελτίωση μελλοντικών δράσεων

- Όσον αφορά βελτιώσεις για μελλοντικά προγράμματα, το πιο σημαντικό θα είναι να γίνεται έλεγχος του αποτελέσματος μέσω εφαρμογής και να διασφαλίζεται ότι υπάρχει εξαρχής ενδιαφέρον για την εφαρμογή του εν λόγω ερευνητικού αποτελέσματος.

⁵² Ερώτηση Β2.8. Ερωτηματολογίου

- Θα πρέπει να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στη βιωσιμότητα του έργου μετά το πέρας των συμβατικών υποχρεώσεων των μελών της κοινοπραξίας.
- Παρεμφερή αντικείμενα/ θέματα χρηματοδοτούνται παράλληλα από διαφορετικά προγράμματα/ δράσεις. Καλό θα είναι να εξασφαλίζεται πρόσβαση στα παραδοτέα για όλη την ερευνητική κοινότητα.
- Θα πρέπει να ελέγχεται ενδελεχώς αν έχουν χρηματοδοτηθεί στο παρελθόν παρόμοια έργα και κατά πόσο τα αποτελέσματά του έχουν ληφθεί υπόψη στη νέα πρόταση, και αν αξιοποιούνται κατάλληλα.

Πηγή: Προσωπικές συνεντεύξεις/ case studies

Τελικά Συμπεράσματα & Προτάσεις για Μελλοντικό Σχεδιασμό

Το Μέτρο των Κοινοπραξιών για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη σε Τομείς Εθνικής Προτεραιότητας, είχε σαν στόχο την προώθηση των συνεργασιών μεταξύ παραγωγικών και ερευνητικών φορέων σε «έργα μακροχρόνιας εμβέλειας» και την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και/ή υπηρεσιών σε μία σειρά από καθοριστικούς τομείς ερευνητικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με την παρούσα αποτίμηση, και λαμβάνοντας υπόψη τα ποιοτικά στοιχεία τόσο από τα case studies όσο και από τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, συμπεραίνουμε ότι το Μέτρο των Κοινοπραξιών, συνέβαλε σημαντικά και ουσιαστικά στην εντατικοποίηση τόσο της ερευνητικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων όσο και στη δημιουργία συνεργασιών μεταξύ του παραγωγικού τομέα και των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων οι οποίοι υποστήριξαν τα έργα μέσα από την παροχή υπηρεσιών και την τεχνογνωσία που παρείχαν για τη δημιουργία/ παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Η σημαντικότητα της συμβολής προκύπτει από το γεγονός ότι μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων δηλώνει ότι δεν θα υλοποιούσαν το έργο ή θα υλοποιούσαν μόνο μέρος αυτού αν δεν είχαν λάβει τη χρηματοδότηση. Επιπλέον, μεγάλο μέρος των συμμετεχόντων στην έρευνα και στις συνεντεύξεις μας είπαν ότι η συμμετοχή τους στη δράση υπήρξε έναυσμα για συμμετοχή και σε άλλα ερευνητικά έργα.

Τα ερευνητικά αποτελέσματα ήταν σε αρκετές περιπτώσεις νέα προϊόντα/ μεθοδολογίες ή υπηρεσίες και άλλες δημοσιεύσεις⁵³, ευρεσιτεχνίες και δημιουργία νέων δικτύων. Από τους 57 συμμετέχοντες στην έρευνα, 40 απάντησαν ότι **υπήρξε κάποιο τελικό προϊόν ή υπηρεσία σαν αποτέλεσμα του έργου (70,1%)**, χωρίς απαραίτητα να έχει γίνει εμπορική αξιοποίησή του. Είναι πολύ σημαντικό αυτό, κυρίως αν λάβουμε υπόψη τον χρόνο που έχει παρέλθει από την ολοκλήρωση των έργων. Για αρκετούς φορείς, ως αποτελέσματα του έργου αναφέρονται και επιτυχημένες δημοσιεύσεις ή δημιουργία δικτύων συνεργατών πάνω στο αντικείμενο του έργου⁵⁴.

Ενδεικτικά, αναφέρουμε το έργο **ALTIUS** - Νοήμονα πολυλειτουργικά ενδύματα για πιο ασφαλή και αποτελεσματική άθληση, που χρηματοδοτήθηκε στα πλαίσια του ΠΕΠ Αττικής για την δράση Αθλητισμός την περίοδο 2006-2008. Ανάδοχος ήταν το ΕΤΑΚΕΙ και στην κοινοπραξία συμμετείχαν η ANKO, η Ελληνογερμανική Αγωγή, η ΠΡΟΜΕΛΚΑ και το ΤΕΦΑΑ. Στόχος του προτεινόμενου έργου ήταν η εφαρμογή των επιτευγμάτων της σύγχρονης τεχνολογίας στον χώρο της κλωστοϋφαντουργίας, ώστε να αναδειχθεί η προστιθέμενη αξία

⁵³ Ενδεικτικά, από τα έργα στα οποία έγιναν case studies, προκύπτουν κατά μέσο όρο γύρω στις 4 δημοσιεύσεις ανά έργο.

⁵⁴ Δεδομένου ότι το πρόγραμμα χρηματοδοτούσε έρευνα για βασική, βιομηχανική και προανταγωνιστική έρευνα, δεν ήταν προϋπόθεση το να βγει από κάθε έργο ένα τελικό προϊόν ή υπηρεσία αλλά ένα πρωτότυπο είτε αυτό αφορούσε προϊόν είτε μέθοδο, κλπ.

της χρήσης των προηγμένων τεχνολογικών εφαρμογών ως κινητήριων μοχλών ανάπτυξης των επιχειρήσεων του χώρου για την ανάπτυξη νέων πρωτοποριακών προϊόντων που εξυπηρετούν τις ανάγκες των χρηστών. Το προϊόν του έργου ήταν το σύστημα ALTIUS, το οποίο συνδύαζε μία λειτουργική αθλητική μπλούζα με μονάδες λήψης σημάτων από τον καρπό και την κνήμη και μπορούσε να υπολογίζει την ταχύτητα και τη θέση του ατόμου που την φορούσε, να καταγράφει ζωτικές ενδείξεις για τη λειτουργία του οργανισμού (όπως οι καρδιακοί παλμοί, τα επίπεδα οξυγόνου στο αίμα, ο ρυθμός της αναπνοής και η θερμοκρασία), να κωδικοποιεί και να αποστέλλει ασύρματα τα δεδομένα αυτά σε έναν σταθμό βάσης για περαιτέρω ανάλυση και χρήση. Το σύστημα αυτό δοκιμάστηκε με επιτυχία για την παρακολούθηση και υποβοήθηση της προπονητικής διαδικασίας των αθλητών και των αθλητικών δραστηριοτήτων των μαθητών.⁵⁵ Το κόστος όμως για μαζική παραγωγή του προϊόντος ήταν ιδιαίτερα μεγάλο και για το λόγο αυτό δεν προχώρησε η παραγωγή μετά το πρωτότυπο.

Η μέση διάρκεια των ερευνητικών έργων στο πλαίσιο των Κοινοπραξιών ήταν αρκετά μεγάλη (από 18-36 μήνες). Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τις τρέχουσες τάσεις σε διεθνές επίπεδο, όπου προωθείται η υλοποίηση έργων ταχύτερης απόδοσης, με στόχο την άμεση εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους. Δεδομένης της ταχύτητας που υπάρχει στην εξέλιξη της τεχνολογίας, τα έργα που απαιτούν μεγάλη διάρκεια υλοποίησης διατρέχουν τον κίνδυνο τα ερευνητικά τους αποτελέσματα να κριθούν ως ξεπερασμένα και μη αξιοποιήσιμα.

Όπως είδαμε και στην πρώτη ενότητα, στόχος του Μέτρου ήταν να συμβάλλει στην ενίσχυση της απασχόλησης του ερευνητικού δυναμικού της χώρας, πράγμα που όντως έγινε λόγω της φύσης των έργων που υλοποιήθηκαν.

Σύμφωνα με τους διαχειριστές του προγράμματος (ΓΓΕΤ), υπήρξε διάσταση όσον αφορά τον αριθμό των έργων που εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση και αυτών που εκ του αποτελέσματος μπορούν να κριθούν ως επιτυχημένα ή εμπορικά αξιοποιήσιμα, κυρίως δε για τη δεύτερη φάση της προκήρυξης όπου ο στόχος δεν ήταν μόνο η δημιουργία προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά και η αυξημένη απορρόφηση των κονδυλίων των ΠΕΠ.

Κάτι που κρίθηκε ως μειονέκτημα, αφορά την ίδια συμμετοχή των Πανεπιστημίων και των Ερευνητικών Φορέων στην εφαρμοσμένη έρευνα την οποία έπρεπε να την προπληρώσουν οι επιχειρήσεις και μετά να επιδοτηθούν για μέρος αυτής, γεγονός που στην πράξη δημιουργούσε πολλά προβλήματα, κυρίως ρευστότητας. Ο συνεργατικός χαρακτήρας της έρευνας που έπρεπε να διεξαχθεί από κοινού στα έργα στις παραπάνω περιπτώσεις δεν ταίριαζε με την φιλοσοφία της πληρωμής τους από τις επιχειρήσεις χωρίς κατ'αρχήν να έχουν δει τα αποτελέσματα αυτής από τα Πανεπιστήμια και τους Ερευνητικούς Φορείς. Είναι διαφορετικό να διεξάγεται μία έρευνα από κοινού με αμφίβολα αποτελέσματα και διαφορετικό να αγοράζει η επιχείρηση συγκεκριμένα αποτελέσματα έρευνας από έναν Δημόσιο Ερευνητικό Φορέα.

⁵⁵ <http://www.greekfashion.gr/files/Downloads/etakei.pdf>

Ένα άλλο κρίσιμο θέμα αφορά στη γραφειοκρατία και την κατασπατάληση πόρων για την αντιμετώπιση των απαιτήσεων όσον αφορά εκθέσεις και δικαιολογητικά που έπρεπε να υποβάλλονται σε διάφορες φάσεις του έργου.

Ένα ακόμη πρόβλημα εντοπίστηκε στο ότι σε ορισμένα έργα υπήρχε συμμετοχή πάρα πολλών φορέων για παράδειγμα, 15 ή ακόμη και 20 φορείς. Κρίνεται σκόπιμο να ορίζεται από την προκήρυξη ο μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων φορέων ο οποίος ιδανικά δεν θα πρέπει να ξεπερνά τους 5.

Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του Μέτρου σε μεγάλο βαθμό το ερευνητικό αντικείμενο των έργων ήταν τέτοιο που δεν είχε σχετικό αντίκτυπο. Όμως, όσον αφορά το σχεδιασμό του προγράμματος, οι στόχοι για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη καλύπτονταν μέσω της υλοποίησης έργων διαχείρισης υδάτινων, εδαφικών, δασικών και θαλασσίων πόρων, πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, ανάπτυξης τεχνολογιών ήπιων μορφών ενέργειας και εξοικονόμησης ενέργειας, ανάπτυξης θαλάσσιας έρευνας, υλοποίησης έργων για την ανάπτυξη τεχνολογιών αντιμετώπισης κλιματολογικών αλλαγών.

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες, θεωρούν ότι δεν θα υλοποιούσαν το έργο σε περίπτωση που δεν είχαν λάβει χρηματοδότηση – ή ότι θα υλοποιούσαν μόνο μέρος αυτού, και δηλώνουν προθυμία να συμμετάσχουν σε αντίστοιχες δράσεις που θα προκηρυχθούν μελλοντικά με συναφή χαρακτήρα.

Προτάσεις

Ορισμός προτεραιοτήτων – στόχων: Κατά τη φάση σχεδιασμού και όσον αφορά τους τομείς εθνικής προτεραιότητας καλό είναι να πραγματοποιείται ανοικτή διαβούλευση, στην οποία θα συμμετέχουν τόσο πανεπιστημιακοί και ερευνητικοί φορείς όσο και η βιομηχανία και οι επιχειρήσεις από όλες τις περιφέρειες της χώρας, ώστε να αναδεικνύονται οι πραγματικές ανταγωνιστικές θέσεις, αλλά και οι ανάγκες που υπάρχουν και θα πρέπει να τεθούν ως προτεραιότητες ώστε να υπάρξει θετική επίδραση τόσο στην εθνική όσο και στην περιφερειακή οικονομία.

Προκήρυξη:

1) Απλοποίηση της διαδικασίας της προκήρυξης, κατά προτίμηση σε δύο φάσεις. Προτείνεται σε πρώτη φάση να παρουσιάζεται η ιδέα και το προτεινόμενο σχήμα των φορέων για την υλοποίηση ώστε να γίνει η πρώτη αξιολόγηση. Σε δεύτερη φάση, όσοι έχουν κριθεί ως επιτυχόντες θα κληθούν να υποβάλλουν τη μεθοδολογική προσέγγιση για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου. Σκόπιμο θα ήταν, η υποβολή και στις δύο φάσεις να γίνεται ηλεκτρονικά και όσον αφορά τους φακέλους των δικαιολογητικών να υποβάλλονται μόνο από τις προτάσεις που έχουν εγκριθεί για τη δεύτερη φάση.

2) Εναλλακτικά, θα ήταν δόκιμο, να υποβάλλονται προς αρχική αξιολόγηση μόνο οι ερευνητικές ιδέες προς υλοποίηση (χωρίς να φαίνεται ποια θα είναι η κοινοπραξία), ώστε να επιλέγονται οι πιο καινοτόμες και αυτές που έχουν τη δυνατότητα μελλοντικής αξιοποίησης εμπορικά ή ερευνητικά. Στη συνέχεια, θα μπορεί να προκηρύσσεται πρόσκληση για υποβολή

ολοκληρωμένων προτάσεων από το σύνολο αυτών των προτάσεων-ιδεών που θα έχουν την υψηλότερη βαθμολογία.

3) Προτείνεται να ορίζεται στη φάση της προκήρυξης μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων φορέων που δεν θα πρέπει να ξεπερνάει τους φορείς, ώστε να διασφαλίζεται καταρχήν η συμπληρωματικότητα και η εύρυθμη λειτουργία και συνεννόηση μεταξύ των μελών της κοινοπραξίας και σε δεύτερη φάση να διευκολύνεται η διαδικασία της παρακολούθησης εσωτερικά (εντός της κοινοπραξίας) και από τον φορέα διαχείρισης.

4) Προτείνεται ο χρόνος υλοποίησης για κάθε έργο να μην είναι σταθερός, αλλά να αξιολογείται και να εγκρίνεται η διάρκεια του έργου ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες που υπάρχουν ώστε να διασφαλίζεται ότι το αποτέλεσμα του έργου θα εξακολουθεί να αποτελεί καινοτομία και θα έχει τη δυνατότητα να γίνει ανταγωνιστικό προϊόν στην προτεινόμενη αγορά.

5) Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να προβλέπεται στην προκήρυξη του έργου κόστος που αφορά το διαχειριστικό του κομμάτι (project management costs) ώστε να μην επωμίζεται το κόστος αυτό ο υπεύθυνος φορέας της κοινοπραξίας, αναγκασόμενος να περικόψει δαπάνες από το ουσιαστικό ερευνητικό κομμάτι του έργου για να καλύψει αυτές τις ανάγκες.

Αξιολόγηση:

1) Όσον αφορά την αξιολόγηση, προτείνεται πέραν των ακαδημαϊκών που συνήθως συμμετέχουν ως αξιολογητές να υπάρξουν και εκπρόσωποι των επιχειρήσεων, της βιομηχανίας ακόμα και VCs (και από το εξωτερικό) που θα μπορούν με μεγαλύτερη ευχέρεια να εντοπίσουν εμπορικά εκμεταλλεύσιμα αποτελέσματα ακόμη και από την φάση των προτάσεων ώστε να εξασφαλιστεί ένα μεγαλύτερο ποσοστό επιτυχημένων έργων. Επίσης, προτείνεται να υπάρχει **βαθμολογικό όριο** κάτω από το οποίο δεν θα εγκρίνονται προτάσεις ακόμα και αν υπάρχει ο σχετικός διαθέσιμος προϋπολογισμός. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλίζεται ότι δεν θα εγκρίνονται μέτριες προτάσεις που δεν θα έχουν πιθανότητες εμπορικής αξιοποίησης. Αν παραμένουν κονδύλια αδιάθετα, θα μπορούσαν να διατίθενται για να πριμοδοτήσουν follow-up έργα των πιο επιτυχημένων ερευνητικών προσπαθειών από τα έργα που ήδη έχουν λάβει χρηματοδότηση.

2) Όσον αφορά την επιτάχυνση στις διαδικασίες αξιολόγησης, προτείνεται να εφαρμόζεται σύστημα δύο φάσεων, όπου στην πρώτη φάση θα αξιολογούνται μόνο οι ιδέες προς υλοποίηση αυτές καθαυτές – ώστε να επιλέγονται μόνο οι πιο καινοτόμες και με προοπτική δημιουργίας προϊόντος/ υπηρεσίας. Η επιτροπή αξιολόγησης θα πρέπει να εγκρίνει τις πιο καινοτόμες ιδέες μέσα σε διάρκεια 15-20 εργάσιμων ημερών από την υποβολή τους. Σε δεύτερη φάση, θα κατατίθενται λεπτομερείς και τεκμηριωμένες προτάσεις και θα εγκρίνονται μόνο αυτές που έχουν την κατάλληλη μεθοδολογική τεκμηρίωση και συμπληρωματικότητα μεταξύ των συμπράτοντων φορέων. Δικαιολογητικά θα υποβάλλουν **ΜΟΝΟ** οι εγκεκριμένες προτάσεις.

Ενδιάμεση Αξιολόγηση: Θα ήταν επίσης χρήσιμο, η **ενδιάμεση αξιολόγηση** του έργου (π.χ. μετά το πέρας του πρώτου έτους υλοποίησης) να έχει σαν στόχο να εντοπίζει τα έργα που δυνητικά θα μπορούσαν να παράξουν αποτέλεσμα εμπορικά ή ερευνητικά αξιοποιήσιμο, έτσι ώστε κάποια έργα να μη συνεχίζουν αν δεν πληρούν αυτό το κριτήριο, και τα υπόλοιπα,

να λαμβάνουν πρωμοδότηση (είτε σε χρόνο, είτε σε χρήμα) για να διασφαλίσουν την επιτυχή τους ολοκλήρωση.

Γραφειοκρατία - Διοικητικό βάρος: Κατά τη φάση σχεδιασμού του προγράμματος θα πρέπει επίσης να μελετάται και ο **σχεδιασμός της διαχείρισής** του ώστε να μειώνεται το γραφειοκρατικό βάρος. Από πολλούς συμμετέχοντες στην έρευνα και στα case studies επισημάνθηκε ότι ο τρόπος παρακολούθησης των έργων θα πρέπει να ακολουθεί τα πρότυπα των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Πλαισίου (FP6, FP7, Horizon 2020), μέσω **ηλεκτρονικής πλατφόρμας** (online reporting με τριμηνιαίες ή εξαμηνιαίες εκθέσεις παρακολούθησης προόδου τόσο στο φυσικό αντικείμενο όσο και στο οικονομικό).

Παρακολούθηση φυσικού αντικείμενου: Πρέπει να δίνεται ιδιαίτερο βάρος στο φυσικό αντικείμενο των έργων και όχι τόσο στο γραφειοκρατικό κομμάτι πάνω στο οποίο πρέπει να γράφονται οι εκθέσεις προόδου. Για τους συμμετέχοντες είναι κρίσιμο να έχουν ποιοτικά και αξιοποιήσιμα ερευνητικά αποτελέσματα και όχι απλά να κλείσουν διαχειριστικά/οικονομοτεχνικά ένα έργο. Προτείνεται να ορίζονται συναντήσεις έργου με την αναθέτουσα αρχή και εξωτερικούς peer reviewers με εξειδικευμένη εμπειρία ανάλογα με το αντικείμενο του έργου, σε ετήσια βάση, όπου θα παρουσιάζονται τα ερευνητικά αποτελέσματα και η πρόοδος του έργου (project review) κατά τα πρότυπα των Ευρωπαϊκών ερευνητικών έργων.

Τρόπος Καταβολής Χρηματοδότησης: Σε μελλοντικό σχεδιασμό αντίστοιχου προγράμματος θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για απευθείας χρηματοδότηση προς κάθε οργανισμό μέσω του φορέα διαχείρισης (ΓΓΕΤ) και όχι μέσω του coordinator της κοινοπραξίας (δημιουργεί καθυστερήσεις και διαχειριστικά κόστη).

Πρωμοδότηση επιτυχημένων έργων: Από πλευράς σχεδιασμού παρόμοιων δράσεων, προτείνεται να υπάρχει πρόβλεψη για bonus (έξτρα χρηματοδότηση), στα έργα εκείνα που έχουν αποτελέσματα από την έρευνά τους που θα μπορούσαν να βγουν στην αγορά. Εναλλακτικά, θα μπορούσε να υπάρχει ένα «follow-up» πρόγραμμα επιδότησης της προετοιμασίας και διάθεσης στην αγορά των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Προβολή – Διάχυση: Στην παροχή υποστήριξης των επιτυχημένων έργων ακόμη και μετά το πέρας της υλοποίησης, ώστε να δίνονται εφόδια για τη συμμετοχή τους σε εκθέσεις, σε συνέδρια κλπ για περαιτέρω προβολή των αποτελεσμάτων τους. Αυτό θα μπορούσε να το διαχειρίζεται απευθείας η ΓΓΕΤ, χρησιμοποιώντας κονδύλια που δεν έχουν διατεθεί σε διάφορες προκηρύξεις.

Διαφάνεια: Στο πλαίσιο της ευρύτερης διαφάνειας που πρέπει να διέπει τα ερευνητικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το ελληνικό δημόσιο, προτείνεται να δημιουργηθεί μια βάση δεδομένων η οποία θα επικαιροποιείται συνεχώς, με όλους τους δημόσιους φορείς που έχουν λάβει χρηματοδότηση για έρευνα, και να παρέχουν τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής προς οποιονδήποτε ενδιαφέρεται να μάθει περισσότερα ή χρειάζεται πληροφορίες για άλλου είδους έρευνα (ανοικτά δεδομένα). Με τον τρόπο αυτό, οι ερευνητές θα έχουν συνεχή και απρόσκοπτη πρόσβαση σε δεδομένα που θα τους επιτρέπουν την παραγωγή νέων έργων και υπηρεσιών.

Δημιουργία ΣΔΙΤ: Η ιδέα για δημιουργία ΣΔΙΤ πάνω σε δράσεις ΕΤΑΚ, δεν είναι καινούρια. Ήδη από το 2007, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας εξέταζε την ιδέα δημιουργία ΣΔΙΤ για δράσεις ΕΤΑΚ όπως αναφέρεται και στην έκθεση της για τον ΟΟΣΑ (Review of Greece's Innovation Policy by the OECD, 2007).

Τί είναι οι ΣΔΙΤ

Οι Συμπράξεις Δημόσιου – Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) είναι συμβάσεις, κατά κανόνα μακροχρόνιες, και συνάπτονται μεταξύ ενός δημόσιου φορέα και ενός ιδιωτικού φορέα με σκοπό την εκτέλεση έργων ή/ και την παροχή υπηρεσιών. Οι ρόλοι του Δημόσιου και του Ιδιωτικού τομέα, είναι διακριτοί και ορισμένοι με σαφήνεια:

- Αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και της αποτελεσματικότητας του ιδιωτικού τομέα ενώ παράλληλα το δημόσιο διατηρεί ισχυρό εποπτικό ρόλο.
- Κατασκευάζονται ποιοτικά έργα και ταυτόχρονα παρέχονται υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους πολίτες / χρήστες των έργων αυτών.
- Σημαντικό εργαλείο τόνωσης της οικονομικής ανάπτυξης, μοχλεύοντας ιδιωτικούς πόρους σε αναπτυξιακά έργα, με πολλαπλασιαστικό όφελος.
- Ο δημόσιος φορέας διατηρεί την ιδιοκτησία των παγίων και τον ισχυρό ρυθμιστικό και εποπτικό του ρόλο, δίνοντας την ευκαιρία να υλοποιούνται δημόσια έργα ακόμα και σε δυσχερείς οικονομικές συγκυρίες.

Οι Συμπράξεις Δημόσιου & Ιδιωτικού Τομέα αποτελούν μια σημαντική μεταρρύθμιση στον τομέα της δημιουργίας υποδομών και της παροχής υπηρεσιών του Δημοσίου, συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη της οικονομίας και κοινωνίας, βελτιώνοντας την αποδοτικότητα των πόρων του Δημόσιου Τομέα.

ΣΔΙΤ στην Ελλάδα

Από το 1993 και μετά, οι συμπράξεις μεταξύ Δημόσιων Ερευνητικών Φορέων και του ιδιωτικού τομέα καθώς και άλλων φορέων έχει λάβει ενεργή στήριξη με σημαντικές επιχορηγήσεις και κίνητρα. Οι Κοινοπραξίες Έρευνας και Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής προτεραιότητας αποτέλεσαν ένα από τα σημαντικότερα προγράμματα χρηματοδότησης για ερευνητικά έργα τα τελευταία 15 χρόνια. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η συμμετοχή των επιχειρήσεων (ανεξαρτήτως τύπου, μεγέθους ή δραστηριότητας αλλά με βάση την ικανότητά τους να εκμεταλλεύονται τα ερευνητικά αποτελέσματα) με ελάχιστη συμμετοχή 35% επί του συνολικού προϋπολογισμού είναι προαπαιτούμενα για την υποβολή πρότασης στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού για έργα ΕΤΑΚ του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Ανταγωνιστικότητα (2000-2006) αφιερώθηκε στο παραπάνω πρόγραμμα, το οποίο είχε επίσης το μεγαλύτερο μέσο προϋπολογισμό ανά έργο από όλα τα χρηματοδοτικά προγράμματα που έχουν εφαρμοστεί μέχρι σήμερα. Το πρόβλημα είναι, ότι αυτές οι κοινοπραξίες δεν έχουν κάποια νομική υπόσταση και έχουν πεπερασμένη διάρκεια η οποία συνήθως λήγει ταυτόχρονα με την λήξη των έργων.

Το Σεπτέμβριο του 2005, μετά από εκτεταμένη διαδικασία διαβούλευσης πέρασε ένας νέος νόμος (Νόμος 3389/2005) ο οποίος δημιούργησε το απαραίτητο νομικό πλαίσιο για συμπράξεις δημόσιων και ιδιωτικών φορέων. Αυτό έγινε κυρίως για να διευκολύνει την

ιδιαίτερα αυξημένη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε μεγάλα έργα υποδομών. Οι σχετικές εξελίξεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο ελήφθησαν υπόψη (Green Paper on PPP, κλπ.). Μέχρι και σήμερα τα έργα ΣΔΙΤ εφαρμόζονται για έργα δημιουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων, τουριστικών εγκαταστάσεων, περιβαλλοντικών δομών, στην υγεία, την εκπαίδευση και αλλού. Ο παραπάνω νόμος δεν έχει εφαρμοστεί ακόμη για έργα ΕΤΑΚ. Όμως τα έργα ΕΤΑΚ δεν αποκλείονται από τα πιθανά πεδία εφαρμογής του νόμου για το μέλλον. Για το λόγο αυτό, υπάρχει ανάγκη για μια μελέτη σε βάθος για το πώς και που αυτό το εργαλείο θα μπορούσε να εφαρμοστεί για έργα ΕΤΑΚ.

Πρόταση, με ένα παράδειγμα από ήδη εφαρμοσμένο έργο

Για την αναλυτική παρουσίαση του πώς θα μπορούσε να υλοποιηθεί η ιδέα των ΣΔΙΤ για έργα ΕΤΑΚ, χρησιμοποιούμε ένα παράδειγμα από ένα ήδη ολοκληρωμένο έργο του οποίου όμως τα αποτελέσματα δεν εφαρμόστηκαν για διάφορους λόγους, και το οποίο θα μπορούσε να επανεκκινηθεί με τη μορφή ΣΔΙΤ.

Πρόκειται για το έργο ΘΕΡΜΟΠΟΛΙΣ - ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης μεθοδολογίας για την έρευνα και την οργάνωση δομών για την εκμετάλλευση της Γεωθερμίας Χαμηλής Ενθαλπίας στη Νησιωτική Ελλάδα. Το συγκεκριμένο έργο χρηματοδοτήθηκε από το ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου για τη θεματική δράση ΑΠΕ και εξοικονόμηση ενέργειας.

Αποτέλεσμα του έργου ήταν η κατασκευή δικτύου τηλεθέρμανσης μήκους 4,2 χιλιομέτρων που επρόκειτο να συνδεθεί για να παρέχει θέρμανση και ψύξη σε 6 δημόσια κτίρια. Παρότι ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση και είχε τεθεί σε λειτουργία στα δύο σχολικά κτήρια της περιοχής, στο Γηροκομείο, το Πολύκεντρο και την εκκλησία στον Πολιχνίτο, υπήρξε πρόβλημα με μια αντλία η οποία καταστράφηκε.

Η αστοχία στην επιλογή της αντλίας για τη γεώτρηση είχε ως αποτέλεσμα να σταματήσει άδοξα η λειτουργία του έργου πριν προλάβει ουσιαστικά να ξεκινήσει.⁵⁶

Προτείνεται, λαμβάνοντας υπόψη το θετικό και επιτυχημένο παράδειγμα των ΣΔΙΤ για τις υποδομές⁵⁷, να επιλεγούν μετά από διαβούλευση με ερευνητικούς φορείς, πανεπιστήμια, φορείς τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης και εκπροσώπους των παραγωγικών κλάδων τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, τομείς προτεραιότητας, στα πλαίσια των οποίων θα υποβάλλονται οι αρχικές ιδέες για προκηρύξεις συγκεκριμένων έργων (οι θεματικοί τομείς θα μπορούσαν να είναι ίδιοι ή παρόμοιοι με αυτούς που είχαν επιλεγεί για το πρόγραμμα των κοινοπραξιών).

Στη συνέχεια, οι φορείς του δημοσίου (υπουργεία, υπηρεσίες, περιφέρειες, δήμοι, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, κλπ) θα μπορούν να υποβάλλουν την ιδέα-πρότασή τους

⁵⁶ <http://www.technek.gr/docs/pol.pdf>

⁵⁷ <http://www.sdit.mnec.gr/>

για να περάσει από αξιολόγηση πριν εγκριθεί από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας. Για το συγκεκριμένο έργο, την ιδέα θα μπορούσε να υποβάλει π.χ. η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ή ο δήμος Πολιχνίτου, Λέσβου.

Η πρόταση θα πρέπει να συνοδεύεται από τα απαραίτητα στοιχεία που θα τεκμηριώνουν τη σκοπιμότητα υλοποίησής τους, και θα πρέπει να περιλαμβάνει:

1. Ανάγκη που καλύπτει. Γιατί να γίνει αυτό και όχι κάποια άλλη ανταγωνιστική εφαρμογή ;
2. Πνευματικά δικαιώματα / οφέλη για τους δημόσιους φορείς
3. Αναλυτική περιγραφή του ερευνητικού έργου, τα τεχνικά χαρακτηριστικά του και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.
4. Ενδεικτικό προϋπολογισμό για το έργο
5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
6. Προτεινόμενη μορφή σύμπραξης (τύπος συμπραττόντων φορέων και ανάγκες που πρέπει να είναι σε θέση να καλύψουν)
7. Έλεγχο οικονομικής βιωσιμότητας και αποδοτικότητας
8. Νομικά, περιβαλλοντικά, κοινωνικοοικονομικά κ.α. θέματα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και αντίστοιχες αναμενόμενες επιδράσεις και επιπτώσεις.

Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να δίνουν μια αξιόπιστη εικόνα του έργου και της απαιτούμενης χρηματοδότησης για τη συνολική διάρκεια ζωής του. Γι' αυτό απαιτείται λεπτομερής χρηματοοικονομική ανάλυση - ιδιαίτερα στην περίπτωση των ανταποδοτικών έργων, όπου πρέπει να συνεκτιμηθούν και οι κίνδυνοι ζήτησης και προβλεπόμενων εσόδων.

Αν η πρόταση αξιολογηθεί θετικά, θα συμπεριληφθεί στη λίστα με τις εγκεκριμένες προτεινόμενες συμπράξεις, και θα ενημερωθεί ο δημόσιος φορέας που υπέβαλε την πρόταση ώστε να ετοιμάσει το αίτημα για τη χρηματοδότηση και υλοποίηση του έργου. Το αίτημα θα πρέπει να συνοδεύεται από επιχειρηματικό σχέδιο που θα παρέχει επαρκή τεκμηρίωση όσον αφορά:

- Τη βιωσιμότητα του έργου, την ικανότητά του να δημιουργεί έσοδα ικανά για αποπληρωμή της επένδυσης που θα πραγματοποιηθεί από το δημόσιο
- Τα κοινωνικά οφέλη των έργων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο
- Την επιλεξιμότητα των δαπανών, σύμφωνα με τους κανονισμούς που θα διέπουν την πρόσκληση

Αν το αίτημα εγκριθεί, η ΓΓΕΤ θα παρέχει στον δημόσιο φορέα που υπέβαλε την πρόταση τεχνική βοήθεια ώστε να προετοιμαστεί σχέδιο για την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Στη συνέχεια θα προκηρυχθεί η Α' φάση του διαγωνισμού με τις απαραίτητες τεχνικές προδιαγραφές. Αφού προκηρυχθεί το έργο και υποβληθούν οι σχετικές προσφορές από ιδιώτες φορείς, θα γίνει αξιολόγηση και επιλογή του αναδόχου και θα υπογραφεί η σύμπραξη.

Οι ιδιώτες-φορείς που θα επιλεγούν για συμμετοχή στη σύμπραξη, θα είναι υπεύθυνοι για

- Την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών
- Την υλοποίηση του έργου/ κατασκευή πρωτοτύπου
- Θα εξασφαλίσουν την απαραίτητη χρηματοδότηση, είτε από ίδια κεφάλαια είτε από κεφάλαια τρίτων (VCs, κλπ)
- Θα έχουν την ευθύνη για την συντήρηση, διαχείριση και λειτουργία του έργου.

Παραρτήματα

Παράρτημα Α: Ερωτηματολόγιο προς δημόσιους φορείς ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΤΛΑΝΤΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.

Επιστημονικός Υπεύθυνος έργου: Άγγελος Μαγκλής

Τηλ. : 2310 531000

Fax : 2310 552265

e-mail : amanglis@atlantisresearch.gr

Υπεύθυνος τομέα Ερευνητικών Κοινοπραξιών Τεχνολογικής Ανάπτυξης (για
ερωτηματολόγιο) : Δαμβακεράκη Τόνια

Τηλ. : 2310 531000

Fax : 2310 552265

e-mail : tonia.damvakeraki@intrasoft-intl.com

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης

Στα πλαίσια του προγράμματος Αποτίμησης δράσεων ΕΤΑΚ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Όνομα Αξιολογητή:	
Ημερομηνία:	

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. Ταυτότητα Έργου

A.1. Γενικά Στοιχεία

A.1.1. Αναφέρετε το ακρωνύμιο και τον τίτλο του έργου:

Ακρωνύμιο:	Τίτλος Έργου:
------------	---------------

A.1.2. Αναφέρετε τις κάτωθι πληροφορίες για το έργο:

Ημερομηνία έναρξης:	
Ημερομηνία ολοκλήρωσης:	
Διάρκεια (μήνες):	
Συνολικός προϋπολογισμός:	
Ύψος της χρηματικής ενίσχυσης (€):	
Ποσοστό απορρόφησης (%):	

A.1.3. Ποιός ήταν ο ρόλος σας στο έργο;

1. Τελικός Χρήστης	☐
2. Κατασκευαστής/πάροχος τεχνολογίας	☐
3. Πάροχος υπηρεσιών	☐
4. Εκπονητής της έρευνας	☐
5. Άλλος :	☐

A.1.4. Αναφέρετε συνεργαζόμενες εταιρίες, φορείς ή υπεργολάβους της κοινοπραξίας και ρόλο του καθενός:

Όνομα Φορέα	Ρόλος στο έργο

A.1.5. Είχατε συνεργαστεί με τους εταίρους του έργου στο παρελθόν πριν από το εν λόγω έργο ;

Ναι Όχι

A.1.5.1. Στην περίπτωση που είχατε συνεργαστεί με τους εταίρους του έργου ξανά, αναφέρετε με πόσους εξ αυτών.

Έναν Δύο Τρεις Περισσότερους από 4

A.1.5.2. Οι προηγούμενες συνεργασίες έγιναν στο πλαίσιο επιδοτούμενων έργων ή μη-επιδοτούμενων έργων;

Επιδοτούμενων έργων Μη-επιδοτούμενων έργων

A.1.6. Συνεργαστήκατε μαζί τους μετά την λήξη του έργου;

Με κανέναν Με ορισμένους Με όλους

A.1.7. Από την εταιρεία/ οργανισμό σας, ποιος ασχολήθηκε με τη συγγραφή και υποβολή της πρότασης «[Τίτλος Έργου]»: (σημειώστε όσα ισχύουν)

1. Γενικός Διευθυντής	☐
2. Τεχνικός Διευθυντής	☐
3. Τμήμα Πωλήσεων και Μάρκετινγκ	☐
4. Άλλος εσωτερικός Συνεργάτης	☐
5. Συνεργαζόμενοι Εξωτερικοί φορείς	
i. ΑΕΙ	☐
ii. Δημόσιο Ερευνητικό κέντρο	☐
iii. Άλλοι εξωτερικοί φορείς	☐
6. Άλλος :	☐

A.1.8. Πόσα άτομα απασχολήθηκαν για την ολοκλήρωση του έργου:

Α. Αριθμός Επιστημονικών Συνεργατών	
A.1. Μέσα στον οργανισμό:	.....
A.2. Εξωτερικοί συνεργάτες του οργανισμού:	.....
Β. Πόσοι προσλήφθηκαν ειδικά για την κάλυψη των αναγκών του συγκεκριμένου έργου;	
B.1. Επιστημονικοί συνεργάτες:	.....
B.2. Βοηθητικό προσωπικό:	.....
Γ. Πόσοι από αυτούς εξακολουθούν να εργάζονται στον οργανισμό;	
Γ.1. Επιστημονικοί συνεργάτες:	.....
Γ.2. Βοηθητικό προσωπικό:	.....

A.1.9. Ποιοί ήταν οι στόχοι και τα κίνητρα της συμμετοχής του οργανισμού στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Παρακαλούμε βαθμολογήστε από 1 (λίγο σημαντικό) έως 7 (πάρα πολύ σημαντικό), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
1. Ενασχόληση με νέους επιστημονικούς/τεχνολογικούς τομείς	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
2. Βελτίωση κατάρτισης και εξειδίκευσης των εργαζομένων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
3. Επίτευξη νέων επιχειρηματικών συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
4. Επίτευξη νέων ερευνητικών συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
5. Βελτίωση διαδικασιών παραγωγής προϊόντων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
6. Βελτίωση διαδικασίας παροχής υπηρεσιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
7. Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων / υπηρεσιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
8. Κάλυψη τεχνολογικών κενών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
9. Υιοθέτηση νέας τεχνολογίας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
10. Αύξηση της ανταγωνιστικότητας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
11. Παρακολούθηση εξελίξεων ΕΤΑΚ ⁵⁸ από τον οργανισμό	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
12. Πρόσβαση σε νέες δεξιότητες που δεν ήταν διαθέσιμες στον οργανισμό μέσω των συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
13. Ανάπτυξη νέων τεχνολογικών ικανοτήτων του οργανισμού μας μέσα από την συνεργασία με τους εταίρους μας στο έργο	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
14. Εύρεση χρηματοδότησης για δράσεις ΕΤΑΚ	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ

⁵⁸Έρευνα Τεχνολογία Ανάπτυξη και Καινοτομία

15. Επιμερισμός κινδύνου της έρευνας	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
16. Αύξηση της παραγωγικότητας	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
17. Άλλο (διευκρινίστε):	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ

A.1.10. Το αντικείμενο του έργου αποτελεί για τον οργανισμό μια νέα δραστηριότητα χωρίς προηγούμενο, ή αποτελεί συνέχεια άλλων δραστηριοτήτων που είχαν αναπτυχθεί στο παρελθόν;

ΝΕΑ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΗΣ

A.1.11. Από πού προήρθε η ιδέα για την υλοποίηση του έργου;

A.1.11.1. Προηγούμενη έρευνα που διεξήχθη εσωτερικά

A.1.11.2. Προηγούμενα αποτελέσματα έρευνας που προήρθαν από άλλο έργο ΕΤΑΚ

A.1.11.3. Ήταν ένας νέος τομέας για τον οργανισμό μας

A.1.12. Συνεχίζεται η έρευνα σε αυτόν τον τομέα ή είναι πιθανό να συνεχιστεί ;

Ναι

Όχι

A.1.13. Το αντικείμενο του έργου «[Τίτλος Έργου]» σε ποια από τις παρακάτω θεματικές ενότητες εντάσσεται (μπορείτε να απαντήσετε σε περισσότερες από μια αν υπάρχει διεπιστημονική προσέγγιση);

Θεματική ενότητα – Τομείς Εθνικής Προτεραιότητας	Σημειώστε με Χ
1. Ανανεώσιμες Πηγές και Εξοικονόμηση Ενέργειας	
2. Πολιτισμός – Τουρισμός Έντασης Γνώσης	
3. Αθλητισμός	
4. Τρόφιμα – Υδατοκαλλιέργειες	
5. Μεταφορές - Πλοήγηση	
6. Υγεία - Βιοϊατρική, Διαγνωστικές και Θεραπευτικές Μέθοδοι	
7. Δομημένο Περιβάλλον - Σεισμοί	
8. Νέες Μορφές Οργάνωσης των Επιχειρήσεων, της Εργασίας και της Κατάρτισης	
9. Κοινωνία της Πληροφορίας Α) Ηλεκτρονικό Επιχειρείν Β) Ηλεκτρονική Μάθηση	
10. Άλλος τομέας, προσδιορίστε	

ΕΝΟΤΗΤΑ Β.1. Γενική εντύπωση για την επιρροή του έργου που εκτελέσατε στο πλαίσιο του Προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης

Β.1.1. Κατά την άποψη σας πόσο σημαντικές ήταν οι δράσεις έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας (ΕΤΑΚ), του οργανισμού σας πριν την συμμετοχή του στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Μικρής σημασίας

Πολύ σημαντικές

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Β.1.2. Κατά την άποψη σας πόσο σημαντικές είναι οι δράσεις ΕΤΑΚ του οργανισμού μετά την συμμετοχή στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Μικρής σημασίας

Πολύ σημαντικές

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Β.1.3. Πώς αξιολογείτε την επίδραση του έργου στους κάτωθι τομείς; Παρακαλώ βαθμολογήστε από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή), ή στην περίπτωση που δεν είναι σχετικό σημειώστε το κουτάκι Μ/Σ (ΜΗ ΣΧΕΤΙΚΟ).

	Βαθμολογία
1. Ενίσχυση της απασχόλησης	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
2. Ενίσχυση της εγχώριας Οικονομίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
3. Ενίσχυση των τοπικών επιχειρήσεων	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
4. Ενίσχυση της εγχώριας τεχνογνωσίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
5. Άλλο(διευκρινίστε):.....	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ

Για απαντήσεις από 2 και πάνω παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας.

B.1.4. Συνολικά, ήταν τα οφέλη της συμμετοχής σας μεγαλύτερα ή μικρότερα από το κόστος της επένδυσής σας;

Το κόστος υπερέβη κατά πολύ τα οφέλη

Τα οφέλη υπερέβησαν σημαντικά το κόστος

-3	-2	-1	0	1	2	3
----	----	----	---	---	---	---

B.1.5. Πώς αξιολογείτε την περιβαλλοντική επίδραση του έργου στους κάτωθι τομείς;

Παρακαλώ βαθμολογήστε από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή), ή σημειώστε μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία							
1. Έκκληση αερίων του θερμοκηπίου	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
2. Διαχείριση Βιομηχανικών αποβλήτων	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
3. Εξοικονόμηση Ενέργειας	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
4. Βέλτιστη χρήση πόρων (π.χ. πρώτων υλών)	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
5. Άλλο(διευκρινίστε):.....	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ

B.1.6. Σε ποιό βαθμό η συμμετοχή σας σε αυτό το έργο επηρέασε την σημερινή πορεία του οργανισμού σας;

Καθόλου

Πολύ μεγάλο βαθμό

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ΕΝΟΤΗΤΑ Β.2. Επιπτώσεις της συμμετοχής σας στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης

Β.2.1. Σε ποιο βαθμό ενσωματώθηκαν αποτελέσματα του έργου στην δραστηριότητα του οργανισμού/επιχείρησής σας; Παρακαλώ βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (πολύ μεγάλο βαθμό).

Καθόλου							Πολύ μεγάλο βαθμό
1	2	3	4	5	6	7	

Β.2.2. Παρακαλούμε βαθμολογήστε τις παρακάτω επιπτώσεις/ αποτελέσματα που είχε η συμμετοχή σας στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης στον οργανισμό σας από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
1. Αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
2. Πνευματικά δικαιώματα, εμπορικά σήματα, τεχνογνωσία, κ.λπ.	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
3. Νέες ή βελτιωμένες διαδικασίες, προϊόντα, η υπηρεσίες	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
4. Κύκλος εργασιών / κερδοφορία / ζημιές	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
5. Συμβολή του έργου στην παραγωγικότητα	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
6. Συμβολή του έργου στην ανταγωνιστικότητα	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
7. Σχηματισμός νέων επιχειρηματικών συμμαχιών	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
8. Σχηματισμός νέων ή/και βελτίωση υπάρχοντων συνεργασιών με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
9. Συμβολή του έργου στην φήμη και εικόνα του οργανισμού σας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
10. Μειωμένοι κίνδυνοι Επιχειρηματικότητας ή Έρευνας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
11. Συμβολή του έργου στις εξαγωγές και την διεθνή σας παρουσία	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
12. Συμβολή του έργου στη διαμόρφωση της Στρατηγικής του οργανισμού σας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
13. Συμβολή του έργου στη διαμόρφωση της Τεχνολογικής Στρατηγικής σας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
14. Συμβολή του έργου στη δημιουργία spin-off εταιρίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ

15. Συμβολή του έργου στην απόκτηση πρόσβασης σε επιπρόσθετη χρηματοδότηση	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
16. Συμβολή του έργου στην απασχόληση στο τμήμα R&D	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
17. Συμβολή του έργου στον αναπροσανατολισμό της στρατηγικής ΕΤΑΚ του οργανισμού	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
18. Συμβολή του έργου σε μειωμένες ή κατανεμημένες δαπάνες έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
19. Άλλο(διευκρινίστε):	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

B.2.3. Παρακαλούμε βαθμολογήστε τις παρακάτω επιπτώσεις που είχε η συμμετοχή σας στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης για το προσωπικό του οργανισμού με βαθμό από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Αριθμός Δημοσιεύσεων	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
2. Επιμόρφωση χρήσης νέων εργαλείων και τεχνικών	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
3. Ενίσχυση γνώσεων ή δεξιοτήτων ΕΤΑΚ στο προσωπικό	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
4. Ενισχυμένες προοπτικές σταδιοδρομίας για τους συμμετέχοντες	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
5. Σχέσεις συνεργασίας με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα/ινστιτούτα	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
6. Άλλο(διευκρινίστε):	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ

B.2.4. Παρακαλούμε βαθμολογήστε τις παρακάτω επιπτώσεις/ αποτελέσματα που είχε η συμμετοχή στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης στις διάφορες κοινότητες χρηστών με βαθμό από -3 (αρνητική επιρροή) έως 3 (θετική επιρροή), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
1. Άλλα τμήματα του οργανισμού σας	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
2. Στους εταίρους του έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
3. Στην ερευνητική κοινότητα	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

4. Στον πρωτογενή ⁵⁹ τομέα γενικά	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
5. Στον δευτερογενή ⁶⁰ τομέα γενικά	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
6. Τον τομέα παροχής υπηρεσιών π.χ. χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, υγεία κ.λπ.	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
7. Στις τοπικές, εθνικές ή ευρωπαϊκές διοικήσεις και φορείς χάραξης πολιτικής	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
8. Πρότυπα και ρυθμιστικοί φορείς	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
9. Στην κοινωνία (γενικότερα)	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
10. Άλλη (διευκρινίστε) :	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

Β.2.5. Παρακαλούμε σημειώστε το βαθμό που συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις αναφορικά με το συγκεκριμένο έργο από -3 (Διαφωνώ πλήρως) έως 3 (Συμφωνώ απόλυτα), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
1. Το έργο χαρακτηριζόταν από σαφήνεια στόχων	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
2. Οι στόχοι του έργου ήταν φιλόδοξοι	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
3. Υπήρχε συμπληρωματικότητα των στόχων των εταιρών	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
4. Το επίπεδο ενδιαφέροντος στον οργανισμό ήταν υψηλό	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
5. Το επίπεδο ενδιαφέροντος στους εταίρους ήταν υψηλό.	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
6. Το επίπεδο ενδιαφέροντος στο οικοσύστημα (stakeholders, περιβάλλον) του οργανισμού ήταν υψηλό.	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
7. Οι ερευνητικές δυνατότητες του οργανισμού σας ήταν υψηλές	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
8. Οι ικανότητες διαχείρισης έργων ΕΤΑΚ του οργανισμού σας ήταν υψηλές	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
9. Υπήρχαν δυνατότητες αξιοποίησης των αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ από τον οργανισμό σας	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
10. Οι ερευνητικές δυνατότητες των εταιρών σας ήταν υψηλές	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

⁵⁹ Πρωτογενής παραγωγή στην Οικονομική Επιστήμη ονομάζεται ο παραγωγικός τομέας δραστηριοτήτων με αντικείμενο την απόκτηση ή απόσπαση αγαθών (πρώτων υλών) άμεσης ή έμμεσης κατανάλωσης, κατ' ευθείαν από την φύση.

⁶⁰ Η δευτερογενής παραγωγή αξιοποιεί την πρωτογενή παραγωγή με την μεταποίηση των πρώτων υλών.

11. Υπήρχαν δυνατότητες αξιοποίησης των αποτελεσμάτων από τους εταίρους	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
12. Υπήρχε επάρκεια των ρυθμίσεων για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
13. Υπήρχε σαφής διαδικασία σύναψης συμφωνιών για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
14. Υπήρχε διαθεσιμότητα κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
15. Υπήρχε διαθεσιμότητα κατάλληλου τεχνολογικού εξοπλισμού	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
16. Υπήρχαν οι διαθέσιμες πρόσθετες πηγές χρηματοδότησης του έργου από τον οργανισμό	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
17. Υπήρχαν οι διαθέσιμες πρόσθετες πηγές χρηματοδότησης του έργου από τους εταίρους	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
18. Οι τεχνολογικές εξελίξεις σε άλλα μέρη του κόσμου συνέβαλλαν στην υλοποίηση του έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
19. Το έργο συνέβαλε στην εσωτερική ή/και εξωτερική αναδιάρθρωση και αλλαγή στρατηγικής του οργανισμού	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
20. Οι εμπορικές εξελίξεις σε άλλα μέρη του κόσμου συνέβαλλαν στην υλοποίηση του έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
21. Υπήρχε εύκολη πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
22. Υπήρχε εύκολη πρόσβαση σε κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
23. Υπήρχε εύκολη πρόσβαση σε επιδοτήσεις για την αξιοποίηση του προϊόντος	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
24. Το γενικότερο ελληνικό επιχειρηματικό κλίμα υποστήριξε την υλοποίηση του έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
25. Υπήρχε εύκολη πρόσβαση και υποβοήθηση των εξαγωγών	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
26. Άλλο(διευκρινίστε):	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

Β.2.6. Σε ποίο βαθμό το έργο συνέβαλε στην υλοποίηση των τεχνολογικών στόχων του οργανισμού; Παρακαλούμε βαθμολογήστε με βαθμό από 1 (καθόλου) έως 7 (πάρα πολύ), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
1. Ανάπτυξη νέων προϊόντων για την εγχώρια αγορά	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
2. Ανάπτυξη νέων προϊόντων για εξαγωγή	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
3. Βελτίωση υπάρχοντων προϊόντων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
4. Μίμηση άλλων προϊόντων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
5. Βελτίωση παραγωγικών διαδικασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
6. Μείωση του κόστους παραγωγής	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
7. Απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
8. Απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο εξωτερικό	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
9. Βελτίωση ποιοτικού ελέγχου	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
10. Ανάλυση νέων δραστηριοτήτων Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α)	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
11. Επιτάχυνση υφιστάμενων ερευνητικών προγραμμάτων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
12. Ανάπτυξη τεχνολογικών συνεργασιών	
α. στην Ελλάδα	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
β. στο εξωτερικό	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
13. Πραγματοποίηση συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
14. Αύξηση της τεχνογνωσίας του οργανισμού	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
15. Άλλο (διευκρινίστε):.....	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ

Β.2.7. Πώς θεωρείτε πως επηρέασε η συμμετοχή σας στο έργο τις προοπτικές σας για οποιοδήποτε από τα παρακάτω; Βαθμολογήστε από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή).

1. Συμμετοχή σε άλλα εθνικά έργα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
2. Συμμετοχή σε άλλα Ευρωπαϊκά έργα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
3. Διεξαγωγή εσωτερικών πρόσθετων έργων ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
4. Εμπορική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3

5. Σημερινή πορεία οργανισμού σε θέματα ΕΤΑΚ	-3	-2	-1	0	1	2	3
6. Άλλο:.....	-3	-2	-1	0	1	2	3

B.2.8. Σε περίπτωση που το έργο του οργανισμού σας δεν είχε επιλεγεί για χρηματοδότηση θα:

A. Συνεχίζατε άμεσα την υλοποίηση	Ναι	Όχι	Δεν Γνωρίζω
A.1. Για το σύνολο του Έργου	☐	☐	☐
A.2. Για μέρος του Έργου	☐	☐	☐
B. Αναβάλατε την υλοποίηση για αργότερα			
B.1. Του Έργου στο σύνολο του	☐	☐	☐
B.2. Μέρος του Έργου	☐	☐	☐
Γ. Εγκαταλείπατε το έργο για πάντα	☐	☐	☐

B.2.9. Ποιά ήταν τα αποτελέσματα της συμμετοχής σας στο έργο; Εάν υπήρξε τελικό προϊόν/υπηρεσία/πρόϊόν ήταν αυτό; Παρακαλούμε να περιγράψετε με συντομία.

B.2.10. Βαθμολογήστε τη συμβολή της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) στα κάτωθι ζητήματα από -3 (πολύ κακή) έως 3 (άριστη), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Αξιολόγηση των υποβληθέντων προτάσεων ως προς τον χρόνο αξιολόγησης (αργά- γρήγορα)	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
2. Τεκμηρίωση του αποτελέσματος αξιολόγησης από πλευράς αξιολογητών	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
3. Τεκμηρίωση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού από πλευράς αξιολογητών	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
4. Παρακολούθηση υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
5. Αποσαφήνιση αποριών πάσης φύσεως	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ

6. Επίλυση προβλημάτων	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
7. Χρονική απόκριση εξέτασης αιτημάτων τροποποίησης	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
8. Τεκμηρίωση απόψεων των εκπροσώπων της ΓΓΕΤ	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
9. Χρονική απόκριση στα αιτήματα ελέγχου	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
10. Χρονική απόκριση στην καταβολή της προκαταβολής	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
11. Χρονική απόκριση στην καταβολή των επιχορηγήσεων	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
12. Χρονική απόκριση στην καταβολή της αποπληρωμής	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
13. Έλεγχο του φυσικού αντικειμένου	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
14. Βαθμός προθυμίας ανταπόκρισης των στελεχών της ΓΓΕΤ	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
15. Γενικά ταχύτητα ανταπόκρισης των στελεχών της ΓΓΕΤ	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
16. Επάρκεια του οδηγού εφαρμογής	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
17. Άλλο(διευκρινίστε):	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ

Παρακαλώ σχολιάστε:

Β.2.11. Συγκριτικά με άλλα προγράμματα που είχατε συμμετάσχει, η διαδικασία αξιολόγησης υποβληθέντων προτάσεων του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης είναι:

Πολύ χειρότερη		Ίδια		Πολύ καλύτερη			
-3	-2	-1	0	1	2	3	M/Σ□

B.2.11.1. Σε σχέση με ποιόν φορέα ή/και πρόγραμμα κάνετε την παραπάνω σύγκριση;

B.2.11. Συγκριτικά με άλλα προγράμματα που είχατε συμμετάσχει, η διαδικασία γενικότερης υποστήριξης σας στο πλαίσιο του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης είναι:

Πολύ χειρότερη	Ίδια					Πολύ καλύτερη	
-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ ☐

B.2.11.1. Σε σχέση με ποιόν φορέα ή/και πρόγραμμα κάνετε την παραπάνω σύγκριση;

B.2.12. Θα δηλώνετε ξανά συμμετοχή σε έργο τέτοιου τύπου;

Ναι

Όχι

Παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας:

B.2.13. Ποιές προτάσεις βελτίωσης θα καταθέτατε για τα ακόλουθα θέματα:

B.2.13.A. Διοικητική οργάνωση και υποστήριξη από πλευράς ΓΓΕΤ:

B.2.17.B. Περιεχόμενο του προγράμματος:

B.2.13.Γ. Χρηματοοικονομική υποστήριξη:

Β.2.13.Δ. Αξιολόγηση:

Β.2.13.Ε. Άλλα Θέματα:

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ / ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γ.1.1. Στοιχεία φορέα

Επωνυμία φορέα υπεύθυνου για την υλοποίηση του έργου:	
Έτος ίδρυσης:	
Διεύθυνση:	Πόλη:
Τηλέφωνο:	Fax:
e-mail:	

Γ.1.2. Στοιχεία επικοινωνίας συμμετέχοντα στην συνέντευξη:

Όνοματεπώνυμο: _____	Θέση: _____
Διεύθυνση: _____	Πόλη: _____
Τηλέφωνο: _____ Fax: _____	Email: _____

Γ.1.3. Στοιχεία υπευθύνου του έργου:

Όνοματεπώνυμο: _____
Θέση που κατείχε στον οργανισμό: _____
Διεύθυνση: _____ Πόλη: _____
Τηλέφωνο: _____ Fax: _____ Email: _____
Απασχολείται ο υπεύθυνος ακόμη στον οργανισμό: Ναι ☐ Όχι ☐

Γ.1.4. Πως θα περιγράψατε τον οργανισμό σας;

1. Πανεπιστήμιο	☐
2. Δημόσιο Ερευνητικό Κέντρο	☐
3. Άλλο	☐ .....

Γ.1.5. Πόσο ενεργός ήταν ο οργανισμός σας στους παρακάτω τομείς, πριν την ανακοίνωση του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου ενεργή) έως 7 (πολύ ενεργή), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Έρευνα και Ανάπτυξη	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
2. Τεχνολογικές συνεργασίες με εθνικούς ερευνητικούς φορείς	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
3. Καινοτόμες Δραστηριότητες	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
4. Ανάπτυξη προτύπων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
5. Εφαρμογή πιλοτικού ελέγχου	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
6. Συμμετοχή σε κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
7. Συμμετοχή σε άλλα προγράμματα της ΓΓΕΤ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
8. Άλλο (διευκρινίστε):	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.1.6. Σε ποió βαθμό επηρεάζουν τα παρακάτω τον οργανισμό σας, όσον αφορά την επιδίωξη καινοτομικότητας; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (σε πολύ μεγάλο βαθμό), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Προβλήματα ρευστότητας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
2. Υψηλή εξειδίκευση παγίων (Πάγια και εξοπλισμός που δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλες δραστηριότητες)	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
3. Αδύναμο υπάρχον τεχνολογικό υπόβαθρο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
4. Έλλειψη πληροφόρησης για νέες τεχνολογίες	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
5. Προβληματικό Θεσμικό πλαίσιο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
6. Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
7. Οργανωτικές δυσκαμψίες μέσα στον οργανισμό	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
8. Ανάληψη υπερβολικών οικονομικών κινδύνων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
9. Άλλο:.....	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.1.10. Εάν έχετε δράσεις ΕΤΑΚ, τι είδους προβλήματα αντιμετωπίζετε γενικά στην υλοποίησή τους; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (σε πολύ μεγάλο βαθμό), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Αδυναμία χρηματοδότησης	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
2. Αδυναμία διαχείρισης δράσεων ΕΤΑΚ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
3. Έλλειψη εξειδικευμένου ή κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
4. Αδυναμία απορρόφησης τεχνογνωσίας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
5. Χαμηλό τεχνολογικό υπόβαθρο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
6. Αδυναμία εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων της έρευνας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
7. Άλλο:.....	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.1.12. Είχατε συμμετάσχει σε άλλα συγχρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα πριν τη συμμετοχή σας στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης ;

Ναι Όχι

Γ.1.13. Σε πόσα έργα ΕΤΑΚ έχετε συμμετάσχει μετά την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου έργου ;

Εθνικά Έργα ΕΤΑΚ Μηδέν (0) 1 έως 5 Περισσότερα από 5

Ευρωπαϊκά Έργα ΕΤΑΚ Μηδέν (0) 1 έως 5 Περισσότερα από 5

Γ.1.14. Έχει κατοχυρωμένες πατέντες ο οργανισμός σας;

Ναι Όχι

Εάν διαθέτει διευκρινίστε τον αριθμό αυτών:.....

Παράρτημα Β: Ερωτηματολόγιο προς φορείς

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΤΛΑΝΤΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.

Επιστημονικός Υπεύθυνος έργου: Άγγελος Μαγκλής

Τηλ. : 2310 531000

Fax : 2310 552265

e-mail : amanglis@atlantisresearch.gr

Υπεύθυνος τομέα Ερευνητικών Κοινοπραξιών Τεχνολογικής Ανάπτυξης (για ερωτηματολόγιο) : Δαμβακεράκη Τόνια

Τηλ. : 2310 531000

Fax : 2310 552265

e-mail : tonia.damvakeraki@intrasoft-intl.com

**ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ερευνητικές Κοινοπραξίες
Τεχνολογικής Ανάπτυξης**

Στα πλαίσια του προγράμματος Αποτίμησης δράσεων ΕΤΑΚ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Όνομα Αξιολογητή:	
Ημερομηνία:	

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. Ταυτότητα Έργου

A.1. Γενικά Στοιχεία

A.1.1. Αναφέρετε το ακρωνύμιο και τον τίτλο του έργου:

Ακρωνύμιο:	Τίτλος Έργου:
------------	---------------

A.1.2. Αναφέρετε τις κάτωθι πληροφορίες για το έργο:

Ημερομηνία έναρξης:	
Ημερομηνία ολοκλήρωσης:	
Διάρκεια (μήνες):	
Συνολικός προϋπολογισμός:	
Ύψος της χρηματικής ενίσχυσης (€):	
Ποσοστό απορρόφησης (%):	

A.1.3. Ποιός ήταν ο ρόλος σας στο έργο;

1. Τελικός Χρήστης	☐
2. Κατασκευαστής/πάροχος τεχνολογίας	☐
3. Πάροχος υπηρεσιών	☐
4. Εκπονητής της έρευνας	☐
5. Άλλος :	☐

A.1.4. Αναφέρετε συνεργαζόμενες εταιρίες, φορείς ή υπεργολάβους της κοινοπραξίας και ρόλο του καθενός:

Όνομα Φορέα	Ρόλος στο έργο

A.1.5. Είχατε συνεργαστεί με τους εταίρους του έργου στο παρελθόν πριν από το εν λόγω έργο ;

Ναι Όχι

A.1.5.1. Στην περίπτωση που είχατε συνεργαστεί με τους εταίρους του έργου ξανά, αναφέρετε με πόσους εξ αυτούς.

Έναν Δύο Τρεις Περισσότερους από 4

A.1.5.2. Οι προηγούμενες συνεργασίες έγιναν στο πλαίσιο επιδοτούμενων έργων ή μη-επιδοτούμενων έργων;

Επιδοτούμενων έργων Μη-επιδοτούμενων έργων

A.1.6. Συνεργαστήκατε μαζί τους μετά την λήξη του έργου;

Με κανέναν Με ορισμένους Με όλους

A.1.7. Από την εταιρεία/ οργανισμό σας, ποιος ασχολήθηκε με τη συγγραφή και υποβολή της πρότασης «[Τίτλος Έργου]»: (σημειώστε όσα ισχύουν)

1. Γενικός Διευθυντής	☐
2. Τεχνικός Διευθυντής	☐
3. Τμήμα Πωλήσεων και Μάρκετινγκ	☐
4. Άλλος εσωτερικός Συνεργάτης	☐
5. Συνεργαζόμενοι Εξωτερικοί φορείς	
i. ΑΕΙ	☐
ii. Δημόσιο Ερευνητικό κέντρο	☐
iii. Άλλοι εξωτερικοί φορείς	☐
6. Άλλος :	☐

A.1.8. Πόσα άτομα απασχολήθηκαν για την ολοκλήρωση του έργου:

Α. Αριθμός Επιστημονικών Συνεργατών	
A.1. Μέσα στον οργανισμό:	.....
A.2. Εξωτερικοί συνεργάτες του οργανισμού:	.....
Β. Πόσοι προσλήφθηκαν ειδικά για την κάλυψη των αναγκών του συγκεκριμένου έργου;	
B.1. Επιστημονικοί συνεργάτες:	.....
B.2. Βοηθητικό προσωπικό:	.....
Γ. Πόσοι από αυτούς εξακολουθούν να εργάζονται στον οργανισμό;	
Γ.1. Επιστημονικοί συνεργάτες:	.....
Γ.2. Βοηθητικό προσωπικό:	.....

A.1.9. Ποιοί ήταν οι στόχοι και τα κίνητρα της συμμετοχής του οργανισμού στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Παρακαλούμε βαθμολογήστε από 1 (λίγο σημαντικό) έως 7 (πάρα πολύ σημαντικό), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
18. Ενασχόληση με νέους επιστημονικούς/τεχνολογικούς τομείς	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
19. Βελτίωση κατάρτισης και εξειδίκευσης των εργαζομένων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
20. Επίτευξη νέων επιχειρηματικών συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
21. Επίτευξη νέων ερευνητικών συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
22. Βελτίωση διαδικασιών παραγωγής προϊόντων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
23. Βελτίωση διαδικασίας παροχής υπηρεσιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
24. Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων / υπηρεσιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
25. Κάλυψη τεχνολογικών κενών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
26. Υιοθέτηση νέας τεχνολογίας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
27. Αύξηση της ανταγωνιστικότητας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
28. Παρακολούθηση εξελίξεων ΕΤΑΚ ⁶¹ από τον οργανισμό	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
29. Πρόσβαση σε νέες δεξιότητες που δεν ήταν διαθέσιμες στον οργανισμό μέσω των συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
30. Ανάπτυξη νέων τεχνολογικών ικανοτήτων του οργανισμού μας μέσα από την συνεργασία με τους εταίρους μας στο έργο	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
31. Εύρεση χρηματοδότησης για δράσεις ΕΤΑΚ	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
32. Επιμερισμός κινδύνου της έρευνας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
33. Αύξηση της παραγωγικότητας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
34. Άλλο (διευκρινίστε):	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ

⁶¹Έρευνα Τεχνολογία Ανάπτυξη και Καινοτομία

A.1.10. Το αντικείμενο του έργου αποτελεί για τον οργανισμό μια νέα δραστηριότητα χωρίς προηγούμενο, ή αποτελεί συνέχεια άλλων δραστηριοτήτων που είχαν αναπτυχθεί στο παρελθόν;

ΝΕΑ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΗΣ

A.1.11. Από πού προήρθε η ιδέα για την υλοποίηση του έργου;

A.1.11.1. Προηγούμενη έρευνα που διεξήχθη εσωτερικά

A.1.11.2. Προηγούμενα αποτελέσματα έρευνας που προήρθαν από άλλο έργο ΕΤΑΚ

A.1.11.3. Ήταν ένας νέος τομέας για τον οργανισμό μας

A.1.12. Συνεχίζεται η έρευνα σε αυτόν τον τομέα ή είναι πιθανό να συνεχιστεί ;

Ναι Όχι

A.1.13. Το αντικείμενο του έργου «[Τίτλος Έργου]» σε ποια από τις παρακάτω θεματικές ενότητες εντάσσεται (μπορείτε να απαντήσετε σε περισσότερες από μια αν υπάρχει διεπιστημονική προσέγγιση);

Θεματική ενότητα – Τομείς Εθνικής Προτεραιότητας	Σημειώστε με X
11. Ανανεώσιμες Πηγές και Εξοικονόμηση Ενέργειας	
12. Πολιτισμός – Τουρισμός Έντασης Γνώσης	
13. Αθλητισμός	
14. Τρόφιμα – Υδατοκαλλιέργειες	
15. Μεταφορές - Πλοήγηση	
16. Υγεία - Βιοϊατρική, Διαγνωστικές και Θεραπευτικές Μέθοδοι	
17. Δομημένο Περιβάλλον - Σεισμοί	
18. Νέες Μορφές Οργάνωσης των Επιχειρήσεων, της Εργασίας και της Κατάρτισης	
19. Κοινωνία της Πληροφορίας Α) Ηλεκτρονικό Επιχειρείν Β) Ηλεκτρονική Μάθηση	
20. Άλλος τομέας, προσδιορίστε	

ΕΝΟΤΗΤΑ Β.1. Γενική εντύπωση για την επιρροή του έργου που εκτελέσατε στο πλαίσιο του Προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης

B.1.1. Κατά την άποψη σας πόσο σημαντικές ήταν οι δράσεις έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας (ΕΤΑΚ), του οργανισμού σας πριν την συμμετοχή του στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Μικρής σημασίας

Πολύ σημαντικές

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

B.1.2. Κατά την άποψη σας πόσο σημαντικές είναι οι δράσεις ΕΤΑΚ του οργανισμού μετά την συμμετοχή στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Μικρής σημασίας

Πολύ σημαντικές

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

B.1.3. Πώς αξιολογείτε την επίδραση του έργου στους κάτωθι τομείς; Παρακαλώ βαθμολογήστε από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή), ή στην περίπτωση που δεν είναι σχετικό σημειώστε το κουτάκι Μ/Σ (ΜΗ ΣΧΕΤΙΚΟ).

	Βαθμολογία
6. Ενίσχυση της απασχόλησης	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
7. Ενίσχυση της εγχώριας Οικονομίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
8. Ενίσχυση των τοπικών επιχειρήσεων	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
9. Ενίσχυση της εγχώριας τεχνογνωσίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ
10. Άλλο(διευκρινίστε):.....	-3 -2 -1 0 1 2 3 Μ/Σ

Για απαντήσεις από 2 και πάνω παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας.

B.1.4. Συνολικά, ήταν τα οφέλη της συμμετοχής σας μεγαλύτερα ή μικρότερα από το κόστος της επένδυσής σας;

Το κόστος υπερέβη κατά πολύ τα οφέλη

Τα οφέλη υπερέβησαν σημαντικά το κόστος

-3	-2	-1	0	1	2	3
----	----	----	---	---	---	---

B.1.5. Πώς αξιολογείτε την περιβαλλοντική επίδραση του έργου στους κάτωθι τομείς;

Παρακαλώ βαθμολογήστε από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή), ή σημειώστε μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία							
6. Έκκληση αερίων του θερμοκηπίου	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
7. Διαχείριση Βιομηχανικών αποβλήτων	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
8. Εξοικονόμηση Ενέργειας	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
9. Βέλτιστη χρήση πόρων (π.χ. πρώτων υλών)	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
10. Άλλο(διευκρινίστε):.....	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ

B.1.6. Σε ποίο βαθμό η συμμετοχή σας σε αυτό το έργο επηρέασε την σημερινή πορεία του οργανισμού σας;

Καθόλου

Πολύ μεγάλο βαθμό

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ΕΝΟΤΗΤΑ Β.2. Επιπτώσεις της συμμετοχής σας στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης

Β.2.1. Σε ποιο βαθμό ενσωματώθηκαν αποτελέσματα του έργου στην δραστηριότητα του οργανισμού/επιχείρησής σας; Παρακαλώ βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (πολύ μεγάλο βαθμό).

Καθόλου							Πολύ μεγάλο βαθμό
1	2	3	4	5	6	7	

Β.2.2. Παρακαλούμε βαθμολογήστε τις παρακάτω επιπτώσεις/ αποτελέσματα που είχε η συμμετοχή σας στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης στον οργανισμό σας από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία							
20. Αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
21. Πνευματικά δικαιώματα, εμπορικά σήματα, τεχνογνωσία, κ.λπ.	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
22. Νέες ή βελτιωμένες διαδικασίες, προϊόντα, η υπηρεσίες	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
23. Κύκλος εργασιών / κερδοφορία / ζημιές	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
24. Συμβολή του έργου στην παραγωγικότητα	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
25. Συμβολή του έργου στην ανταγωνιστικότητα	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
26. Σχηματισμός νέων επιχειρηματικών συμμαχιών	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
27. Σχηματισμός νέων ή/και βελτίωση υπαρχόντων συνεργασιών με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
28. Συμβολή του έργου στην φήμη και εικόνα του οργανισμού σας	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
29. Μειωμένοι κίνδυνοι Επιχειρηματικότητας ή Έρευνας	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
30. Συμβολή του έργου στις εξαγωγές και την διεθνή σας παρουσία	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
31. Συμβολή του έργου στη διαμόρφωση της Στρατηγικής του οργανισμού σας	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
32. Συμβολή του έργου στη διαμόρφωση της Τεχνολογικής Στρατηγικής σας	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ
33. Συμβολή του έργου στη δημιουργία spin-off εταιρίας	-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ

34. Συμβολή του έργου στην απόκτηση πρόσβασης σε επιπρόσθετη χρηματοδότηση	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
35. Συμβολή του έργου στην απασχόληση στο τμήμα R&D	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
36. Συμβολή του έργου στον αναπροσανατολισμό της στρατηγικής ΕΤΑΚ του οργανισμού	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
37. Συμβολή του έργου σε μειωμένες ή κατανεμημένες δαπάνες έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
38. Άλλο(διευκρινίστε):	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

Β.2.3. Παρακαλούμε βαθμολογήστε τις παρακάτω επιπτώσεις που είχε η συμμετοχή σας στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης για το προσωπικό του οργανισμού με βαθμό από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
7. Αριθμός Δημοσιεύσεων	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
8. Επιμόρφωση χρήσης νέων εργαλείων και τεχνικών	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
9. Ενίσχυση γνώσεων ή δεξιοτήτων ΕΤΑΚ στο προσωπικό	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
10. Ενισχυμένες προοπτικές σταδιοδρομίας για τους συμμετέχοντες	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
11. Σχέσεις συνεργασίας με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα/ινστιτούτα	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
12. Άλλο(διευκρινίστε):	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ

Β.2.4. Παρακαλούμε βαθμολογήστε τις παρακάτω επιπτώσεις/ αποτελέσματα που είχε η συμμετοχή στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης στις διάφορες κοινότητες χρηστών με βαθμό από -3 (αρνητική επιρροή) έως 3 (θετική επιρροή), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
11. Άλλα τμήματα του οργανισμού σας	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
12. Στους εταίρους του έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
13. Στην ερευνητική κοινότητα	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

14. Στον πρωτογενή ⁶² τομέα γενικά	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
15. Στον δευτερογενή ⁶³ τομέα γενικά	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
16. Τον τομέα παροχής υπηρεσιών π.χ. χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, υγεία κ.λπ.	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
17. Στις τοπικές, εθνικές ή ευρωπαϊκές διοικήσεις και φορείς χάραξης πολιτικής	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
18. Πρότυπα και ρυθμιστικοί φορείς	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
19. Στην κοινωνία (γενικότερα)	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
20. Άλλη (διευκρινίστε) :	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

Β.2.5. Παρακαλούμε σημειώστε το βαθμό που συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις αναφορικά με το συγκεκριμένο έργο από -3 (Διαφωνώ πλήρως) έως 3 (Συμφωνώ απόλυτα), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
27. Το έργο χαρακτηριζόταν από σαφήνεια στόχων	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
28. Οι στόχοι του έργου ήταν φιλόδοξοι	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
29. Υπήρχε συμπληρωματικότητα των στόχων των εταιρών	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
30. Το επίπεδο ενδιαφέροντος στον οργανισμό ήταν υψηλό	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
31. Το επίπεδο ενδιαφέροντος στους εταίρους ήταν υψηλό.	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
32. Το επίπεδο ενδιαφέροντος στο οικοσύστημα (stakeholders, περιβάλλον) του οργανισμού ήταν υψηλό.	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
33. Οι ερευνητικές δυνατότητες του οργανισμού σας ήταν υψηλές	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
34. Οι ικανότητες διαχείρισης έργων ΕΤΑΚ του οργανισμού σας ήταν υψηλές	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
35. Υπήρχαν δυνατότητες αξιοποίησης των αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ από τον οργανισμό σας	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
36. Οι ερευνητικές δυνατότητες των εταιρών σας ήταν υψηλές	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

⁶² Πρωτογενής παραγωγή στην Οικονομική Επιστήμη ονομάζεται ο παραγωγικός τομέας δραστηριοτήτων με αντικείμενο την απόκτηση ή απόσπαση αγαθών (πρώτων υλών) άμεσης ή έμμεσης κατανάλωσης, κατ' ευθείαν από την φύση.

⁶³ Η δευτερογενής παραγωγή αξιοποιεί την πρωτογενή παραγωγή με την μεταποίηση των πρώτων υλών.

37. Υπήρχαν δυνατότητες αξιοποίησης των αποτελεσμάτων από τους εταίρους	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
38. Υπήρχε επάρκεια των ρυθμίσεων για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
39. Υπήρχε σαφής διαδικασία σύναψης συμφωνιών για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
40. Υπήρχε διαθεσιμότητα κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
41. Υπήρχε διαθεσιμότητα κατάλληλου τεχνολογικού εξοπλισμού	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
42. Υπήρχαν οι διαθέσιμες πρόσθετες πηγές χρηματοδότησης του έργου από τον οργανισμό	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
43. Υπήρχαν οι διαθέσιμες πρόσθετες πηγές χρηματοδότησης του έργου από τους εταίρους	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
44. Οι τεχνολογικές εξελίξεις σε άλλα μέρη του κόσμου συνέβαλλαν στην υλοποίηση του έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
45. Το έργο συνέβαλε στην εσωτερική ή/και εξωτερική αναδιάρθρωση και αλλαγή στρατηγικής του οργανισμού	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
46. Οι εμπορικές εξελίξεις σε άλλα μέρη του κόσμου συνέβαλλαν στην υλοποίηση του έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
47. Υπήρχε εύκολη πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
48. Υπήρχε εύκολη πρόσβαση σε κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
49. Υπήρχε εύκολη πρόσβαση σε επιδοτήσεις για την αξιοποίηση του προϊόντος	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
50. Το γενικότερο ελληνικό επιχειρηματικό κλίμα υποστήριξε την υλοποίηση του έργου	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
51. Υπήρχε εύκολη πρόσβαση και υποβοήθηση των εξαγωγών	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ
52. Άλλο(διευκρινίστε):	-3 -2 -1 0 1 2 3 M/Σ

Β.2.6. Σε ποίο βαθμό το έργο συνέβαλε στην υλοποίηση των τεχνολογικών στόχων του οργανισμού; Παρακαλούμε βαθμολογήστε με βαθμό από 1 (καθόλου) έως 7 (πάρα πολύ), ή μη σχετικό (M/Σ).

	Βαθμολογία
16. Ανάπτυξη νέων προϊόντων για την εγχώρια αγορά	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
17. Ανάπτυξη νέων προϊόντων για εξαγωγή	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ

18. Βελτίωση υπαρχόντων προϊόντων	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
19. Μίμηση άλλων προϊόντων	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
20. Βελτίωση παραγωγικών διαδικασιών	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
21. Μείωση του κόστους παραγωγής	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
22. Απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
23. Απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο εξωτερικό	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
24. Βελτίωση ποιοτικού ελέγχου	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
25. Ανάληψη νέων δραστηριοτήτων Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A)	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
26. Επιτάχυνση υφιστάμενων ερευνητικών προγραμμάτων	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
27. Ανάπτυξη τεχνολογικών συνεργασιών	
α. στην Ελλάδα	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
β. στο εξωτερικό	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
28. Πραγματοποίηση συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
29. Αύξηση της τεχνογνωσίας του οργανισμού	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
30. Άλλο (διευκρινίστε):.....	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ

B.2.7. Πώς θεωρείτε πως επηρέασε η συμμετοχή σας στο έργο τις προοπτικές σας για οποιοδήποτε από τα παρακάτω; Βαθμολογήστε από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή).

7. Συμμετοχή σε άλλα εθνικά έργα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
8. Συμμετοχή σε άλλα Ευρωπαϊκά έργα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
9. Διεξαγωγή εσωτερικών πρόσθετων έργων ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
10. Εμπορική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
11. Σημερινή πορεία οργανισμού σε θέματα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
12. Άλλο:.....	-3 -2 -1 0 1 2 3

B.2.8. Σε περίπτωση που το έργο του οργανισμού σας δεν είχε επιλεγεί για χρηματοδότηση θα:

A. Συνεχίζατε άμεσα την υλοποίηση	Ναι	Όχι	Δεν Γνωρίζω
--	------------	------------	--------------------

A.1. Για το σύνολο του Έργου	☐	☐	☐
A.2. Για μέρος του Έργου	☐	☐	☐
B. Αναβάλατε την υλοποίηση για αργότερα			
B.1. Του Έργου στο σύνολο του	☐	☐	☐
B.2. Μέρος του Έργου	☐	☐	☐
Γ. Εγκαταλείπατε το έργο για πάντα	☐	☐	☐

B.2.9. Ποιά ήταν τα αποτελέσματα της συμμετοχής σας στο έργο; Εάν υπήρξε τελικό προϊόν/υπηρεσία ποιο ήταν αυτό; Παρακαλούμε να περιγράψετε με συντομία.

B.2.10. Ποιός είναι ο κύκλος εργασιών που προέρχεται από νέα ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα ή υπηρεσίες για την επιχείρηση / οργανισμό σας και τον κλάδο σας συνολικά, και είναι αποτέλεσμα της έρευνας από τη συγκεκριμένη συμμετοχή:

	2009-2013	2014	Δεν Γνωρίζω/ Μη Σχετικό
Κύκλος εργασιών για τον οργανισμό και τον κλάδο, ως αποτέλεσμα του έργου(€)			

Παρακαλώ σχολιάστε

B.2.11. Ποιός είναι ο κύκλος εργασιών που προέρχεται από νέα ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα ή υπηρεσίες μόνο για την επιχείρηση/οργανισμό αλλά όχι και για τον κλάδο σας, και είναι αποτέλεσμα της έρευνας από τη συγκεκριμένη συμμετοχή:

	2009-2013	2014	Δεν Γνωρίζω/ Μη Σχετικό
Κύκλος εργασιών ως αποτέλεσμα του έργου (€)			

Παρακαλώ σχολιάστε

B.2.12. Από τον κύκλο εργασιών που στηρίζεται στα νέα ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα ή υπηρεσίες που προήλθαν από τη συμμετοχή σας στο έργο ποιο ποσοστό (%) αφορά εξαγωγές και σε ποιές χώρες;

	2009-2013	2014
Εξαγωγές (%)		
Χώρες Εξαγωγών		

B.2.13. Βαθμολογήστε τη συμβολή της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) στα κάτωθι ζητήματα από -3 (πολύ κακή) έως 3 (άριστη), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Αξιολόγηση των υποβληθέντων προτάσεων ως προς τον χρόνο αξιολόγησης (αργά- γρήγορα)	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
2. Τεκμηρίωση του αποτελέσματος αξιολόγησης από πλευράς αξιολογητών	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
3. Τεκμηρίωση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού από πλευράς αξιολογητών	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
4. Παρακολούθηση υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
5. Αποσαφήνιση αποριών πάσης φύσεως	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
6. Επίλυση προβλημάτων	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
7. Χρονική απόκριση εξέτασης αιτημάτων τροποποίησης	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
8. Τεκμηρίωση απόψεων των εκπροσώπων της ΓΓΕΤ	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ

9. Χρονική απόκριση στα αιτήματα ελέγχου	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
10. Χρονική απόκριση στην καταβολή της προκαταβολής	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
11. Χρονική απόκριση στην καταβολή των επιχορηγήσεων	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
12. Χρονική απόκριση στην καταβολή της αποπληρωμής	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
13. Έλεγχο του φυσικού αντικειμένου	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
14. Βαθμός προθυμίας ανταπόκρισης των στελεχών της ΓΓΕΤ	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
15. Γενικά ταχύτητα ανταπόκρισης των στελεχών της ΓΓΕΤ	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
16. Επάρκεια του οδηγού εφαρμογής	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
17. Άλλο(διευκρινίστε):	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ

Παρακαλώ σχολιάστε:

B.2.14. Συγκριτικά με άλλα προγράμματα που είχατε συμμετάσχει, η διαδικασία αξιολόγησης υποβληθέντων προτάσεων του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης είναι:

Πολύ χειρότερη	Ίδια	Πολύ καλύτερη
-3	-2 -1 0 1 2 3	M/Σ□

B.2.14.1. Σε σχέση με ποιόν φορέα ή/και πρόγραμμα κάνετε την παραπάνω σύγκριση;

B.2.15. Συγκριτικά με άλλα προγράμματα που είχατε συμμετάσχει, η διαδικασία γενικότερης υποστήριξης σας στο πλαίσιο του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης είναι:

Πολύ χειρότερη	Ίδια	Πολύ καλύτερη
-3	-2 -1 0 1 2 3	M/Σ□

B.2.15.1. Σε σχέση με ποιόν φορέα ή/και πρόγραμμα κάνετε την παραπάνω σύγκριση;

B.2.16. Θα δηλώνετε ξανά συμμετοχή σε έργο τέτοιου τύπου;

Ναι

Όχι

Παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας:

B.2.17. Ποιές προτάσεις βελτίωσης θα καταθέτατε για τα ακόλουθα θέματα:

B.2.17.A. Διοικητική οργάνωση και υποστήριξη από πλευράς ΓΓΕΤ:

B.2.17.B. Περιεχόμενο του προγράμματος:

B.2.17.Γ. Χρηματοοικονομική υποστήριξη:

B.2.17.Δ. Αξιολόγηση:

B.2.17.E. Άλλα Θέματα:

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ / ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γ.1.1. Στοιχεία φορέα

Επωνυμία φορέα υπεύθυνου για την υλοποίηση του έργου:	
Έτος ίδρυσης:	
Διεύθυνση:	Πόλη:
Τηλέφωνο:	Fax:
e-mail:	

Γ.1.2. Στοιχεία επικοινωνίας συμμετέχοντα στην συνέντευξη:

Όνοματεπώνυμο: _____	Θέση: _____
Διεύθυνση: _____	Πόλη: _____
Τηλέφωνο: _____ Fax: _____	Email: _____

Γ.1.3. Στοιχεία υπευθύνου του έργου:

Όνοματεπώνυμο: _____
Θέση που κατείχε στον οργανισμό: _____
Διεύθυνση: _____ Πόλη: _____
Τηλέφωνο: _____ Fax: _____ Email: _____
Απασχολείται ο υπεύθυνος ακόμη στον οργανισμό: Ναι ☐ Όχι ☐

Γ.1.4. Πως θα περιγράφατε τον οργανισμό σας;

1. Μικρή Επιχείρηση	☐
2. Μεσαία Επιχείρηση	☐
3. Μεγάλη Επιχείρηση	☐
4. Πανεπιστήμιο	☐
5. Δημόσιο Ερευνητικό Κέντρο	☐
6. Άλλο	☐ .....

Γ.1.5. Θεματικός Τομέας του Οργανισμού:

1. Γεωργία, Αλιεία, Κτηνοτροφία και Βιοτεχνολογία	☐
2. Τρόφιμα/ Ποτά	☐
3. Ενέργεια	☐
4. Περιβάλλον	☐
5. Χημικές διεργασίες	☐
6. Φαρμακευτικά/ Καλλυντικά προϊόντα	☐
7. Υλικά	☐
8. Πληροφορική, Τηλεπικοινωνίες και Αυτοματισμοί	☐
9. Άλλο	☐

Γ.1.6. Παρακαλώ αναφέρετε τους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) της κύριας δραστηριότητας της επιχείρησής σας, εάν είστε επιχείρηση (από το έντυπο Ε3).

Γ.1.7. Κυριότερα προϊόντα ή υπηρεσίες του οργανισμού σας:

	Ποσοστό (%) επί του κύκλου εργασιών (2009)	Ποσοστό (%) επί του κύκλου εργασιών (2014)
A.		
B.		
Γ.		

Γ.1.8. Αναφέρετε τα ακόλουθα δεδομένα του οργανισμού σας για τα ακόλουθα έτη:

	2009	2014
Κύκλος Εργασιών (€)		
Καθαρά Κέρδη (€)		
R&D συνεργασίες		
Δαπάνες R&D		
Εξαγωγές ως ποσοστό (%) επί των συνολικών πωλήσεων		

Μόνιμο προσωπικό		
Διδάκτορες & μεταπτυχιακοί		
Πτυχιούχοι ΑΕΙ		
Λοιπό προσωπικό		

Γ.1.9. Πόσο ενεργός ήταν ο οργανισμός σας στους παρακάτω τομείς, πριν την ανακοίνωση του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου ενεργή) έως 7 (πολύ ενεργή), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
9. Έρευνα και Ανάπτυξη	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
10. Αγορά τεχνολογίας (licensing από το εξωτερικό)	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
11. Πώληση τεχνολογίας σε τρίτους φορείς	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
12. Τεχνολογικές συνεργασίες με εθνικούς ερευνητικούς φορείς	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
13. Καινοτόμες Δραστηριότητες	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
14. Ανάπτυξη προτύπων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
15. Εφαρμογή πιλοτικού ελέγχου	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
16. Συμμετοχή σε κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
17. Συμμετοχή σε άλλα προγράμματα της ΓΓΕΤ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
18. Άλλο (διευκρινίστε):	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.1.10. Σε ποιό βαθμό επηρεάζουν τα παρακάτω τον οργανισμό σας, όσον αφορά την επιδίωξη καινοτομικότητας; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (σε πολύ μεγάλο βαθμό), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
10. Έντονος ανταγωνισμός	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
11. Υψηλά εμπόδια εισόδου σε νέα αγορά λόγω κυρίαρχης θέσης άλλων επιχειρήσεων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
12. Προβλήματα ρευστότητας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
13. Υψηλός Δανεισμός	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
14. Υψηλή εξειδίκευση παγίων (Πάγια και εξοπλισμός που δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλες δραστηριότητες)	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
15. Αδύναμο υπάρχον τεχνολογικό υπόβαθρο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
16. Έλλειψη πληροφόρησης για νέες τεχνολογίες	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
17. Προβληματικό Θεσμικό πλαίσιο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

18. Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
19. Προβλήματα Μάρκετινγκ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
20. Έλλειψη ενδιαφέροντος του αγοραστικού κοινού για νέα προϊόντα	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
21. Έλλειψη πληροφόρησης για νέες αγορές	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
22. Οργανωτικές δυσκαμψίες μέσα στον οργανισμό	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
23. Ανάληψη υπερβολικών οικονομικών κινδύνων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
24. Δυσλειτουργίες του τραπεζικού συστήματος	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
25. Άλλο:.....	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.1.11. Εάν έχετε δράσεις ΕΤΑΚ, τι είδους προβλήματα αντιμετωπίζετε γενικά στην υλοποίησή τους; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (σε πολύ μεγάλο βαθμό), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
8. Αδυναμία χρηματοδότησης	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
9. Αδυναμία διαχείρισης δράσεων ΕΤΑΚ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
10. Έλλειψη εξειδικευμένου ή κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
11. Αδυναμία απορρόφησης τεχνογνωσίας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
12. Χαμηλό τεχνολογικό υπόβαθρο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
13. Αδυναμία εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων της έρευνας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
14. Άλλο:.....	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.1.12. Κατά την περίοδο 2009-2014 (συμπεριλαμβανομένων), εισήγαγε ο οργανισμός σας:

	Ναι	Όχι
Νέα ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα ή υπηρεσίες	☐	☐
Νέες ή σημαντικά βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής	☐	☐

Γ.1.12.1. Μπορείτε να δώσετε (κατ' εκτίμηση) τον αριθμό των νέων προϊόντων / υπηρεσιών που εισήγαγε την προαναφερθείσα περίοδο ο οργανισμός σας;

Γ.1.12.2. Μπορείτε να δώσετε (κατ' εκτίμηση) τον αριθμό των νέων μεθόδων παραγωγής που εισήγαγε την προαναφερθείσα περίοδο ο οργανισμός σας;

Γ.1.13. Κατά την περίοδο 2009-2014 (συμπεριλαμβανομένων), υπήρξαν:

α. Καινοτόμα προϊόντα/υπηρεσίες που εισήγαγε ο οργανισμός σας, τα οποία θεωρούνται νέα/νέες στην αγορά σας;

Ναι Όχι Δεν γνωρίζω

β. Καινοτόμες μέθοδοι παραγωγής που εισήγαγε ο οργανισμός σας, οι οποίες θεωρούνται νέες στην αγορά σας;

Ναι Όχι Δεν γνωρίζω

Παρακαλώ διευκρινίστε με ποιόν τρόπο εννοείτε / ορίζετε το <<νέες στην αγορά σας>> της ερώτησης.

Γ.1.14. Κατά την περίοδο 2009-2014 (συμπεριλαμβανομένων), είχατε συνεργαστεί με άλλες επιχειρήσεις / οργανισμούς για την εκπόνηση καινοτομικών δραστηριοτήτων;

Ναι Όχι Δεν γνωρίζω

Γ.1.15. Υπήρξε το πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης αφορμή για να ιδρύσετε τμήμα Έρευνας & Ανάπτυξης;

Ναι Όχι

Γ.1.16. Είχατε συμμετάσχει σε άλλα συγχρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα πριν τη συμμετοχή σας στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης ;

Ναι Όχι

Γ.1.17. Σε πόσα έργα ΕΤΑΚ έχετε συμμετάσχει μετά την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου έργου ;

Εθνικά Έργα ΕΤΑΚ Μηδέν (0) 1 έως 5 Περισσότερα από 5

Ευρωπαϊκά Έργα ΕΤΑΚ Μηδέν (0) 1 έως 5 Περισσότερα από 5

Γ.1.18. Αν ο οργανισμός σας έχει δαπάνες ΕΤΑΚ, από ποιές πηγές χρηματοδοτούνται και σε ποιό ποσοστό:

		Ποσοστό (%)
Γ.1.18.1. Εθνικά ερευνητικά προγράμματα	☐	.....
Γ.1.18.2. Κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα	☐	.....
Γ.1.18.3. Ιδίου πόρους	☐	.....
Γ.1.18.4. Άλλο (διευκρινίστε):	☐	.....

Γ.1.19. Ποιες ήταν και είναι οι δαπάνες ΕΤΑΚ του οργανισμού σας (κατά προσέγγιση);

	2009	2014
Δαπάνες (€)		
Δαπάνες ως ποσοστό (%) επί του κύκλου εργασιών		

Γ.1.20. Βαθμολογήστε την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα στην ικανότητα του οργανισμού σας για δράσεις ΕΤΑΚ:

Αρνητική						Θετική	
-3	-2	-1	0	1	2	3	

Γ.1.21. Έχει κατοχυρωμένες πατέντες ο οργανισμός σας;

Ναι Όχι

Εάν διαθέτει διευκρινίστε τον αριθμό αυτών:.....

**Παράρτημα Γ: Ερωτηματολόγιο για μη-εγκεκριμένα έργα
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΤΛΑΝΤΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.

Επιστημονικός Υπεύθυνος έργου: Άγγελος Μαγκλής

Τηλ. : [2310 531000](tel:2310531000)

Fax : [2310 552265](tel:2310552265)

e-mail : amanglis@atlantisresearch.gr

Υπεύθυνος τομέα Ερευνητικών Κοινοπραξιών Τεχνολογικής Ανάπτυξης (για
ερωτηματολόγιο) : Δαμβακεράκη Τόνια

Τηλ. : [2310 531000](tel:2310531000)

Fax : [2310 552265](tel:2310552265)

e-mail : tonia.damvakeraki@intrasoft-intl.com

**ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ερευνητικές Κοινοπραξίες
Τεχνολογικής Ανάπτυξης**

Στο πλαίσιο του προγράμματος Αποτίμησης δράσεων ΕΤΑΚ

ΜΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Όνομα Αξιολογητή:	
Ημερομηνία:	

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. Ταυτότητα Έργου

A.1. Γενικά Στοιχεία

A.1.1. Αναφέρετε τον τίτλο και το ακρωνύμιο του έργου:

Ακρωνύμιο:	Τίτλος:
------------	---------

A.1.2. Αναφέρετε τις παρακάτω πληροφορίες για το υποβληθέν μη εγκεκριμένο έργο:

Προβλεπόμενη Διάρκεια (μήνες):	
Προβλεπόμενος Συνολικός προϋπολογισμός:	
Προβλεπόμενο Ύψος της χρηματικής ενίσχυσης (€):	

A.1.3. Ποιός θα ήταν ο ρόλος σας στο έργο;

1. Τελικός Χρήστης	☐
2. Κατασκευαστής/πάροχος τεχνολογίας	☐
3. Πάροχος υπηρεσιών	☐
4. Εκπονητής της έρευνας	☐
5. Άλλος :	☐

A.1.4. Αναφέρετε συνεργαζόμενες εταιρίες, φορείς ή υπεργολάβους της κοινοπραξίας και ρόλο του καθενός:

Όνομα Φορέα	Ρόλος στο έργο

A.1.5. Είχατε συνεργαστεί με τους εταίρους του έργου στο παρελθόν πριν από το εν λόγω έργο;

Ναι Όχι

A.1.6. Στην περίπτωση που είχατε συνεργαστεί με τους εταίρους του έργου ξανά, αναφέρετε με πόσους εξ αυτούς.

Έναν Δύο Τρεις Περισσότερους από 4

A.1.6.1. Οι προηγούμενες συνεργασίες έγιναν στο πλαίσιο επιδοτούμενων έργων ή μη-επιδοτούμενων έργων;

Επιδοτούμενων έργων Μη-επιδοτούμενων έργων

A.1.7. Συνεργαστήκατε μαζί τους μετά την απόρριψη του έργου;

Όχι Ναι, με ορισμένους Ναι, με όλους

A.1.8. Από την εταιρεία/ οργανισμό σας, ποιος ασχολήθηκε με τη συγγραφή και υποβολή της πρότασης «[Τίτλος Έργου]» (σημειώστε όσα ισχύουν):

1. Γενικός Διευθυντής	☐
2. Τεχνικός Διευθυντής	☐
3. Τμήμα Πωλήσεων και Μάρκετινγκ	☐
4. Άλλος εσωτερικός Συνεργάτης	☐
5. Συνεργαζόμενοι Εξωτερικοί φορείς	
i. ΑΕΙ	☐
ii. Δημόσιο Ερευνητικό Κέντρο	☐
iii. Άλλοι εξωτερικοί φορείς	☐
6. Άλλος :	☐

A.1.9. Ποιοί ήταν οι στόχοι και τα κίνητρα της υποβολής πρότασης για συμμετοχή της εταιρείας / οργανισμού σας στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Παρακαλούμε βαθμολογήστε από 1 (λίγο σημαντικό) έως 7 (πάρα πολύ σημαντικό), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
1. Ενασχόληση με νέους επιστημονικούς/τεχνολογικούς τομείς	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
2. Βελτίωση κατάρτισης και εξειδίκευσης των εργαζομένων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
3. Επίτευξη νέων επιχειρηματικών συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
4. Επίτευξη νέων ερευνητικών συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
5. Βελτίωση διαδικασιών παραγωγής προϊόντων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ

6. Βελτίωση διαδικασίας παροχής υπηρεσιών	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
7. Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων / υπηρεσιών	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
8. Κάλυψη τεχνολογικών κενών	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
9. Υιοθέτηση νέας τεχνολογίας	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
10. Αύξηση της ανταγωνιστικότητας	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
11. Παρακολούθηση εξελίξεων ΕΤΑΚ ⁶⁴ από τον οργανισμό	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
12. Πρόσβαση σε νέες δεξιότητες που δεν ήταν διαθέσιμες στον οργανισμό μέσω των συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
13. Ανάπτυξη νέων τεχνολογικών ικανοτήτων του οργανισμού μας μέσα από την συνεργασία με τους εταίρους μας στο έργο	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
14. Εύρεση χρηματοδότησης για δράσεις ΕΤΑΚ	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
15. Επιμερισμός κινδύνου της έρευνας	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
16. Αύξηση της παραγωγικότητας	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ
17. Άλλο (διευκρινίστε):	1 2 3 4 5 6 7 M/Σ

A.1.10. Το αντικείμενο του έργου αποτελεί για την επιχείρηση μια νέα δραστηριότητα χωρίς προηγούμενο, ή αποτελεί συνέχεια άλλων δραστηριοτήτων που είχαν αναπτυχθεί στο παρελθόν;

ΝΕΑ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΗΣ

⁶⁴Έρευνα Τεχνολογία Ανάπτυξη και Καινοτομία

ΕΝΟΤΗΤΑ Β.1. Γενική εντύπωση για Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης

Β.1.1. Κατά την άποψη σας πόσο σημαντικές ήταν οι δράσεις έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας (ΕΤΑΚ), της εταιρίας/ οργανισμού σας πριν από την αίτηση συμμετοχής της στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Μικρής σημασίας

Πολύ σημαντικές

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Β.1.2. Κατά την άποψη σας πόσο σημαντικές είναι οι δράσεις ΕΤΑΚ της εταιρίας / οργανισμού σας σήμερα;

Μικρής σημασίας

Πολύ σημαντικές

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Β.1.3. Ενημερωθήκατε έγκαιρα για την απόρριψη της πρότασης σας;

Ναι Όχι

Β.1.4. Ενημερωθήκατε με σαφήνεια για τους λόγους απόρριψης της πρότασης σας;

Ναι Όχι

Β.1.5. Έχετε κατανοήσει πλήρως τους λόγους απόρριψης της πρότασης σας;

Ναι Όχι

Β.1.6. Συμφωνείτε με την αιτιολόγηση απόρριψης της πρότασης σας;

Ναι Όχι

Β.1.7. Είστε ικανοποιημένοι από την διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Ναι Όχι

B.1.8. Έχετε να καταθέσετε προτάσεις βελτίωσης της διαδικασίας αξιολόγησης; Παρακαλώ σχολιάστε:

B.1.9. Συγκριτικά με άλλα προγράμματα που είχατε συμμετάσχει, η διαδικασία αξιολόγησης υποβληθέντων προτάσεων του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης είναι:

Πολύ χειρότερη

Ίδια

Πολύ καλύτερη

-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ ☐
----	----	----	---	---	---	---	------------------------------

B.1.9.1. Σε σχέση με ποιόν φορέα ή/και πρόγραμμα κάνετε την παραπάνω σύγκριση;

B.1.10. Συγκριτικά με άλλα προγράμματα που είχατε συμμετάσχει, η αιτιολόγηση της απόρριψης της πρότασης σας στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης είναι:

Λιγότερο εμπειρισταωμένη

Ίδια

Περισσότερο εμπειρισταωμένη

-3	-2	-1	0	1	2	3	Μ/Σ ☐
----	----	----	---	---	---	---	------------------------------

B.1.10.1. Σε σχέση με ποιόν φορέα ή/και πρόγραμμα κάνετε την παραπάνω σύγκριση;

ΕΝΟΤΗΤΑ Β.2. Επιπτώσεις της μη συμμετοχής στο Πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης

Β.2.1. Πώς θεωρείτε ότι επηρέασε η μη συμμετοχή σας στο πρόγραμμα τις προοπτικές σας για τα παρακάτω; Βαθμολογήστε από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή).

	Βαθμολογία
1. Συμμετοχή σε άλλα εθνικά Έργα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
2. Συμμετοχή σε άλλα Ευρωπαϊκά Έργα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
3. Διεξαγωγή εσωτερικών πρόσθετων έργων ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
4. Εμπορική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
5. Σημερινή πορεία οργανισμού σε θέματα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
6. Άλλο:.....	-3 -2 -1 0 1 2 3

Β.2.2. Ποιά ήταν η τύχη της προτεινόμενης δράσης ΕΤΑΚ;

A. Συνεχίσατε άμεσα την υλοποίηση	Ναι	Όχι	Δεν Γνωρίζω
A.1. Για το σύνολο του Έργου	☐	☐	☐
A.2. Για μέρος του Έργου	☐	☐	☐
B. Αναβάλατε την υλοποίηση για αργότερα			
B.1. Του Έργου στο σύνολο του	☐	☐	☐
B.2. Μέρος του Έργου	☐	☐	☐
Γ. Εγκαταλείψατε το έργο για πάντα	☐	☐	☐

Αν **δεν συνεχίσατε** την υλοποίηση του έργου, παρακαλώ προχωρήστε στην ερώτηση **B.2.7.**

Β.2.3. Αν συνεχίσατε την υλοποίηση του έργου ποια ήταν τα αποτελέσματα του έργου; Υπήρξε τελικό προϊόν/υπηρεσία;

B.2.4. Αν συνεχίσατε την υλοποίηση του έργου και υπήρξε τελικό προϊόν/υπηρεσία ποιός είναι ο κύκλος εργασιών που προέρχεται από το νέο ή σημαντικά βελτιωμένο προϊόν/υπηρεσία:

	2009-2013	2014	Δεν γνωρίζω/ Μη Σχετικό
Κύκλος Εργασιών (€)			

B.2.5. Ήταν νέο για την αγορά το τελικό προϊόν/ υπηρεσία;

Ναι Όχι

B.2.6. Από τον κύκλο εργασιών που στηρίζεται στο νέο καινοτομικό προϊόν ή υπηρεσία που παρήχθει χωρίς την συμμετοχή σας στο πρόγραμμα Κοινοπραξίες, τι ποσοστό (%) αφορά εξαγωγές και σε ποιές χώρες;

	2009-2013	2014
Εξαγωγές (%)		
Χώρες Εξαγωγών		

B.2.7. Βαθμολογήστε τη συμβολή της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας στα παρακάτω ζητήματα με βαθμό από -3 (πολύ κακή) έως 3 (άριστη), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Αξιολόγηση των υποβληθέντων προτάσεων ως προς τον χρόνο αξιολόγησης (αργά- γρήγορα)	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
2. Τεκμηρίωση του αποτελέσματος αξιολόγησης από πλευράς αξιολογητών	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
3. Τεκμηρίωση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού από πλευράς αξιολογητών	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
4. Αποσαφήνιση αποριών για την διαδικασία υποβολής πρότασης	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ

5. Επίλυση προβλημάτων κατά την διαδικασία υποβολής πρότασης	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
6. Τεκμηρίωση απόψεων των στελεχών της ΓΓΕΤ	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
7. Βαθμός προθυμίας /ανταπόκρισης των στελεχών της ΓΓΕΤ	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
8. Επάρκεια του οδηγού εφαρμογής	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
9. Άλλο(διευκρινίστε):	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ

Παρακαλώ σχολιάστε:

B.2.8. Σε ποιό βαθμό η μη συμμετοχή σας σε αυτό το έργο επηρέασε την σημερινή πορεία του οργανισμού σας;

Καθόλου							Πολύ μεγάλο βαθμό
1	2	3	4	5	6	7	

B.2.9. Θα δηλώνατε ξανά συμμετοχή σε έργο τέτοιου τύπου;

Ναι

Όχι

Παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας:

B.2.10. Ποιές προτάσεις βελτίωσης θα καταθέτατε για τα ακόλουθα θέματα:

B.2.10.A. Διοικητική οργάνωση και υποστήριξη από πλευράς ΓΓΕΤ:

Β.2.10.Β. Περιεχόμενο του προγράμματος:

Β.2.10.Γ. Χρηματοοικονομική υποστήριξη:

Β.2.10.Δ. Αξιολόγηση:

Β.2.10.Ε. Άλλα Θέματα:

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ / ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γ.1.1. Στοιχεία φορέα

Επωνυμία φορέα υπεύθυνου για την υλοποίηση του έργου:	
Έτος ίδρυσης:	
Διεύθυνση:	Πόλη:
Τηλέφωνο:	Fax:
e-mail:	

Γ.1.2. Στοιχεία επικοινωνίας Συμμετέχοντα στην συνέντευξη:

Όνοματεπώνυμο: _____	Θέση: _____
Διεύθυνση: _____	Πόλη: _____
Τηλέφωνο: _____ Fax: _____	Email: _____

Γ.1.3. Στοιχεία υπευθύνου του έργου:

Όνοματεπώνυμο: _____
Θέση που κατείχε στον οργανισμό: _____
Διεύθυνση: _____ Πόλη: _____
Τηλέφωνο: _____ Fax: _____ Email: _____
Απασχολείται ο υπεύθυνος ακόμη στην εταιρία: Ναι ☐ Όχι ☐

Γ.1.4. Πώς θα περιγράψατε τον οργανισμό σας;

1. Μικρή Επιχείρηση	☐
2. Μεσαία Επιχείρηση	☐
3. Μεγάλη Επιχείρηση	☐
4. Πανεπιστήμιο	☐
5. Ερευνητικό Κέντρο	☐
6. Δημόσιος Οργανισμός	☐
7. Άλλο	☐ .....

Γ.1.5. Παρακαλώ αναφέρετε τους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) της κύριας δραστηριότητας της επιχείρησής σας, εάν είστε επιχείρηση (από το έντυπο Ε3).

Γ.1.6. Κυριότερα προϊόντα ή υπηρεσίες του οργανισμού σας:

	Ποσοστό (%) επί του κύκλου εργασιών (2009)	Ποσοστό (%) επί του κύκλου εργασιών (2014)
A.		
B.		
Γ.		

Γ.1.7. Αναφέρετε τα ακόλουθα δεδομένα του οργανισμού σας για τα ακόλουθα έτη:

	2009	2014
Κύκλος Εργασιών (€)		
Καθαρά Κέρδη (€)		
R&D συνεργασίες		
Δαπάνες R&D		
Εξαγωγές ως ποσοστό (%) επί των συνολικών πωλήσεων		
Μόνιμο προσωπικό		
Διδάκτορες & μεταπτυχιακοί		
Πτυχιούχοι ΑΕΙ		
Λοιπό προσωπικό		

Γ.1.8. Πόσο ενεργή ήταν η επιχείρησή σας/ οργανισμός σας στους παρακάτω τομείς, πριν την υποβολή πρότασης στις Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου ενεργή) έως 7 (πολύ ενεργή), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία							
1. Έρευνα και Ανάπτυξη	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
2. Αγορά τεχνολογίας (licensing από το εξωτερικό)	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
3. Πώληση τεχνολογίας σε τρίτους φορείς	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
4. Τεχνολογικές συνεργασίες με εθνικούς ερευνητικούς φορείς	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
5. Καινοτόμες δραστηριότητες	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
6. Ανάπτυξη προτύπων	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
7. Εφαρμογή πιλοτικού ελέγχου	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
8. Συμμετοχή σε κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
9. Συμμετοχή σε άλλα προγράμματα της ΓΓΕΤ	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
10. Άλλο(διευκρινίστε):	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ

Γ.1.9. Σε ποίο βαθμό επηρεάζουν τα παρακάτω την επιχείρησή σας / οργανισμό σας, όσον αφορά την επιδίωξη καινοτομικότητας; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (σε πολύ μεγάλο βαθμό), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία							
1. Έντονος ανταγωνισμός	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
2. Υψηλά εμπόδια εισόδου σε νέα αγορά λόγω κυρίαρχης θέσης άλλων επιχειρήσεων	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
3. Προβλήματα ρευστότητας	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
4. Υψηλός Δανεισμός	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
5. Υψηλή εξειδίκευση παγίων (Πάγια και εξοπλισμός που δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλες δραστηριότητες)	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
6. Αδύναμο υπάρχον τεχνολογικό υπόβαθρο	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
7. Έλλειψη πληροφόρησης για νέες τεχνολογίες	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
8. Προβληματικό Θεσμικό πλαίσιο	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
9. Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
10. Προβλήματα Μάρκετινγκ	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ
11. Έλλειψη ενδιαφέροντος του αγοραστικού κοινού για νέα προϊόντα	1	2	3	4	5	6	7	ΔΓ

12. Έλλειψη πληροφόρησης για νέες αγορές	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
13. Οργανωτικές δυσκαμψίες μέσα στην επιχείρηση / οργανισμό	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
14. Ανάληψη υπερβολικών οικονομικών κινδύνων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
15. Δυσλειτουργίες του τραπεζικού συστήματος	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
16. Άλλο:.....	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.1.10. Εάν έχετε δράσεις ΕΤΑΚ, τι είδους προβλήματα αντιμετωπίζετε γενικά στην υλοποίησή τους; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (σε πολύ μεγάλο βαθμό), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Αδυναμία Χρηματοδότησης	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
2. Αδυναμία διαχείρισης δράσεων ΕΤΑΚ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
3. Έλλειψη εξειδικευμένου ή κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
4. Αδυναμία απορρόφησης τεχνογνωσίας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
5. Χαμηλό τεχνολογικό υπόβαθρο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
6. Αδυναμία εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων της έρευνας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
7. Άλλο:.....	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.1.11. Υπήρξε το πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης αφορμή για να ιδρύσετε τμήμα Ε&Α;

Ναι

Όχι

Γ.1.12. Εκτελέσατε συγχρηματοδοτούμενο ερευνητικό έργο πριν από την πρόταση συμμετοχής σας στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης ;

Ναι

Όχι

Γ.1.13. Σε πόσα έργα ΕΤΑΚ έχετε συμμετέχει έκτοτε;

Εθνικά Έργα ΕΤΑΚ Μηδέν (0) 1 έως 5 Περισσότερα από 5

Ευρωπαϊκά Έργα ΕΤΑΚ Μηδέν (0) 1 έως 5 Περισσότερα από 5

Γ.1.14. Αν ο οργανισμός σας έχει δαπάνες ΕΤΑΚ, από ποιές πηγές χρηματοδοτούνται και σε ποιο ποσοστό:

		Ποσοστό (%)
Γ.1.14.1. Εθνικά ερευνητικά προγράμματα	☐	.....
Γ.1.14.2. Κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα	☐	.....
Γ.1.14.3. Ιδίους πόρους	☐	.....
Γ.1.14.4. Άλλο (διευκρινίστε):	☐	.....

Γ.1.15. Ποιες ήταν και είναι οι δαπάνες ΕΤΑΚ του οργανισμού σας (κατά προσέγγιση);

	2009	2014
Δαπάνες (€)		
Δαπάνες ως ποσοστό (%) επί του κύκλου εργασιών		

Γ.1.16. Κατά την περίοδο 2009-2014 (συμπεριλαμβανομένων), εισήγαγε ο οργανισμός σας:

	Ναι	Όχι
Νέα ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα ή υπηρεσίες	☐	☐
Νέες ή σημαντικά βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής	☐	☐

Γ.1.16.1. Μπορείτε να δώσετε (κατ' εκτίμηση) τον αριθμό των νέων προϊόντων / υπηρεσιών που εισήγαγε την προαναφερθείσα περίοδο ο οργανισμός σας;

Γ.1.16.2. Μπορείτε να δώσετε (κατ' εκτίμηση) τον αριθμό των νέων μεθόδων παραγωγής που εισήγαγε την προαναφερθείσα περίοδο ο οργανισμός σας;

Γ.1.17. Κατά την περίοδο 2009-2014 (συμπεριλαμβανομένων), υπήρξαν:

α. Καινοτόμα προϊόντα/υπηρεσίες που εισήγαγε ο οργανισμός σας, τα οποία θεωρούνται νέα/νέες στην αγορά σας;

Ναι Όχι Δεν γνωρίζω

β. Καινοτόμες μέθοδοι παραγωγής που εισήγαγε ο οργανισμός σας, οι οποίες θεωρούνται νέες στην αγορά σας;

Ναι Όχι Δεν γνωρίζω

Παρακαλώ διευκρινίστε με ποιόν τρόπο εννοείτε / ορίζετε το <<νέες στην αγορά σας>> της ερώτησης.

Γ.1.18. Κατά την περίοδο 2009-2014 (συμπεριλαμβανομένων), είχατε συνεργαστεί με άλλες επιχειρήσεις / οργανισμούς για την εκπόνηση καινοτομικών δραστηριοτήτων;

Ναι Όχι Δεν γνωρίζω

Γ.1.19. Βαθμολογήστε την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα στην ικανότητα του οργανισμού σας για δράσεις ΕΤΑΚ:

Αρνητική

Θετική

-3	-2	-1	0	1	2	3
----	----	----	---	---	---	---

Γ.1.20. Έχει κατοχυρωμένες πατέντες ο οργανισμός σας;

Ναι Όχι

Εάν διαθέτει διευκρινίστε τον αριθμό αυτών:.....

Παράρτημα Δ: Ερωτηματολόγιο για μη υποβληθείσες προτάσεις

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΤΛΑΝΤΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.

Επιστημονικός Υπεύθυνος έργου: Άγγελος Μαγκλής

Τηλ. : 2310 531000

Fax : 2310 552265

e-mail : amanglis@atlantisresearch.gr

Υπεύθυνος τομέα Ερευνητικών Κοινοπραξιών Τεχνολογικής Ανάπτυξης (για ερωτηματολόγιο) : Δαμβακεράκη Τόνια

Τηλ. : 2310 531000

Fax : 2310 552265

e-mail : tonia.damvakeraki@intrasoft-intl.com

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης

Στα πλαίσια του προγράμματος Αποτίμησης δράσεων ΕΤΑΚ

ΜΗ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Όνομα Αξιολογητή:	
Ημερομηνία:	

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ/ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

A.1. Στοιχεία Φορέα

Επωνυμία Οργανισμού	
Έτος ίδρυσης	
Διεύθυνση (οδός, αριθμός, πόλη, ΤΚ)	
Τηλέφωνο	
Φαξ	
E-mail	

A.2. Στοιχεία Επικοινωνίας Συμμετέχοντα στη συνέντευξη

Όνοματεπώνυμο:	
Διεύθυνση (οδός, αριθμός, πόλη, ΤΚ)	
Τηλέφωνο	
Φαξ	
E-mail	

A.3. Πώς θα περιγράφατε τον οργανισμό σας;

1. Μικρή Επιχείρηση	☐
2. Μεσαία Επιχείρηση	☐
3. Μεγάλη Επιχείρηση	☐
4. Πανεπιστήμιο	☐
5. Δημόσιος Ερευνητικός Οργανισμός	☐
6. Άλλο	☐ .....

A.4. Παρακαλώ αναφέρετε τους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) της κύριας δραστηριότητας της επιχείρησής σας, εάν είστε επιχείρηση (από το έντυπο Ε3).

ΕΝΟΤΗΤΑ Β. Λόγοι μη υποβολής πρότασης στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης

Β.1. Δεν υποβάλλατε πρόταση στο πρόγραμμα διότι ενημερωθήκατε για την ύπαρξη του μετά το πέρας της τελικής ημερομηνίας υποβολής προτάσεων;

Ναι Όχι

Β.2. Αν είχατε ενημερωθεί έγκαιρα θα σας ενδιέφερε να υποβάλετε πρόταση στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Ναι Όχι

Β.3. Σε ποίο βαθμό επηρέασαν τα κάτωθι την μη υποβολή πρότασης στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Παρακαλούμε βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (σε πολύ μεγάλο βαθμό), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Έλλειψη ενδιαφέροντος για χρηματοδοτούμενες δράσεις ΕΤΑΚ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
2. Έλλειψη απαραίτητου εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού για εκπόνηση ερευνητικού έργου	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
3. Έλλειψη απαραίτητης τεχνολογικής υποδομής για εκπόνηση ερευνητικού έργου	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
4. Έλλειψη απαραίτητης τεχνογνωσίας για εκπόνηση ερευνητικού έργου	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
5. Αυξημένος φόρτος εργασίας του οργανισμού σας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
6. Μη συμβατότητα με την στρατηγική του οργανισμού σας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
7. Δυσκολία συμφωνίας μεταξύ των εταίρων όσον αφορά την οργανωτική δομή, τους ρόλους, τις αρμοδιότητες κτλ.	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
8. Δυσκολία εύρεσης κατάλληλων συνεργατών	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
9. Δυσκολία συμφωνίας μεταξύ των εταίρων σε ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
10. Δυσκολία συσχέτισης των προτεραιοτήτων και των στόχων του προγράμματος με τις ανάγκες της εταιρίας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
11. Περιορισμένος χρόνος προετοιμασίας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
12. Περιορισμένη πληροφόρηση	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

13. Δυνατότητα χρηματοδότησης του έργου από άλλες πηγές (άλλα προγράμματα, ιδίους πόρους κτλ.)	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
14. Έλλειψη πρόσβασης σε δίκτυο εταιρών	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
15. Φόβος ενδεχόμενης απόρριψης λόγω απόρριψη πρότασής σας στο παρελθόν	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
16. Άλλο:	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

B.4. Είχατε ενημερωθεί εγκαίρως για το πρόγραμμα;

Ναι Όχι

B.5. Είχατε ενημερωθεί με σαφήνεια για το πρόγραμμα;

Ναι Όχι

B.6. Αντιμετωπίσατε προβλήματα κατά την διαδικασία υποβολής της πρότασης σας στο πρόγραμμα και για αυτό το λόγο τελικά δεν υποβάλατε;

Ναι Όχι

B.7. Αντιμετωπίσατε προβλήματα επιλεξιμότητας;

Ναι Όχι

Εάν απαντήσατε ναι, παρακαλώ διευκρινίστε:

B.8. Δεν συμμετείχατε λόγω αργών διαδικασιών από πλευράς ΓΓΕΤ;

Ναι Όχι

B.9. Δεν συμμετείχατε λόγω αργών διαδικασιών έγκρισης από πλευράς ΓΓΕΤ;

Ναι Όχι

B.10. Δεν συμμετείχατε λόγω αργών διαδικασιών εκταμίευσης από πλευράς ΓΓΕΤ;

Ναι Όχι

B.11. Δεν συμμετείχατε λόγω του ορίου προϋπολογισμού των έργων της ΓΓΕΤ;

Ναι Όχι

B.12. Παρακαλώ αναφέρετε άλλους πιθανούς λόγους μη συμμετοχής:

B.13. Σε ποιά βαθμό η μη συμμετοχή σας σε αυτό το έργο επηρέασε την σημερινή πορεία του οργανισμού σας;

Καθόλου

Πολύ μεγάλο βαθμό

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

B.14. Ποιά είναι η άποψη σας για το προκυρηχθέν πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Παρακαλώ εξηγήστε.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ. Αποτύπωση της σημασίας των δράσεων ΕΤΑΚ στον οργανισμό/επιχείρηση

Γ.1. Πόσο ενεργός ήταν ο οργανισμός σας στους παρακάτω τομείς ,πριν την ανακοίνωση του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου ενεργός) έως 7 (πολύ ενεργός), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Έρευνα και Ανάπτυξη	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
2. Αγορά τεχνολογίας (licensing από το εξωτερικό)	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
3. Πώληση τεχνολογίας σε τρίτους φορείς	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
4. Τεχνολογικές συνεργασίες με εθνικούς ερευνητικούς φορείς	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
5. Καινοτόμες Δραστηριότητες	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
6. Ανάπτυξη προτύπων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
7. Εφαρμογή πιλοτικού ελέγχου	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
8. Συμμετοχή σε κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
9. Συμμετοχή σε άλλα προγράμματα της ΓΓΕΤ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
10. Άλλο (διευκρινίστε):	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.2. Ποιοί θα ήταν οι λόγοι που θα σας παρακινούσαν να συμμετέχετε στο πρόγραμμα Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης; Παρακαλώ βαθμολογήστε από 1 (καθόλου σημαντικός λόγος) έως 7 (πάρα πολύ σημαντικός λόγος), ή μη σχετικό (Μ/Σ).

	Βαθμολογία
1. Ενασχόληση με νέους επιστημονικούς/τεχνολογικούς τομείς	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
2. Βελτίωση κατάρτισης και εξειδίκευσης των εργαζομένων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
3. Επίτευξη νέων επιχειρηματικών συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
4. Επίτευξη νέων ερευνητικών συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
5. Βελτίωση διαδικασιών παραγωγής προϊόντων	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
6. Βελτίωση διαδικασίας παροχής υπηρεσιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ

7. Παραγωγή καινοτόμων προϊόντων / υπηρεσιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
8. Κάλυψη τεχνολογικών κενών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
9. Είσοδος σε μια νέα τεχνολογία	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
10. Αύξηση της ανταγωνιστικότητας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
11. Παρακολούθηση εξελίξεων ΕΤΑΚ ⁶⁵ από τον οργανισμό	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
12. Πρόσβαση σε νέες δεξιότητες μέσω των συνεργασιών	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
13. Εύρεση χρηματοδότησης για δράσεις ΕΤΑΚ	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
14. Επιμερισμός κινδύνου της έρευνας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
15. Αύξηση της παραγωγικότητας	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ
16. Άλλο (διευκρινίστε):	1 2 3 4 5 6 7 Μ/Σ

Γ.3. Διέθετε ο οργανισμός σας τμήμα Έρευνας & Ανάπτυξης πριν την προκήρυξη του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Ναι Όχι

Γ.4. Διαθέτει ο οργανισμός σας τμήμα Έρευνας & Ανάπτυξης σήμερα;

Ναι Όχι

Γ.5. Αν ο οργανισμός σας έχει δαπάνες ΕΤΑΚ, από ποιές πηγές χρηματοδοτούνται και σε ποιό ποσοστό:

	Ποσοστό (%)
Γ.5.1. Εθνικά ερευνητικά προγράμματα	☐ .....
Γ.5.2. Κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα	☐ .....
Γ.5.3. Ιδίους πόρους	☐ .....
Γ.5.4. Άλλο (διευκρινίστε):	☐ .....

Γ.6. Κατά την περίοδο 2009-2014 (συμπεριλαμβανομένων), εισήγαγε ο οργανισμός σας:

Ναι Όχι

Νέα ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα ή υπηρεσίες

⁶⁵Έρευνα Τεχνολογία Ανάπτυξη και Καινοτομία

Νέες ή σημαντικά βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής

Γ.6.1. Μπορείτε να δώσετε (κατ' εκτίμηση) τον αριθμό των νέων προϊόντων / υπηρεσιών που εισήγαγε την προαναφερθείσα περίοδο ο οργανισμός σας;

Γ.6.2. Μπορείτε να δώσετε (κατ' εκτίμηση) τον αριθμό των νέων μεθόδων παραγωγής που εισήγαγε την προαναφερθείσα περίοδο ο οργανισμός σας;

Γ.7. Κατά την περίοδο 2009-2014 (συμπεριλαμβανομένων), υπήρξαν:

α. Καινοτόμα προϊόντα/υπηρεσίες που εισήγαγε ο οργανισμός σας, τα οποία θεωρούνται νέα/νέες στην αγορά σας;

Ναι

Όχι

Δεν γνωρίζω

β. Καινοτόμες μέθοδοι παραγωγής που εισήγαγε ο οργανισμός σας, οι οποίες θεωρούνται νέες στην αγορά σας;

Ναι

Όχι

Δεν γνωρίζω

Παρακαλώ διευκρινίστε με ποιόν τρόπο εννοείτε / ορίζετε το <<νέες στην αγορά σας>> της ερώτησης.

Γ.8. Κατά την περίοδο 2009-2014 (συμπεριλαμβανομένων), είχατε συνεργαστεί με άλλες επιχειρήσεις / οργανισμούς για την εκπόνηση καινοτομικών δραστηριοτήτων;

Ναι

Όχι

Δεν γνωρίζω

Γ.9. Ποιές ήταν και είναι οι δαπάνες ΕΤΑΚ του οργανισμού σας (κατά προσέγγιση);

	2009	2014
Δαπάνες (€)		
Δαπάνες ως ποσοστό (%) επί του κύκλου εργασιών		

Γ.10. Βαθμολογήστε την επίδραση της πρόσφατης οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα στην ικανότητα του οργανισμού σας για δράσεις ΕΤΑΚ:

Πολύ Αρνητική				Πολύ Θετική			
-3	-2	-1	0	1	2	3	

Γ.11. Κυριότερα προϊόντα ή υπηρεσίες του οργανισμού σας:

	Ποσοστό (%) επί του κύκλου εργασιών (2009)	Ποσοστό (%) επί του κύκλου εργασιών (2014)
A.		
B.		
Γ.		

Γ.12. Αναφέρετε τα ακόλουθα δεδομένα του οργανισμού σας για τα ακόλουθα έτη:

	2009	2014
Κύκλος Εργασιών (€)		
Καθαρά Κέρδη (€)		
R&D συνεργασίες		
Δαπάνες R&D		
Εξαγωγές ως ποσοστό (%) επί των συνολικών πωλήσεων		
Μόνιμο προσωπικό		
Διδάκτορες & μεταπτυχιακοί		
Πτυχιούχοι ΑΕΙ		
Λοιπό προσωπικό		

Γ.13. Έχει κατοχυρωμένες πατέντες ο οργανισμός σας;

Ναι Όχι

Εάν διαθέτει διευκρινίστε τον αριθμό αυτών:.....

Γ.14. Είχατε εκτελέσει συγχρηματοδοτούμενο έργο ΕΤΑΚ πριν την προκήρυξη του προγράμματος Ερευνητικές Κοινοπραξίες Τεχνολογικής Ανάπτυξης;

Ναι Όχι

Γ.15. Έχετε συμμετάσχει σε άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα ΕΤΑΚ έκτοτε;

Ναι Όχι

Γ.16. Σε πόσα συγχρηματοδοτούμενα έργα ΕΤΑΚ έχετε συμμετάσχει έκτοτε;

Εθνικά Έργα ΕΤΑΚ Μηδέν (0) 1 έως 5 Περισσότερα από 5

Ευρωπαϊκά Έργα ΕΤΑΚ Μηδέν (0) 1 έως 5 Περισσότερα από 5

Γ.16.1. Εάν έχετε συμμετάσχει σε άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα ΕΤΑΚ, συνεργαστήκατε με εταίρους;

Ναι Όχι

Γ.17. Σε ποιό βαθμό επηρεάζουν τα παρακάτω τον οργανισμό σας, όσον αφορά την επιδίωξη καινοτομικότητας; Βαθμολογήστε από 1 (κανένα βαθμό) έως 7 (μεγάλο βαθμό), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Έντονος ανταγωνισμός	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
2. Υψηλά εμπόδια εισόδου σε νέα αγορά λόγω κυρίαρχης θέσης άλλων επιχειρήσεων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
3. Προβλήματα ρευστότητας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
4. Υψηλός Δανεισμός	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
5. Υψηλή εξειδίκευση παγίων (Πάγια και εξοπλισμός που δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλες δραστηριότητες)	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
6. Αδύναμο υπάρχον τεχνολογικό υπόβαθρο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
7. Έλλειψη πληροφόρησης για νέες τεχνολογίες	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
8. Προβληματικό Θεσμικό πλαίσιο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

9. Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
10. Προβλήματα Μάρκετινγκ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
11. Έλλειψη ενδιαφέροντος του αγοραστικού κοινού για νέα προϊόντα	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
12. Έλλειψη πληροφόρησης για νέες αγορές	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
13. Οργανωτικές δυσκαμψίες μέσα στην επιχείρηση	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
14. Ανάληψη υπερβολικών οικονομικών κινδύνων	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
15. Δυσλειτουργίες του τραπεζικού συστήματος	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
16. Άλλο:.....	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.18. Εάν έχετε δράσεις ΕΤΑΚ, τι είδους προβλήματα αντιμετωπίζετε γενικά στην υλοποίησή τους; Βαθμολογήστε από 1 (καθόλου) έως 7 (σε πολύ μεγάλο βαθμό), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Αδυναμία χρηματοδότησης	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
2. Αδυναμία διαχείρισης δράσεων ΕΤΑΚ	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
3. Έλλειψη εξειδικευμένου ή κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
4. Αδυναμία απορρόφησης τεχνογνωσίας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
5. Χαμηλό τεχνολογικό υπόβαθρο	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
6. Αδυναμία εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων της έρευνας	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ
7. Άλλο:.....	1 2 3 4 5 6 7 ΔΓ

Γ.19. Πώς θεωρείτε πως επηρέασε η μη συμμετοχή σας στο έργο τις προοπτικές σας για οποιοδήποτε από τα παρακάτω; Βαθμολογήστε από -3 (πολύ αρνητική επιρροή) μέχρι 3 (πολύ θετική επιρροή).

1. Συμμετοχή σε άλλα εθνικά έργα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
2. Συμμετοχή σε άλλα Ευρωπαϊκά έργα ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
3. Διεξαγωγή εσωτερικών πρόσθετων έργων ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
4. Εμπορική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ	-3 -2 -1 0 1 2 3
5. Άλλο:.....	-3 -2 -1 0 1 2 3

Γ.20. Βαθμολογήστε τη συμβολή της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) στα κάτωθι ζητήματα από -3 (πολύ κακή) έως 3 (άριστη), ή δεν γνωρίζω (ΔΓ).

	Βαθμολογία
1. Σχεδιασμός για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
2. Έγκαιρη ανακοίνωση του προγράμματος	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
3. Παροχή συμβουλών για προϋποθέσεις συμμετοχής	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ
4. Πληροφόρηση για τη διαδικασία αξιολόγησης	-3 -2 -1 0 1 2 3 ΔΓ

Γ.21. Είναι πιθανό να δηλώνετε συμμετοχή σε έργο τέτοιου τύπου σε περίπτωση επαναπροκήρυξης;

Ναι Όχι

Παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας:

Γ.22. Ποιές προτάσεις βελτίωσης θα καταθέτατε για τα ακόλουθα θέματα:

Γ.22.1. Διοικητική οργάνωση και υποστήριξη από πλευράς ΓΓΕΤ:

Γ.22.2. Περιεχόμενο του προγράμματος:

Γ.22.3. Χρηματοοικονομικής υποστήριξης:

Γ.22.4. Αξιολόγησης:

Γ.22.5.Ε. Άλλα Θέματα:

Παράρτημα Ε: Συμπληρωματικοί πίνακες

Πίνακας 7: Έργα ανα γεωγραφική περιφέρεια – Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας (ΕΠΚτΠ)

Περιφέρεια	Υποέργα / συμμετοχές	Προϋπολογισμός	Δημόσια Δαπάνη
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	7	1.236.299,00	536.447,00
Κεντρικής Μακεδονίας	29	4.090.028,22	1.926.267,89
Ηπείρου	1	62.546,87	12.942,37
Θεσσαλίας	2	320.800,00	156.800,00
Ιονίων Νήσων	1	60.000,00	30.000,00
Δυτικής Ελλάδας	13	1.399.560,82	672.252,16
Στερεάς Ελλάδας	2	540.000,00	252.946,75
Αττικής	132	26.292.889,78	12.419.957,51
Βορείου Αιγαίου	4	166.611,00	83.169,00
Νοτίου Αιγαίου	9	617.613,00	308.655,00
Κρήτης	5	362.218,00	181.106,00
ΣΥΝΟΛΟ		35.148.266,69	16.580.543,68